

EBEDÎ ŞEFİN VASİYETNAMESİ AÇILIRKEN

Büyük millî kahraman Atatürk'ün vasiyetnamesinin evvelki gün Ankara Adliye Sarayında hâkim tarafından hemşireleri Bayan Makbule ile Vekiller önünde merasimle açıldığını yazmıştık. Resimlerimiz bu merasimden muhtelif intibaları gösteriyor

Atatürk, 5 Eylül'da vasiyetnamesini notere nasıl tevdi etmişti?

Ebedî Şef Atatürk'ün vasiyetnamesinin Ankara sulh hukuk mahkemesinde açıldığını dünkü nüshamızda yazmış ve vasiyetname metnini neşretmiş-tik.

Aldığımız malûmata göre Beyoğlu 6 nci Noteri İsmail Kunter, Eylül ayının beşinci günü Dolmabahçe sarayına çağırılmış, Büyük Önderin huzuruna çıkmış, Atatürk hazırlamış oldukları vasiyetnameyi kendisine tevdi etmişlerdir.

Yaptığımız tahkikata nazaran, bu tarihi sahne şöyle cereyan etmiştir:

Atatürk, vasiyetnamesini tevdi ettiği Noteri seçmeden önce, bazı hususî tedkik ve tahkikat yaptırmışlar ve neticede bu vazife için Beyoğlu 6 nci Noterini münasib görmüşlerdir. 6 nci Noter İsmail Kunterin evvelce İstan-

Noter İsmail Kunter

Fransada umumî grev gece başladı, fakat federasyonun beklediği neticeyi vermedi

Trenleri askerler sevk ediyorlar, âmme hizmetleri sekteye uğramadı

Son grevlerde Reno otomobil fabrikası önünde toplanan işçiler

Paris, 30 (Husuf) — Umumi iş federasyonunun ilân ettiği 24 saatlik umumî

grev, dün gece yarısından itibaren başlamıştır.

Âmme hizmetlerinin sekteye uğramaması için (Devamı 11 inci sayfada)

Halk Partisi Reisliği

Parti Kurultayı intihab için yakında toplanıyor

Ankara, 29 (A.A.) — C. H. Partisi Büyük Millet Meclisi grubu bugün 29/11/1938 Trabzon mebusu Hasan Sakanın başkanlığında toplandı. (Yazısı 11 inci sayfada)

Türk tarih ve dil kurumlarının Ebedî Şefe minnetleri

Ankara 29 (A.A.) — Türk Tarih Kurumu Genel Sekreterliğinden: Ulu Önderimiz Atatürk'ün fani hayata gözlerini kapadıkları gün fevkalâde (Devamı 11 inci sayfada)

Yunanistanda millî tedrisat

Metaksas Maarif ve Mezhebler Nezaretini de deruhde etti

Atina 29 (A.A.) — Başvekil Metaksas, Maarif ve Mezhebler Nezaretinin yüksek memurlarını davet ederek ken-

Alman - italyan Japon askerî ittifakı tahakkuk ederse...

YAZAN
General H. Emir Erkilet
(Yazısı 10 uncu sayfadadır)

İstanbul valiliğine Manisa valisi tayin edildi

Lutfi Kırdar

Muhiddin Ustundag

Ankara, 29 (Husuf) — Manisa valisi reisliğine tayini Heyeti Vekilece karar-

Lutfi Kırdarın İstanbul Vali ve Belediye

(Devamı 11 inci sayfada)

Filistin'in mukadderatına hâkim adam

Filistin'in kahramanı Arif Abdürrezak

(Yazısı 8 inci sayfanın 1 inci ve 2 nci sütunlarında)

Hergün

Fransada tecrübe,
Manevra ve
Tehdid taarruzu

Yazan: Muhittin Birgen

C. G. T., yani Umumi İş Konfederasyonu idare komitesi son kararını verdi. Fransanın marksist sosyalizmi, hükümete karşı taarruza geçmeğe azmetmiş bulunuyor. Fransada, pek çok zamanlardanberi görülmemiş derecede heybetli umumi bir grev yapıpacak ve iş hayatı yirmi dört saat duracaktır. Buna mukabil, hükümet te temin edebildiği bütün kuvvet ve vasıtalarla grevciilere karşı tedbirler almış bulunuyor. Çok muhtemeldir ki, bu satırların intişar ettiği saatte Fransa büyük bir arbede içine düşmüş bulunacaktır.

Demek oluyor ki Fransa sosyalizmi, giddet ve taarruz yolunu tercih etmiştir. Sağdan sola doğru gelmekte olan taarruz dalgasının kendi safları içinde yapacağı tahrikâtı hesaba alan sosyalist zümresi, mukabil taarruza geçmekten başka çare bulamamış görünüyor. Bu, onların yaptıkları kuvvet hesablarının bir neticesidir. Nitekim, karşılarında bulunan hükümet te bir takım hesaplar yapmış olsa gerektir. Netice: n neye varacağını da göreceğiz.

Fransanın sosyalizm tarihinde bu tarzda siyasi bir grev, pek ender görülmüştür. Harbden evvel ve harbden sonra yapılmış olan birçok büyük grevlerde işçileri harekete getiren sebepler arasında, daha ziyade müsbet ve konkret iş ve iktisadî amilleri göze çarparken bu defaki hareket, siyasi bir harekettir. Bu grevin sebebi, meselâ, haftanın beş gününde kırk saat çalışma yerine altı gününde kırk saat çalışma usulünün ikamesi değildir. En mühim sebep Münih konferansı ve bu konferansın neticesinde Avrupa hâsıl olan enternasyonal vaziyettir. İkinci derecede mühim olan bir sebep de Fransa ile Almanya arasında akdedilecek olan dostluk ve ademi tecavüz beyannamesidir. Şu halde, grev, işçilerin hakları namına değil, faşizm aleyhine yapılıyor. Eğer grevciiler hükümeti devirebilecek bir siyasi hareket yapabilirlerse bu beyannamenin imzası hiç olmazsa teahhüre uğrar; hükümet vaziyete hâkim olduğunu gösterir ve grev esnasında sendikalar arasında bozgunluk âlâmetleri görülürse o zaman hükümet te bir hafta sonra parlamentonun karşısına yeni yeni tekliflerle gelecek ve memleketin idaresine hâkim olan ruh tedrici surette küçük burjuvayın eline geçme yoluna girecektir.

Acaba hangi taraf kendisinin daha kuvvetli olduğunu isbat edecek? Bugüne kadar cereyan eden hâdiselerden çıkarılabilecek hükümler, daha ziyade hükümetin lehindedir. Fakat, Fransanın ekseriya sürprizler yapabilecek bir memleket olduğunu da unutmamak icab eder.

Bu grev ve bu grevi takip edecek parlamento içtimaları esnasında Fransanın bir anarşiye doğru gitmesi ihtimalleri yok değildir. Fakat, kuvvetli bir ordu ve askerî bir ruhu olan bu memleketin kolaylıkla anarşiyi kabul edeceğine ihtimal vermek mümkün olmadığına göre bugünkü mücadelenin vâsil olacağı netice hakkında şu faraziyeleri yapabiliriz:

Grev ne kadar hafif geçer ve sendikalar içinde ne kadar bozgunluk baş gösterirse Fransada bugünkü demokratik sistem, buhrandan o kadar kuvvetli kurtulmuş olur. Buna mukabil, grev, ne kadar kuvvetli geçer ve âkibetleri Fransa için ne kadar fazla anarşi tehlikelerine yüklü olursa demokrasi de o kadar zayıflayacaktır. Bugünkü şartlar içinde Fransada işlerin dönüp dolaşıp tekrar marksist sosyalizmin hâkimiyeti altına girmesine imkân yoktur. Şu halde Daladier hükümeti bu buhrandan ne kadar kuvvetli çıkarsa Fransa için faşizme doğru gitme hareketi o kadar zayıflar ve Fransız demokrasisi de sistem olarak henüz kâfi derecede canlı bir kuvvet olduğunu isbat eder. Aksi takdirde faşizmin Fransayı gayet seri ve kuvvetli adımlarla istilâ etmesi muhakkak ve icinabı imkânsız bir hâdise olur.

Öyle de olsa, böyle de olsa, biz şuna biniz ki Fransada siyaset soldan sağa doğru bir hareket yapmaya mahkûmdur. Meğer ki Fransadaki sınıf mücadelesi, artık bu memleketin demokratik bünye-

Resmî Makale:

≡ İnsanda hayal kuvveti. ≡

Bazı kimseler yapacakları işleri daima geniş ölçüde tutarlar, hayalleri, istekleri, tasavvurları da büyüktür. Dost ve arkadaşları bu gibi adamları daima rüya âleminde yaşamakla itham ederler. Bir bakımdan haklı, bir bakımdan da haksızdırlar.

Geniş tasavvur, geniş hayal, büyük arzu; vücut verilmiş fazla kalori gibidir, insanı harekete sevkederler, fakat bu hareketin iyi netice vermesi için istenilen şeyin tahakkuk edebilecek şey olması şarttır. İsteyiniz, yalnız istediğinizin olabileceği şey olmasına dikkat ediniz.

SÖZ ARASINDA

Kendisini bu dünyada
Yalnız addeden doktor

Core Maks 62 yaşlarında bir doktordur, Macardır. 35 senedenberi de İngilterede yerleşmiştir. Evlidir. Şimdiye kadar 10 muhtelif çocuğu kendisine evlâd edinmiştir. Buna rağmen, bu dünyada kendisini «yalnız» hissetmektedir. Son günlerde gene iki çocuğu evlâdı maneviliğe almıştır.

Elize sarayında hoş bir
hâdise

Pariste Elize sarayında gayet hoş bir hâdise olmuştur. Fransız devlet adamları müzakerelerde bulunmak üzere hükümet merkezine giden İngiliz başvekil Çemberlayn ile hariciye nazırı Lord Halifaks, konuşmalar bitince dışarıya çıkmışlar. Başvekil önden yürümüş. Arkasından da Halifaks, onu da Fransız başvekil Daladye takip ediyormuş. Vestiyerde, uşak iki metre yakın boyu olan Lord Halifaksa, ona nisbeten oldukça kısa boylu bulunan Daladyenin üzeri lejyon donör nişanile süslü paltosunu giydirmiş. Bunu gören İngiliz başvekil de kahkahalarla gülmüştür.

sini tamamen kemirmiş bulunsun. Biz buna kani değiliz. Fransız milleti, halk cebhesi programını tecrübe etmiş, aldığı neticeden memnun kalmamıştır. Şimdi kendisine huzur veremiyen soldan huzur vâdeden sağa doğru bir yürüyüş yapacaktır. Uzaktan seyrettiğimiz hâdiselerin ilk neticesi bu olacaktır. Diğer neticelerini de sırasile tedkik ederiz.

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra

Doğru değil

Bir avcı bir av hikâyesi anlatıyordu:

— Ben, evvelki hafta ava çıkmıştım. Kocaman bir kaplan gördüm. Nişan aldım, attım. Kaplan yaralandı. Koştum; bıçağımı çektim. Boynuna sapladım ve öldürdüm.

Güldüler, avcı sordu:
— Neye güliyorsunuz, inanmadınız mı?

— Tabii inanmadık.

— Madem ki buna inanmadınız, evvelki hafta avda bir tavşan vurup öldürdüğümü söylersem inanır mısınız?

— İnanırız.

— Halbuki bu söylediğim de doğru değil!

İngilterenin en uzun
Boylu delikanlısı
Kendisine zevce arıyor

Bu zat İngilterenin en uzun boylu adamıdır. Tam 2 metre boyu vardır. 21 yaşındadır. Vaktile tablâkarlık emiştir. Uzun boyundan asla şikâyetçi değildir. Bütün endişesi, boyuna göre bir kadınla evlenemeyeceğidir. Filvaki, yakışıklı ve güzel bir delikanlı olan Batemana tutulan genç kızların, kadınların hepsinin boyu ancak beline ulaşmaktadır.

Şimdi bütün İngiltere bu delikanlıya varabilecek kıızı merak etmektedirler.

Vatikandaki papanın
Geçirdiği kriz

Papa Vatikandaki hususî kilisesinde sabah duasını yaparken, bitişik odada bulunan rahiblerden biri, bir hurultı duymuş, kiliseye koşmuş ve Papanın dua ettiği noktada yere yığılmış olduğunu görmüştür. İlk tedaviyi yapan rahib, hemen etraftakileri çağırmıştır. Papa, nefes darlığı ile karışık bir kalb buhranı geçirmiştir. Dakikalarca baygın kalmıştır. Odasına götürülen papa, üç saat kadar oksijen çadırında yatırılmıştır.

Kaçak kadını!

Holandada doğmuş ve Amerikada evlenmiş olan 27 yaşlarında bir genç kadın, kocasından ayrılınca, vatanına dönmek istemiş. Kimseye haber vermeden, bir vapura kaçak olarak girmiş. Doğru birinci mevkie çıkmış. Güzelliği, cana yakınlığı ile herkese kendini sevdirmiş. Genç kadının vapurun yemek salonuna inmemesi, ve hep aynı tuvalet ile dolması dikkat nazarını çekmiş, işi kurcalamışlar, onun kaçak olduğunu anlamışlar ve polise teslim etmişlerdir. Genç kadın şimdi hapishanede, hakkında verilecek olan cezayı beklemektedir.

Sözün Kıyası

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Konamadı

Devlet bütçelerinden
maaş alan avukatlar

Ankara, 29 (Hususî) — Avukatlık kanununun beşinci maddesi hükmünün bir sene müddetle tehiri kararlaştırıldı, Adliye Vekâleti kararı telle alâkadarlara bildirdi. Bu karara göre maaş veya ücretlerini devlet, vilâyet veya belediye bütçelerinden yahud devlet, vilâyet veya belediye idare ve mürakabesi altındaki daire, müesseseler, yahud şirketlerden alan müşavir avukatlar bir sene daha başka işlerde de avukatlık edebileceklerdir.

Umumî mağazalar genel
direktörü öldü

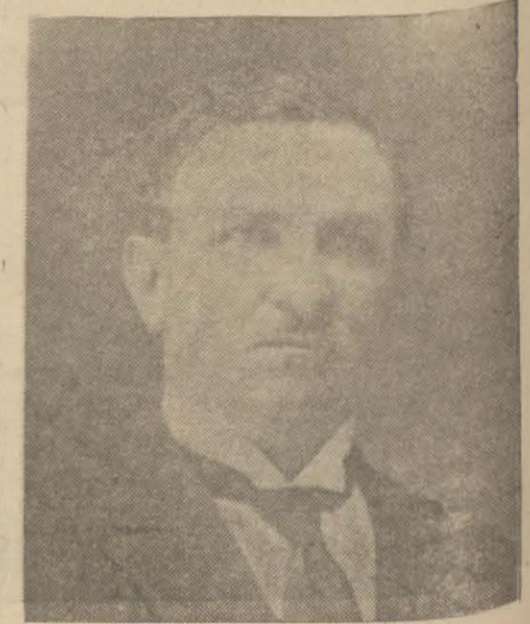
Ankara, 29 (Hususî) — Umumi mağazalar anonim şirketi genel direktörü Fahri Atamer bu sabah onda kalb sektesinden öldü. Cenazesi yarın törenle kaldırılacaktır.

Malatya meb'usu Bay
Hilminin mektubu

Bir müddettenberi neşrettiğimiz Atatürkün hatıraları münasebetile bir mektub aldık. Bu mektubun bazı kısımları namünasib şekilde yazılmış olduğundan olbaddaki kanun ahkâmına istinaden İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi ettik. Mezkûr makam, icab eden tashiheri yaparak varakayı bize iade etti. Biz de neşrediyoruz.

«Sayın Bay,

Atatürkün eski hatıralarını 1926 senesinde toplayan Siird mebusu Mahmud ile Falih Rifki Atayın yazılarının beni alâkadar eden kısmını, 17 ikinciteşrin 1938 perşembe günü nüshanızın ikinci sayfasında fotoğraflarımızla birlikte neşrettiğiniz hikâyeyi okuyan arkadaşlardan biri düne bana gösterdi. Vaktile o 1926 tarihlerinde intişar eden hatıralarda bu hikâyeyi okumuştum. (Bunda bir zühul) olduğunu, bu hikâyenin hakiki mahiyetini uzun bir yazı ile o tarihte gazetelere yazmıştım ve hattâ bu yazımı neşretmeden evvel de biz-

t Atatürkün kendisine okumuştum. Bu uzun yazımın bazı kısımlarının tay ve taddil edilerek ondan sonra neşredilmesini Falih Rifki Ataya emir buyurmuşlardı. Sonunda da o hatıratla yazılan bazı kelimeler ve cümlelerin beni istihdaf maksadile söylenmemiş olduğunu da ayrıca istihdaf kabilinden beyan buyurmuşlardı.»

Malatya mebusu
Dr. Hilmi Cıytaş

TAKVİM

İKİNCİTEŞRİN											
Rumî sene			30			Arabî sene					
1364						1367					
2nci Teşrin			Resmî sene			Kasım					
17			1938			23					
ÇARŞAMBA											
GÜNEŞ				Şevval				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	04	7	04	7	04	7	04	5	20	12	37
2	20	2	20	2	20	2	20	8		12	37
Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
E.	12	03	14	28	16	42	18	19	19	19	19
Z.	7	20	9	46	12	—	1	57			

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Üç beş sene evvel Ada vapurunun yan kamarasında rahmetli Akay idaresinin kararlarında çok müessir bir zatla tanışmıştık. O sırada da Ada hattı için yeni birkaç vapurun sipariş edileceği rivayetleri dolaşıyordu.

Yandan çarklı, harab, patpat bir vapurun içinde idik, bahis açılınca yenilerin kaçır mil sürat yapabileceklerini sorduk, hiç tereddüd etmeden:

— Şimdiki gibi 12 şer mil azami sürat, cevabını verdi. Hayrette kalmıştık. Sebebini sorduk, hayretimizi büsbütün artıran bir cümle ile cevap verdi:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

— Yenilerini süratli yapsak eskilerini kullanamayız, hem de fazla kömür yakmış oluruz, dedi.

Demek ki eski vapurları kullanmak için daima eski vapur süratinde yeni vapur yaptıracağız.

Dün gazetelerde Denizbankın Ada hattı için 18 mil sürat yapan üç tane vapur yaptıracağı haberini okuduğumuz zaman bu eski hikâyeyi hatırladık. Zihniyetin tamamen değişmiş olmasını da sevinçle karşıladık. Aynı zamanda da İstanbul halkını 20nci sırada 50 yıl evvelki patpatlarla seyahat etmeye icbar etmiş olan âmilin yanlış bir mantık olduğuna inandık, fakat ey okuyucu sen:

TELGRAF HABERLERİ

Mussolini - Çemberlayn mülakatı iyi karşılandı

Çemberlayn Romada 3 gün kalacak, bu arada Fransız-İtalyan münasebatının ıslahı çareleri de aranacak

Londra, 29 (A.A.) — İyi haber alan mahfellerde zannedildiğine göre Çemberlayn, Lord Halifaks ile birlikte 10 sonrakunda Romayı ziyaret edecektir. Mumaileyh, İtalyan hükümet merkezinde üç gün kalacaktır.

İngiliz gazetelerinin büyük bir kısmı ve bilhassa Daily Mail, Daily Telegraph ve Times bu ziyaret dolayısıyla memnuniyetlerini izhar etmekte devam etmektedir. Çünkü bu ziyaretin an'anevi İngiliz - İtalyan dostluğunu tamamen tekrar tesis edeceği ve umumi sulhün tarsi-nini kolaylaştıracağı kanaati umumidir.

Londra, 29 (A.A.) — Press Association dün akşam Çemberlayn'ın yakında Roma'ya yapacağı seyahat hakkında yarı resmi bir nota neşretmiştir. Notada bilhassa Godesberg ve Münih tecrübelerinin şahsi görüşmelerin en çetin meselelerin tedkik ve hallini kolaylaştıracağını isbat ettiği için Çemberlayn'ın bu seyahati ih-tiyar ettiği kaydedilmektedir. Londra ile Berlin arasındaki münasebetlerin ıslahı

Almanyada cereyan eden son hâdiseler dolayısıyla şimdiki haide müşküldür. Bununla beraber Çemberlayn beynelmül sulh için faaliyetine devam etmeğe karar vermiştir.

Neler görülecek?

Londra, 29 (A.A.) — İngiltere başve-kili Çemberlayn ile hariciye nazırı Lord Halifaksın Romayı yakında ziyaretleri münasebetile orada yapılacak müzakereleri mevzuu bahseden Times gazetesi diyor ki:

«İngiliz - İtalyan anlaşmasının mer'i-yete girmesi üzerine gerek İngiltere, gerek İtalya için ortaya bir takım meseleler çıkmıştır. Bu meseleler dostça görü-lülecektir. Bunların arasında bilhassa İspanyol meselesi, Fransız - İtalyan münasebetleri ve Süveyş kanalı davaları var-dır.»

Times gazetesi bu münasebetle İngil-terenin Berlin ile Romanın arasını aç-mak isteyeceğine dair yapılan tahminleri şiddetle reddetmektedir.

Romanyada yeni suikasdler

Üniversite rektörü yaralandı, 3 kişi öldü

Bükreş 29 (A.A.) — Dün akşam iki talebe tarafından tabanca ile mükerren ateş edilmek suretile yaralanan Cluj üniversitesi rektörünün sıhhi va-ziyeti pek vahimdir. Rektörün kurtarılabileceği ümid edilmemektedir.

Polis tarafından verilen malûmata göre mütecevaz talebeler teşhis edildiği için bunlar yakında tevkif edilecek-tir.

Diğer cihetten dün akşam Cluj'da çantasında fişek halinde dinamit taşı-yan bir adam tevkif edilmiştir. Bu di-namitin diğer suikasdlerde kullanı-lmak üzere taşındığı zannedilmekte-dir.

Targu Jiu'da bir lokantada bir bomba patlamış ve beş kişi yaralanmıştır. Bundan başka Transilvanyada Timis-ciore nahiyesinin tiyatrosunda geçen cumartesi akşamı bir bomba patla-mıştır. İnfilak neticesinde üç kişi öl-müş ve birçok kişiler yaralanmıştır. Matbuat lâğvedilen «demir muhafız-lar» teşekkülünü bu suikasdlerden mes'ul tutmaktadır.

Cluj hükümet makamları üniversite-nin kapamasını ve inzibat memurları tarafından işgal edilmesini emretmiş-lerdir.

Tib Fakültesinden birçok talebe tevkif edilmiştir.

Bu şehirde akşam saat 9 dan sonra sokaklarda dolaşmak yasaktır.

Maarif tayinleri

Yüksek iktisad ve ticaret okuluna yeni profesörler tayin edildi

Ankara, 29 (Hususî) — Üniversite profesörlerinden Şükrü Baban yüksek iktisad ticaret okulu doktorinler profesörlüğüne, Subhi Nuri İleri aynı okul siyasa tarih profesörlüğüne tayin edilmişlerdir.

Coğrafya enstitüsü doçentlerinden Besim Darkot yüksek ticaret ekonomik coğrafya öğretmenliğine, İstanbul kültür direktörlüğü şihat müfettişi Ragıp Karacaoğlu yüksek ticaret doktorluğuna, Ankara ticaret lisesinden Nihad Sayar yüksek ticaret lise kısmı ekonomi öğretmenliğine, aynı okuldan Salih Zeki Diyarbakır san'at okuluna, Necati Guredin İzmir ticaret lisesine, daktilograf öğretmeni Abdi Yönel Adana ticaret okuluna, Konya san'at okulundan Saim Emekci İzmir san'at okuluna, Kastamonu san'at okulu direktörü Kemal Ertekin Bursa san'at okulu öğretmenliğine, İzmir san'at okulundan Sabri Buyan Kastamonu san'at okuluna, İstanbul yüksek ticaret okulundan Vahid Sayın Elazığ kız enstitüsüne, Bursa san'at okulundan Cemil Sümer Konya san'at okuluna, Tarsus orta okulundan Turgud Pekin Mersin akşam ticaret okulu öğretmenliğine, Edirne san'at okulundan Hakkı Can İstanbul san'at okulundan Kemal Ankara inşaat usta okuluna nakil ve tayin edilmişlerdir.

Trakya Umumi Müfettişi

Ankara'ya gitti

Trakya umumi müfettişi general Kâzım Dirik dün akşamki muhtelit yolcu katarile Edirnedan hareketle şehrimize muvaselet etmiştir. General Sirkeci garında dostları tarafından karşılanmış ve Haydarpaşaya geçerek trenle Ankara'ya hareket etmiştir.

Edirne, (Hususî) — Trakya Umumi Müfettişi General Kâzım Dirik bu sabah Ankara'ya hareket etmiştir.

General, Karaağaç istasyonunda baş-muşavir Sabri Öney, Edirne valisi Niyazi Mergen, müfettişlik müşavirleri ve müdiranile birçok zevat tarafından uğurlanmıştır.

Eşsiz heyecan ve tezahüratın büyük bir intizamla yapılması takdir edildi

Hükümet aldıkları isabetli tedbirlerden dolayı valilere ve hiç bir yorgunluk ve fedakârlıktan çekinmeyen zabita teşkilâtına teşekkür etti

Dahiliye Vekili Dr. Refik Saydam vilâyetlere şu telgrafi göndererek vazifelerini büyük bir aşk ve intizamper-verilikle yapmış olan valilere ve bütün zabita teşkilâtına hükümetin takdir ve teşekkürlerini bildirmiştir:

«Cumhuriyetimizin Banisi Halâskâr Millî Şef Atatürkün fani hayata gözle-rini kapayıp ebedî istirahatgâhına tev-dit anına kadar geçen ve Büyük Türk milletinin kederli heyecanlarını tarihe meleden günler, yurdun her köşesinde huzur ve sükün ve büyük milletlere yaraşan vakar ve istikrar içinde geçti. Bugünler zarfında âziz vatan çocukları öçsüz, derin teessürlerini farksız ve istisnasız bir surette ve vatanın her bucağında muazzam törenler halinde ve inkıtasız bir surette Atatürkün mâ-nevi huzuruna arzetti.

Tarihte bir eşi görülmiyen ve bir heyecan eseri olan bu muazzam ha-

reketler Türküm diyerek övünen büyük milletimize lâyük bir emniyet ve intizam havası içinde cereyan etti. Amir, memur ve vatandaş tek bir vücud gibi olgun bir manzara arzetti. Bu güzel ve iftiharî neticeyi hükümetimize arzettim. Hükümetimiz bu iyi neticenin istihsalinde aldıkları isabetli tedbirlerden dolayı takdir ve teşekkürlerinin valilere tebliğine beni me-mur etti. Sayın vali arkadaşlarımıza hükümetimizin bu kararını arzederken bu husustaki şahsi takdir ve teşekkürlerini de ilâve etmeği vazife bilirim. Bu heyecanlı ve yâşlı günlerimizde emrinizde ödev alan ve bu büyük ödevle-rini en büyük bir aşk ve vazifeperverlik hissi ile ifa için hiç bir yorgunluk ve fedakârlıktan çekinmiyen zabita teşkilâtımıza ve diğer vazifedarlara da tak-dirlerimin tamamını bilhassa rica ederim.»

İnönünün Cümhurreisliğine intihabı İranda büyük memnuniyetle karşılandı

Tahran 29 (A.A.) — «Pars ajansı bildiriyor»:

«İsmi hatırlardan silinmeyecek olan Atatürkün yerine Reiscümhurluğa İsmet İnönünün intihabını büyük bir memnuniyetle öğrendik. Memleketinin tarihinde pek yüksek bir mevki işgal eden İsmet İnönü pek haklı olarak hararetli bir vatanperver ve mümtaz bir general olarak tanınmaktadır.»

Bundan sonra müşarüneyhin biog-rafini çizen ve yaptığı hizmetlerden bahseden Etelebat gazetesi, şöyle de-vam etmektedir:

«İsmet İnönü, sotesrin 1924 ten mart 1925 e kadar devam eden kısa bir

fasıla müstesna olmak üzere 14 seneye yakın bir zaman yeni Türkiyenin Başvekâlet makamını işgal ederek Atatürk tarafından çizilen bütün ıslahat ve imar plânlarını mükemmel surette tatbik etmiştir. Bütün bu uzun zaman zarfında vatanına parlak hizmetler ifa eden İnönü,bilhassa haricî siyaset sahasında büyük adımlarla ilerlemiş ve ez-cümle muhtelif Balkan memleketleriyle olan ihtilâfları halletmiş, Montrö konferansını tam bir muvaffakiyetle neticelendirmiş, şark memleketlerle paktlar ve muahedeler imza etmiş ve daha birçok hizmetlerde bulunmuş-tur.

Prens Pol Lord Halifaksla görüştü

Belgrad, 29 (A.A.) — Reuterin bildir-diği veçhile naib prens Pol dün Londra-da Buckingham sarayında İngiltere hariciye nazırı Lord Halifaks ile görüşmüş-tür. Avala ajansının Londra muhabininin bildirdiğine göre saat 12 den 13 e kadar devam eden bu mülâkat esnasında dün-yanın umumi vaziyeti gözden geçirilmiş ve doğrudan doğruya Yugoslavya ile İngiltereyi alâkadar eden bazı meseleler tedkik edilmiştir.

Rus - Leh anlaşmasının Berinde akisleri

Berlin, 29 (A.A.) — Sovyet - Polonya paktının teddidini mevzuu bahseden «Danziger Vorposten» şöyle yazıyor:

«Polonya Viyana hakemliğinden dolay-ı intikam almak istemiştir. Polonya tara-fından herhangi bir nümayiş esasen bekleniyordu. Fakat kendine arkadaş ola-rak ancak Moskovayı buldu. Bu cihet Polonyanın Avrupadaki siyasi vaziyeti-nin mahiyetini gösterir.»

Filistin yüzünden Alman gazeteleri İngilizlere hücum ediyorlar

Berlin 29 (A.A.) — «Reuter ajansı -nın muhabiri bildiriyor»:

Filistinde hüküm süren nakliyat gre-vi dolayısıyla İngilizlerin Arab köyle-rine yiyecek taşınmasını menettikleri-ne dair Beruttan verilen bir haberin Alman telgraf ajansı tarafından neşre-dilmesi üzerine Alman matbuatı İngil-tereye tekrar hücum etmeğe başlamış-ti.

Bu sabah çıkan gazeteler İngiltereyi halka hovratça zulüm yapmakla itham etmektedirler.

«Berliner Tageblatt» diyor ki: «Sivil ahaliyi aç bırakmak İngil-terenin Boer'lere karşı muvaffakiyetle kullandığı müthiş bir silâhtır.

İngiltere harb sonunda Almanyaya karşı da kullanmış olduğu bu silâhi şimdi Arablara çevirmiştir. Aç kalacak olan Arablar İngilterenin vaifdlerini nasıl tuttuğunu öğreneceklerdir.»

Deutsche Allegemeine Zeitung, şöyle yazıyor:

«İngilizler 1920 senesindenberi Asya kıtasında bir istiklâl ve hürriyet ha-vası estişinin herhalde farkına vara-madılar.»

Berliner Börsen Zeitung'da şu satırlar okunmaktadır:

«Medeniyet için utanılacak bir hâ-diseden bahsedildiği zaman Filistin meselesinden bahsedilmesi zaruridir.»

Çarpışmalar

Londra, (Hususî) — Dün Hayfada İngiliz askerlerle Arablar arasında şiddetli bir çarpışma olmuştur.

Bu çarpışma esnasında 26 Arab ölmüş ve 14 mitralyöz de iğtinam edilmiştir. İngilizlerin zayıflı yalmız iki kişidir. Yedi asker de yaralanmıştır.

175 Arab evi bomba ile atıldı

Berut, 29 (A.A.) — Filistinde Arablar Saffet civarındaki bir İngiliz kampını basmışlar ve bütün binaları tahrib etmişlerdir. On beş İngiliz ağır surette yaralanmıştır.

Buna mukabil İngilizler de Rasahma-ra'da 175 Arab evini bomba ile atmış-lardır.

İngilterede Silâhlanma İstikrazı

Londra 29 (A.A.) — Maliye Nazırı Sir Simon, Avam Kamarasında, hükümetin önümüzdeki sene içinde yeni bir silâhlanma istikrazı akdetmek niyetinde olduğunu bildirmiştir.

İstanbul emniyet müdürü değişti

Haber aldığımız göre İstanbul emniyet direktörlüğüne Ankara emniyet direktörü Sadreddin Aka tayin edilmiştir. Sadreddin Aka en kısa bir müddet içinde yeni vazifesine başlamak üzere şehrimize hareket edecektir.

Diğer taraftan İstanbul emniyet direktörü Salih Kılıncı da münhal vali-liklerden birine tayin edileceği muhtemeldir.

Sahahtan sabaha:

Ne çare?

Dünün kadı ve müftü ilâmlarile çizilen alaylı belediyeçiliğini bugünün hesablı ve hendeseli şehirciliği yıkıp yapmağa çalışıyor.

İki yalancı şahitle koca mâbedlerin temellerine kadar tasarruf hakkı kazananları itham etmeğe hakkımız yok. Âme hizmetlerinde allâmei teftazaninin hüccetlerle iş gören, hile şer'iyeye ile haram helâl yapan bir devirde ferdlerin de kadı ve mollalar kadar küçülmeleri tabiidir. Dünün ahlakî zâ-larile beraber maddî zararlarını da silip temizlerken bu çirkin taraflarımızı da hatırlamaktan kendimizi alamıyoruz. Hele yol açmak için verdiğimiz istiklâl bedellerinin yekûnunu gördükçe bu derdimize biraz da hınc ve nefret karışıyor.

Eflâke baş vermiş minareleri, azameti kubbelerile herhangi bir sitenin ziyneti olacak mübedlerin birer motoz ve enkaz yığını arasında kalmasına tahammül etmek yalnız zevk ve san'at hisleriyle değil, sade bir şehircilik düşüncesiyle de imkânsızdır. Fakat dünün kadı ve molla belediyeçiliği beş on akçe uğruna şehirleri o hale getirmişler ki bugün temizlemek için avuğ dolusu para harcediyoruz. Bir Yenicâmin meydana çıkması bize dört yüz bin liraya mal oldu. Bu yekûnun dehşeti karşısında maziye isyan etmemek kabil mi?

Kabul meslin kahramanlığı yalnız yoktan var etmekle değil, varlıkta işlenmiş elim hataların ağır masraflarla tamirine tahammül etmekle de tecelli edecek. Ne çare, yıkılan maziden ruhlarımızı pirü pâk çıkardık. Şehirlerimizi de tertemiz etmeğe çalışacağız.

Bürhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

- Fransa bugün büyük mücadele i i yapıyor
- Silâhlanma yarışı ve bir, iki rakam

Yazan: Selim Ragıp Emeç

T abir caizse asıl bugün Fransada dananın kuyruğu kopacaktır.

Bir tarafta bütün teşkilâtı ile bir devlet, diğer tarafta bu devleti teşkil eden me-kanizmanın muhteif nezaretlere mensub olan ve memur adı verilen bir kısım efradı ile büyük bir işçi kütlesi karşı karşıyadır. Devlet, haik cephesi hükümetle-rinin haftada kırk saat mesai esasının kabul edilmesile baltalanan millî istihsalî ihtiyaca kâfi bir seviyeye yükseltmek istiyor; ona muhalefet edenler ise, fazla mesai karşı-lığı verilmesine rağmen dahi çalışma-makta ısrar gösteriyor ve halk kütlesi için ileri bir sosyal muvaffakiyet saydıkları haftada kırk saatlik mesai kanununda en ufak bir tadil veya tashih yapılmasına rıza göstermiyorlar.

Bu yüzden doğan ihtilâfın ihdas ettiği vaziyet hakikaten ciddidir. Bu mücadele neticesinde eğer hükümet partiyi kaybedecek olursa, vaziyete bütün avakibi ile marksist teşkilât hâkim olacak ve bunu, şiddetli bir dahillî cidal takib edecektir. Bunun aksine olarak davayı işçi teşkilâtı kaybederse, o zaman da, elde edilen sosyal ıslahat ile beraber âmele sınıfının bir kısım esas hakları ziyaa uğrayabilecektir. İki şıktan birinci ihtimalin tahakkuku, her hal ve kârda, bence, Fransanın selâmeti noktasından âvenî şerdir.

Avrupada son yapılan siyasi temaslara binnetice bir tahdidi teslihat konferansına da-yanacağını gene bu sütünlarda mev-zu bahsederken, buna sebep ola-

ilâhlanma yarışı ve bir, iki rakam

rak, bugünkü silâhlanma masraflarının ağırlığını ileri sürmüş ve bu masraflara tahammül etmenin her geçen gün, bir parça daha imkânsızlaştığına işaret etmiştim. Bu hususta daha sarıh bir fikir verebilmek için rakamların belâgatine müracaat etmek doğrudur.

İngiltere, bugün, yalnız teslihat mas-rafi olarak senede (340) milyon İngilt lirası sarfetmektedir. Bir yıl (360) gün olmak itibarile günde takriben bir milyon İngiliz lirasına yakın bir masraf demektir ki bu fedakârlığın azametini ifade etmek için fazla bir şey ilâvesine lüzum yoktur. — Selim Ragıp Emeç

Eden yakında Amerikaya gidiyor

Newyork, 29 (A.A.) — Haber alındığına göre eski hariciye nazırı Eden, yakında Newyorka gelerek 9 ilkkunda toplanacak olan Amerikan endüstri cemiyetinin senelik kongresinde bir nutuk söyleyecektir. Nutkun mevzuu «Demokrasi ve modern dünya» olacaktır.

Şehrin on senelik sağlık işleri tesbit edildi

Heybeliada sanatoryomunun yatak mevcudü 250 ye çıkarıldı, Haydarpaşa hastanesindeki verem kısmına 100 yatak daha ilâye olunacak

Sihhiye Vekâleti, on senelik sağlık programını tatbik etmeğe başlamıştır. On senede birçok yerlerde yeni hastane, dispanser, şifahane açılacak, hastanelere yeniden pavyon ve yatak ilâve olunacaktır. İstanbul Sihhiye Müdürlüğü on sene zarfında İstanbul Vilâyeti hududları dahilinde sıhhat bakımından yapılacak ilâveleri tesbit etmiş, Sihhiye Vekâletine göndermiştir. Sihhiye Vekâleti diğer vilâyetlerde yaptığı gibi İstanbul'da da ihtiyaçları

ni on seneye taksim etmiş bulunmaktadır.

Heybeliada sanatoryomuna ilâve olarak inşa edilen yüz yataklı verem pavyonunun noksanları tamamlanmış, böylece sanatoryomun yatak mevcudü 250 ye balığ olmuştur. Heybeliada verem pavyonuna ve Haydarpaşa Nümune hastanesindeki verem kısmına yüz yatak daha ilâve olunacaktır. Her iki hastaneye ilâve edilecek yataklar Yugoslavyadan alınan ve Kızılaya verilen para ile yapılacaktır.

Hapishane binası

Yıkma ameliyesine yakında başlanacak

Sultanahmedde hapishane binasını çeviren, diğer binaların yıkılması için 44 bin liralık tahsisatın, Nafia Müdürlüğüne gönderilmiş olduğunu yazmıştı.

Haber aldığımız nazaran asıl binanın yıkılmasına harcanacak tahsisat da gönderilmiş bulunduğundan yıkma işine bugünlerde başlanacaktır.

Yeni Adliye Sarayımız da bu suretle burada inşa edilecektir.

Şehir Meclisi bugün son içtimasını yapacak

İstanbul Şehir Meclisi, dün de tekrar toplanmıştır. Çatalca Muhasebei Hususiye memurluğunca tanzim olunan tezkerede 340 senesi aşırı menafi hissesi müruru zamana uğradığından Belediye muhasebe müdürlüğü kaydın terkinini istemektedir. Daimî encümen tarafından da tedkik edilen mazbata kabul olunmuştur.

Sanasaryan hanı davasından dolayı belediye avukatlarına fazla para verildiğinden bütçenin mahkeme masrafları kilyet etmemektedir. Belediye hesab işleri müdürlüğünün münakale suretile mahkeme masrafına ilâve yapılması hakkındaki teklif muvafık bulunmuştur.

1932 yılı mesken bedellerinden alacağı olan muallimlerle alâkaları Vilâyetten kesilen muallimlerin istihkaklarına verilmek üzere bütçeye konan 7,500 liranın kilyet etmemesinden dolayı yeniden 1,200 liralık bir münakale yapılması hakkındaki teklif ve diğer mazbatalar kabul olunduktan sonra, Meclis bugün teşrinisani ayı toplantısının son içtimasını yapmak üzere dağılmıştır.

Gümrüklerde:

Gümrükler başmüdürlüğü yeni bir bina yaptıracak

Gümrükler başmüdürlüğü, Galatada hâlen gümrük muhafaza deniz merkezinin bulunduğu binayı yıktırarak buraya büyük bir bina yaptırmaya karar vermiştir. Hazirandan itibaren inşaatına başlanacak olan bu bina için 120 bin liralık bir tahsisat ayrılmıştır.

Yeni bina yapıldıktan sonra gümrük muhafaza başmüdürlüğü bu binaya geçecek ve muhafazanın şimdiki yeri de gümrük başmüdürlüğüne terk edilecektir. Yeni yapılacak binada bir lokanta ve kütüphane de vücade getirilecektir.

Mumhane antreposu açıldı

Galatada eski Mumhane antreposunun yerinde yeniden yapılan 7 numaralı antrepo, dün itibaren işletmeye açılmıştır.

Kültür işleri:

Ecnebi ve ekalliyet mekteplerinin tedrisatı tedkik ediliyor

Ecnebi ve ekalliyet mekteplerinin musıkı ve jimnastik dersleri tedrisatı Maarif Vekâleti müfettişleri tarafından tedkik edilmektedir. Tedkikat sonunda Maarif Vekâletine verilecek rapordan sonra bu dersleri tedris eden muallimlerin vaziyeti belli olacak, lüzum görülürse bu dersler de Türk muallimleri tarafından tedris edilecektir.

İzdihamın önüne geçmek ve sayın halkımızın filmi rahatca görebilmesini temin için en büyük filmimiz - İstanbul'un en büyük iki sinemasında birden

YARIN AKŞAM **İPEK ve SARAY** Sinemalarında
Büyük Edibimiz Musahip Zade Celâlin ölmez eseri

AYNARÖZ KADISI

Numaralı koltuklar her iki sinema gişesinde bugünden aldırılabilir.

Şimal memleketlerine ihracatı zorlaştıran vapur navlunları tenzil edildi

Evvelce bir tröst elinde bulunan nakliyatın Yunan vapurlarile de yapılması üzerine navlun fiatlarında yüzde kırk bir eksilme hasil oldu

Türkiye ile Yunanistanın, Avrupa'nın şimal memleketlerine yaptıkları ihracatın deniz nakliyatı; uzun senelerdenberi Alman, Holanda ve İsveç bayrağını taşıyan üç kumpanyadan mürekkep bir tröst elinde idi. Bu inhisar iki memleket ihracatını çok ağır navlun tediyesine mecbur kılmakta idi. Bu sebeble Türkiye ve Yunanistan, şimal memleketlerine yaptıkları ihracatlarında mevkilerini muhafaza edebilmek için fazla tediyettiği navlun nisbetinde fiat tenzilatı yapmak suretile beynelmil rekabete karşı gelebilmekte idiler.

İki memleket ihracatını zorlaştıran bu hal karşısında rakib bir hat tesis edilmesine lüzum görülmüştür. Yunanistan bu yıl içinde Yakınşark limanları ile Anvers, Rotterdam ve Hamburg arasında yeni bir hat tesis etmiş ve bu sayede navlunları yüzde kırk derecesinde indirmeye muvaffak olmuştur. İki memleket ihracatını kolayca istismara almış olan üç vapur kumpanyası, Türkiye ve Yunanistan ihracatından kolaylıkla elde ettikleri kârın elerinden gitmesine mâni olmak için Almanyanın bugünkü iktisadî rejiminden istifade etmeği de ihmal etmemişlerdir. Almanyanın umum îthalatı permiye tâbidir. Tröste dahil bir Alman kumpanyasının himayesini ileri sürerek Türkiye ve Yunanistandan Almanya'ya ihraç edilecek mallara verilen permiller de, malların tröst vapurlarına yüklenmesi şartını koydurmakta ve bu suretle rekabeti filen kaldırmakta idiler. İki memleket ihracatı aleyhine tatbik edilen bu usul, beynelmil muahedelere de aykırı olduğundan, gerek hükümetimiz ve gerek Yunan hükümeti lüzum gelen teşebbüslerde bulunmuşlardır. Yunan ve Alman murahhasları arasında son zamanda Atınada cereyan eden müzakerelerde bu ihtilâf halledilmiş ve şu madde kabul olunmuştur:

«Her iki memleketin gemilerile emtia nakli ve bu gemilerin isticari şeraiti üzerinde diğer memleketin bahriyesini haleldar edecek şekilde ve 24 mart 1928 tarihli ticaret ve deniz anlaşması şhâmına mugayir düşecek herhangi bir tesir icra edilmesine her iki hükümetin meydan vermeleri hususunda iki hükümet mümessilleri mutabıktırlar. Bundan başka, Alman komisyonunun reisi, husule gelen anlaşmanın mahiyetini ve bunun harfiyen tatbikini izah etmek üzere bütün salâhiyettar Alman makamtına bir sirkülerle icab eden talimatın verilmesini ve bu suretle bundan böyle, Elen bayrağı zararı olarak bir tefrik yapılmamasının önüne geçilmesini temin tahhüdünde bulunmuştur.

Serbest rekabeti kaldıran tedbirlerin bu hal şekliyle tahşih edilmiş olma-

sı Almanya'ya sevk edilmekte olan mallar üzerinden verilen yüksek navlunları, normal bir hadde indirmektedir.

Masnu altın ihracı menedilecek

İstanbul kambiyo müdürü Salih, Maliye Vekâletinin vâki daveti üzerine Ankaraya gitmiştir.

Kambiyo müdürü, sikke halinde altın ihracatını meneden kararname hükümlerinde yapılacak tadilat etrafında Ankarada alâkadarlarla temaslarda bulunacaktır.

Vekâlet tarafından hazırlanan yeni projeye göre bundan sonra ziynet eşyası olarak kullanılan her nevi masnu altının da ihracatı kontrol altına alınacaktır.

Yapak fiatları yükseldi

Almanya hükümeti Türkiye malları için alâkadar ihracatçılara permilleri göndermiştir. Almanya hükümetinin mallarımıza iyi fiatlar koymasına üzerine, Anadolu yapakları 54 - 55, Trakya yapakları 66 - 68 ve Maydos pamukları da 41 kuruşa yükselmiştir. Son bir hafta içinde muvaredat az olduğundan, buğday ve arpa fiatları da 3 para yükselmiştir.

Askerlik işleri:

Şubeye davet

Fatih Kaymakamlığından: 616 deniz makine emekli binbaşı Naim Sarıyer, 580 deniz makine emekli binbaşı Mehmed Fettih, 590 deniz makine emekli binbaşı Mevlüd Tokad, 17141 yedek piyade asteğmen İbrahim Hakkı.

Yukarıda adları yazılı şahısların Askerlik Şubesi'ne müracaatları ilân olunur.

NEW YORK

Sergisinde

250.000 kişinin rahat yiyebileceği muazzam Restoranlar.
40.000 kişinin bir arada gezebileceği eğlence pavyonları tamamlandı.

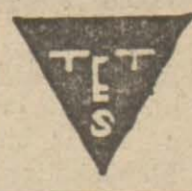
TAFSİLAT İÇİN
NATTA İTA

Galatasaray Perapalas karşısında

TURAN TIYATROSU

Nasid Özcan, okuyucu Semih ÇOBAN YILDIZI
Komedi 3 P.
Perşembe gününden itibaren Mezey varyete heyetini bekleyiniz

ERTUĞRUL SADI TEK

TIYATROSU

Taksimde Bu gece
KUDRET HELVASI
meşhur vodvil 3 perde
Tel: 40099

Pollste:

Kumar oynatan kahveci ile iki kumarbaz yakalandı

Beyzıdda Ordu caddesinde 108 numaralı Mehmedin kahvesinde kumar oynatıldığı zabita tarafından haber alınmış, kahveye giren zabita memurları Cevad ve Talâtı kumar oynamakta iken suç üstünde yakalamışlardır.

Para ve iskambil kâğıdları müsadere olunmuş ve kahveci ile kumar oynayanlar hakkında takibata başlanmıştır.

Arkadaşının parasını çalan biri yakalandı

Beyoğlunda, İstiklâl caddesinde 379 numaralı Amaka apartmanının 1 numaralı dairelerinde oturan İtalyan tebasından inşaat müteahhidi Dekliya, dün bankadan 268 lira almış ve apartmandaki dairelerine girmişti. Mühendis parasını odasındaki masanın üzerine bırakıp tekrar öteberi almak için dışarı çıkmış ve bir müddet sonra avdetinde parasının çalınmış olduğunu görmüştür. Yapılan tahkikatta Dekliya'nın sokağa çıktuktan bir müddet sonra eski arkadaşlarından ve uzun bir zambandanberi dargın bulunduğu Halidin gelmiş olduğunu ve mühendisin evde bulunmadığını anlayınca içeri girerek masa üzerinde bulunan 268 lirayı alıp kaçtığı anlaşılmıştır. Suçlu zabita tarafından yakalanmıştır.

Bir yük arabası iki çocuğa çarpıp ağır yaraladı

Bakırköy kazasının İkitelli köyünden Etemin İdaresindeki yük arabası, Cibali caddesinden geçmekte iken Nezahet ve Necdet isiminde iki çocuğa çarpmış, her ikisini de ağır surette yaralamıştır. Vak'ayı müteakib arabacı kaçmıştır.

Yaralıları cankurtaran otomobille Şişli Etfal Hastanesine kaldırılmış, suçlu arabacı zabita tarafından aranmaya başlanmıştır.

Bir tramvay hastane otomobiline çarptı

Vatman Hamdinin İdaresindeki 613 numaralı Kurtuluş - Eminönü tramvayı, Tepebaşında Gülhane Hastanesine aid ve Suad Fevzinin İdaresindeki otomobile çarpmıştır.

Otomobilin çamurluk aksamı zedelenmiş, suçlu vatman hakkında tahkikata başlanmıştır.

Ehliyetsiz bir şoförün kullandığı kamyon bir ameleyi yaraladı

Şoför Hasanın İdaresindeki 2512 numaralı yük kamyonu, Sirkeci'de yük vagonlarına yanaşmak için yaptığı manevra esnasında amele Hamdiye çarparak yaralamıştır.

Yaralı Hamdi, cankurtaran otomobille Cerrahpaşa Hastanesine kaldırılmış, suçlu şoför yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır. Yapılan tahkikatta şoförün ehliyetsiz olduğu anlaşılmıştır.

Bir tramvay 70 yaşında bir ihtiyara çarpıp yaraladı

70 yaşlarında Zor isiminde bir adam, evvelki gün Ağaçamından karşı tarafa geçmekte iken vatman Salihin İdaresindeki 87 numaralı tramvay arabasının sademesine uğruyarak hafifçe yaralanmıştır.

Yaralının müdavati yapılmış, suçlu vatman hakkında tahkikata başlanmıştır.

Bir benzin ocağı patladı

Dün sabah Sultanahmedde Karacehen nem sokağında 15 numaralı evin üst katında kiracı bulunan Fevzinin mutfağında yanmakta olan benzin ocağı birdenbire patlamıştır. Patlama esnasında ocak parçalanmış, sıyrılan demir parçaları mutfağın yanında bulunan odanın camlarını kırmıştır.

Bir ihtiyar şübheli şekilde öldü

Dün Şehreminde Saidin kahvesinde oturmakta olan müşterilerden hüviyeti henüz anlaşılmayan ihtiyar bir adam, birdenbire düşüp ağzından sıdetti kan gelmeğe başlamış ve biraz sonra ölmüştür.

Yapılan muayene neticesinde ölüm şekli şübheli görülerek cesed Morga kaldırılmıştır. Zabita tahkikata başlamıştır.

Şehir işleri:

Ankara caddesinin inşaatına devam olunacak

Ankara caddesinde bulunan Evkafa aid altı evin lâğımları umumî mecraya bağlanmadığından yol inşaatı sekteye uğramakta idi. Dünden itibaren Evkaf mühendisleri bu evlerin lâğımlarını umumî mecraya bağlamağa başladıklarından inşaatına devam olunacaktır.

Terkosun tesisatına aid malineler
Terkos tesisatının tevsi için İngiltereden getirilen makinelerden bir kısmı henüz gümrükten muamelesi etmemiş, makinaları bir an evvel gümrükten çıkartarak yerlerine koymak ve tesisatı ilkbahara kadar tamamlamak istemektedir.

Otobüs talimatnamesi tedkik ediliyor

İstanbul Belediyesi mülhakatta işleyecek otobüslerin evsafını gösteren bir talimatname hazırlamıştır. Talimatname, daimî encümen tarafından tedkik olunmaktadır.

Müteferrik:

Şehirlerarası telefon tesisatı genişletilecek

Nafia Vekâleti, şehirlerarası telefon tesisatını genişletmeğe karar vermiş ve bu iş için 370 bin liralık bir tahsisat ayırmıştır.

Bu tahsisatla, Ankara - İstanbul, Ankara - Kayseri, İzmir - Bursa telefon hatları, yeniden üç takım üçlü kuranportörle takviye olunacaktır. Bu suretle bu hatalı bir misli fazla mükâleme kudreti daha kazanmış olacaklardır. Bundan başka Bursa - İstanbul arasında dört takım tekli kuranportör, Kayseri - Adana, Eskişehir - Bursa arasında da birer kuranportör konulacaktır. Ayrıca Adapazarında bir telefon merkezi tesis olunacaktır.

Dentz işleri:

Hatay hattı için tenzilatlı tarife tatbik edilecek

Son zamanlarda memleketimizden Hataya giden yolcuların sayısı çok artmıştır.

Denizbank, bunu gözönünde bulundurarak Hatay hattı için yeni tenzilatlı bir tarife tatbik etmeğe karar vermiştir.

Yarıandan itibaren mer'iyet mevkiine girecek olan bu tarifeye göre, Mersin - İskenderun arası birinci mevki fiatları 150, ikinci mevki 100, üçüncü mevki 80, güverte 60 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Bir tramvay bir otomobile çarptı

Vatman Hulusinin İdaresindeki tramvay, İstiklâl caddesinde, 2801 numaralı şoför İhsanın İdaresindeki taksit otomobiline çarparak hasara uğratmıştır. Suçlu vatman hakkında tahkikata başlanmıştır.

Yeni neşriyat

Tevsiki sanayi kanunu - Bu kanunla ilgili, Meclisçe kabul edilen kanun, tefsir, kararlarla nizamname ve sairleyi muhtevidir.

Atatürkün ölmez sözleri - Alfabetik ve kronolojik tasnifle basılan Şefin vezirlerini ihtiva eden bu kitap çıkmıştır.

MEMLEKET HABERLERİ

Cenubta gittikçe büyüyen bir kasaba: İdil

Geçen yıl faaliyete geçen belediye kazaya bir çok yeni binalar ve yollar kazandı. İlk mektebin inşası devam ediyor. Köy kalkınmasına da ehemmiyet veriliyor.

İdil (Hususi) — Eskiden Cizreye bağlı ve Hazak adını taşıyan nahiyenin merkezinde 937 senesi Eylülünde 3223 sayılı kanuna tevfiğe kaza teşkilâtı başlamıştır. Hazak tarihi bir yerdir. Üzerinde bir çok efsaneleri toplayan Cudi dağının bu kısma düşen eteklerine de milâddan yüz yıllarca evvel Türk köyleri yapılmış ve Dicle nehri kıyılarında Hazaktan başka daha bir çok kasabalar kurmuşlardır.

Tarihi tedkiklere nazaran bu köyün devarelikla uğraşan, Yıldız Han parçalarından Hazak oymağı tarafından kuruluğu anlaşılmaktadır. Dicle kenarındaki Finik, Hendek gibi köylerin de eskiden aynı Türk oymakları tarafından kurulmuş birer tarihi kasaba olduğu muhakkaktır.

Bugün İdil adını taşımakta olan Hazak ve mülhakatının havası ve suyu gayet hoştur. Hastalıktan ölüm vak'ası kaydedilmemiş gibidir. Geçen bir yıl içinde doksan yaşında bir ihtiyar ölmüştür. Ava çok meraklı olan delikanlılar ve güzelliklerle meşhur olan genç kızlar, hattâ en yaşlı kadın ve erkekler hepsi de çalışkandır. Toprak gayet bereketlidir. O derecede ki, tabii senelerde bir yirmi mahsul alınır. Davarçılık eski ehemmiyetini muhafaza etmiştir. Bilhassa panayırı çok meşhurdur.

Hazak aynı zamanda mühim bir üzümlü muntakasıdır. Yedi yüz nüfuslu Basbirin nahiyesinde salkımı üç kilo gelen üzümler ve İzmir çekirdeksizi yetişir. Nahiyenin merkezinde dokuz odalı bir hükümet dairesi ve jandarma karakolu yapılmıştır.

İdil belediyesi 937 Teşrinievvelinde faaliyete geçmiş ve kaymakam İbrahim Erkin himmetile kısa zamanda güzel işler başarılmıştır. Ezcümle; geniş bir çadde açılmış, iki katlı bir hükümet konağı, telgrafhane binası inşa edilmiş, belediye için yeni bir bina ile ilkokulun temelleri atılmış, bir fidan-

lık tesis edilmiş ve belediye bütçesi 1318 liraya çıkarılmıştır.

Gene kaymakamın takdire şayan mesaisile köy kalkınması ilerlemiş, bu meyanda bazı köylerin yolları otomobil işler duruma sokulmuş, telefon şebekesine ehemmiyet verilmiş ve bir köy odası açılmıştır. Basbirin ve Alyan nahiyelerinde imar hareketlerine hız verilmiştir.

Umumi kalkınmada spor işleri de ehemmiyetle kaydedilmeye layıktır. Evvelce sporun ne demek olduğu bilinmezken bugün futbol ve atıcılık kollarından müteşekkil bir spor klübü faaliyetinde bulunmuştur. Esasen sportmen olan İdilli gençlerin, mazhar oldukları himaye dolayısıyla yakında hakiki muvaffakiyetler vereceklerinde şüphe yoktur.

İbrahim Erkin çalışmalarile gittikçe terakki ve inkişaf eyliyen İdilde asrı bir jandarma nümune karakolu da inşa edilmiş ve hava, çocuk esirgeme kurumları teşekkül ederek faaliyete geçmiştir.

Gediz ovası sulanıyor

Nafia Vekâleti Manisa ve Menemendeki sulama kanalları için münakasa açtı

Manisa (Hususi) — Nafia Vekâletince Gediz nehri civarında Manisa ve Menemen arazisinde yapılacak sulama kanalları tesisatı için bir münakasa açılmıştır. Projeye göre Manisa vilâyeti dahilinde Gediz nehrinden açılacak müteaddid kanallarla Gediz ovası sulanacağı gibi Menemenin Miralem nahiyesinde inşa edilecek bir regülatörle Menemen ovası da sulanacaktır.

Sulama tesisatı yapıldıktan sonra Gediz ovasından bereket akacaktır.

İzmir ağaçlandırılıyor

Mersinlideki ve Karşıyaka'daki fidanlıkta bir çok fidanlar yetiştirildi

İzmir (Hususi) — Vilâyet Ziraat Müdürlüğü, sonbaharda başlayacak ağaçlandırma işleri için şimdiden tedbirler almıştır.

Mersinlideki fidanlıkta mühim miktarda meyvalı, meyvasız ağaç fidanı yetiştirildiği gibi Ziraat Vekâletine de müracaat edilerek Vekâlet fidanlığından fidan istenmiştir.

Orman Müdürlüğü'nün Karşıyaka'daki fidanlığında da mühim miktarda fidan yetiştirilmiştir. Belediyenin Keimerdeki fidanlığında, devrini ikmal ettiği için sökülecek ağaçların yerine ve ağaçlandırılacak caddelere dikilecek nadide, güzel ağaç fidanları yetiştirilerek hazırlanmıştır.

Kültürpark'ın şimdiye kadar dörtte üçü ağaçlandırılmıştı, henüz ağaçlandırılmamış olan kısmı da sonbaharda ağaçlandırılacaktır.

Gemlik belediye reisi Seçimi yapıldı

Gemlik (Hususi) — Geçenlerde belediye seçimi yapılarak on yedi asil, on yedi yedek aza seçildiğini yazmıştım. Bu on yedi âzadan ikisi istifâ etmiş, ve üçü de İstanbul ve Ankara'ya gitmiş bulundukları için reis seçimi günü bulunamamışlardır. Mezkûr seçim günü çokluğu teşkil eden mütebaki on iki âzanın rey ve ittifakile eski reis Eşref Dinçer yeniden belediye reisi intihab edilmiştir.

Bir kadın çocuğıle beraber balkondan düştü

Karşıyakada Salihpaşa caddesinde Muammer karısı Nedime, kucağında çocuğıle evinin balkonuna çıktığı sırada balkonun tahtaları çürük olduğu için beş metre yüksekten yere düşmüş, vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralı kadın, çocuğıle birlikte memleket hastanesine kaldırılmıştır.

Mersin liman şirketi Denizbanka devrediliyor

Mersinden yazılıyor: Mersin liman şirketinin Denizbanka devredileceği ötedenberi söylenmekte idi. Son günde bu mesele tahakkuk etmiş, bu işin pazarlığı yapılmak ve satış mukavelesini imza eylemek üzere Denizbank İzmir liman şirketi müdürü Fikri ile hukuk müşavirlerinden Sadiyi bu işe memur eylemişlerdir.

Senebaşına kadar satın alma muamelesinin ikmal edilip Mersin liman işlerinin Denizbanka devredileceği muhakkak görülmektedir.

Adana muallimleri arasında tayinler

Adanadan yazılıyor: Şehrimiz erkek lisesi tarih coğrafya öğretmeni Sabri Düşmez, ilâveten Adana Ziraat Mektebi tarih coğrafya öğretmenliğine, pamuk ıslah istasyonu memurlarından Semih de ziraat okulu umumî öğretmenliğine tayin edilmiştir.

İzmir telefon müdürlüğü

İzmir (Hususi) — Ankara telefon müdürü Sadi, İzmir telefon müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Yurdda Ebedî Şefin yası

Büyük ve Ebedî Şefin memlekette uyandırdığı yas çok geniş ve çok tesirli oldu. Yurdun her tarafında beşinden yetmişine kadar bütün Türklere günlerce gözyaşı döktüler, ağlayıp çırpındılar. Yer yer toplanıp Ebedî Türkün hatıralarını, büyüklüklerini sayıp döktüler. Büyük Ölünün Ankarada ebedî istirahatgâhına götürüldüğü millî ma-

tem günü her şehir, kasaba ve köy aynı şekilde mateme iştirak etti.

Muhabirlerimizin bu toplantılara dair gönderdiği resimlerden bir kaçını bugün de neşrediyoruz.

Yukarıdaki resimler, Samsun, Kütahya, Sivas, Bartın, Adapazarı, Niksar, Muradlı ve Gemlikteki tezahüratın görünüşleridir.

İzmirde sinemada yer tutmak yüzünden bir cinayet çıktı

İzmir (Hususi) — Evvelki gün Karşıyakada Sümer sinemasında yer meselesi yüzünden bir vak'a olmuştur. Osman oğlu Refik adında biri sinemada boş bulduğu bir koltuğa oturmuş, biraz sonra kol tuğun sahibi olduğunu söyleyen Mehmed oğlu Raşid gelerek yerini istemiştir. Bu yüzden iki kişi arasında kavga çıkmış, Raşid kunduracı olduğundan yanında taşıdığı kunduracı bıçağını çekmiş, Refiği başından ve boynundan ağırca yaralamıştır. Suçlu vak'adan sonra yakalanmış, yaralı da hastaneye kaldırılmıştır.

Çukurovada portakal ihracatı

Adanadan yazılıyor: Geçen seneye nisbetle bu yıl cenub bölgesi portakal rekoltesi düşük olmakla beraber kalite şayanı memnuniyet bir haldedir. İhracat ise kalitenin yüksek olması dolayısıyla hararetlidir. Dahilî ihracat başlamıştır. Dış piyasalara da bugünlerde ihracat başlıyacaktır. Bir çok ecnebi tüccarlar muntakamızdan taleplerde bulunmaktadırlar.

İzmirde büyük bir hal binası yapılıyor

İzmir (Hususi) — Belediye Basma hane civarında büyük bir hal inşa etmeğe hazırlanmaktadır. İnşaata başlamak için evvelâ binanın betonarme plânlarının çok ince hesablara müsteniden hazırlanması lâzım geldiğinden, belediye inşaat mühendisi Çeçen mütehassıslarla görüşmek, onların mütealemlerini almak ve mühim plânları hazırlamak üzere Viyana ve Berline gitmiştir.

Bu mühim plânlar gelince hâl binasının temel inşaatı münakasaya çıkarılacaktır. Belediyece hâlin ihata duvarlarının inşasına da derhal başlanacaktır.

İzmirdeki talebe miktarı tesbit ediliyor

İzmir (Hususi) — İzmirin ilk ve orta okullarile liselerinde; enstitü, öğretmen okulu, san'at okulunda bu yıl ders gören talebe miktarı hakkında Vilâyet Kültür Direktörlüğünce bir istatistik hazırlanmaktadır. Bu istatistik, kaza ve köy okullarındaki talebe miktarını da gösterecektir.

Isparta Halkevi temsilcileri

Isparta, (Hususi) — Şehrimiz Halkevi temsil kolundaki gençler her ay bir temsil vermek suretiyle çalışmaktadırlar. Gönderdiğim resim bu gençlerin fevkalâde muvaffakiyetle oynadıkları «Kahraman» piyesinde rol alanlara aiddir.

Ortada elinde sazı bulunan genç Nüzhet Kılıçla onun solunda bulunan Meliha Örnek şimdiye kadar yaptıkları temsillerde olduğu gibi bu temsilde de fevkalâde muvaffak olduklarından halk tarafından alkışlanmışlardır.

Pazar Ola Hasan Bey Divor ki:

— Kadın şapkalarına dikkat ediyor musun bilmem Hasan Bey.

... Bu sene görülen yeni şapkaların..

... hemen hepsinde birer kuş tüyü var... Bu neye işaret olsa gerek?..

Hasan Bey — Modanın aile bütçelerini yolunmuş kaza benzettiğine âlâmettir dostum.

Hâdiseler Karşısında

ÇOCUK AKLI

Pazar günü İstanbul tarafındaki sine-
malardan birine gitmişim. Tam yanım-
da baba oğul oldukları belli orta yaşlı
bir erkekle on yaşında kadar görünen bir
çocuk oturuyorlardı. Sinema hıncahıncı
dolmuş idi. Sabit koltuklar arasındaki yola
üçer üçer sandalyeler dizmişlerdi. Bun-
dan başka ayakta duranların da sayısı
hesabsızdı: Çocuk elektrikler yandığı za-
man etrafına bakındı:

— Baba, dedi, üzerlerinde «çıkılır» ya-
zılı kapılar niçindir.

Babas izah etti:

— Meselâ bir yangın olsa, herkes o ka-
pılardan çıkacak.

Çocuk etrafına saran insan kalabahğı-
na baktı:

— Peki amma o kapılara nereden gi-
dilir?

Babası baktı, cevap veremedi. Ben de
baktım, ben de cevap veremedim.

— Bu suale belediye zabıtası cevab ver-
sin!

Diyecektim amma, nedense hiç bir ta-
rafta görünmüyordu. Bu yüzden o da ce-
vab veremedi.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Mırdandan kaya ;

Amerikada Ko-
lumbiyada, bulu-
nan bir kayaya
«Mırdandan kaya»
ismi verilmiştir.
Fılvaki, güneş çık-
tığı zamanlar, bu
kayadan mırlıtı gi-
bi sesler gelmek-
tedir.

Arzın yaşı

Arzın yaşı günü 12 ye taksim eden bir
saatle ifade edilmiş olsaydı, yazılmış olan
bütün insanlık tarihinin seyri 8 saniye -
den fazla sürmüyeydi.

En uzun isim

Dünyanın en uzun ismi bir İngilizde
olduğu, bir Hindliden bulunduğu iddia e-
dilirse de hiç birinin 1867 yıllarında Mad-
ridde maliye nezaretinde memur bulunan
bir İspanyolun kâbına varamazlar. Zira
bu batın tam ismi şudur:

Juan de Nepamuceno de Burionagona-
totoreca gageazcoecha.

Balık avlayan fareler

Balık avlayan
fareler, avlana-
cakları zaman kuy-
ruklarını suya sar-
kırtırlar. Bu su-
retle kuyruğun
ucunu dişliyen ba-
hığı bir anda çe-
kip karaya atarlar ve afiyetle yerler.

140 bin kilometre yol
kateden adam

Bu zat Gallidir.
52 yıl demiryolu
hizmetinde ça-
şmış, vazifesi esna-
sında 140 bin ki-
lometreye yakın
yol katetmiştir.

Bu suretle bu
adam dünyanın
en çok yol yürü-
yen adamı sayıla-
bilir.

Namuslu yankesici

İngilterede Esexs şehrinde 40 yaşla-
rında kadar, ve üç çocuk anası olan bir
kadın bulunduğu şehirde namusluluğu,
çaşkanlığı ile şöhrat bulmuş, herkesin
sevgisini kazanmıştı. Halbuki bir hâdis-
e, bu kadının bilinmeyen bir marifetini (?)
ortaya çıkarmıştır. Londranın garb kısmı
denilen yerde bir çok yankesicilikler ol-
makta, ve faili bir türlü bulunamamakta
idi. Günün birinde, birisinin cebini ka-
rırtırken yakalanan bir kadın, kara-
kola götürüldüğü zaman bunun, kendi
şehrinde namusluluğu ile meşhur olan
kadın olduğu hayretle görülmüştür.

Kadın Köşesi

Çiçek garnitür

Bu sene, yapma çiçekler
gibi tabii de garnitür
olarak kullanılıyor

Son zamanlarda modada en çok bahsi
geçen şeylerden biri de çiçektir. Moda ile
yakın, uzak en küçük bir alakası olan her
kadın çiçeğin bu senenin en şık bir yenil-
liği olduğunu söylüyor. Ekseriyet te bu
modaya uymak için tayörünün reverine
bir ufak demet, bir iki yapma çiçek iliş-
tiriveriyor.

Bu da moda ama, çiçeğin daha çok ori-
jinal ve sayısız güzellikleri var. Yalnız
yapma çiçekler değil, tabii çiçekler de en
şık bir garnitür olarak kullanılıyor. Asıl
bunlardan istifade etmeli. Bakıyorsunuz,
kol kenarına bir sıra çiçek dizilmiş (düz,
siyah ipekli bir robun kol ağzlarında
meselâ: Nerkise benzer sık yapraklı, yu-
varlak çiçekler ne kadar güzel görünür).

Bir bakıyorsunuz şık bir tuvaletin, bel-
linin tam önüne, iri beyaz bir çiçek ta-
kılmış. Bu iki şeklin ikisi de birbirinden
güzel... İkisi de elbiseye bambaşkalık ve-
riyor.

İsterseniz bir iki gülü ufak bir tarağa
tutturup, başınıza takabilirsiniz. Hem
bu defa yapma değil, doğrudan doğruya
sahici güller kullanırsınız.

Yahud iri bir karanfil sapından bir
kordelâ ile bileğinize bağhyabilirsiniz.
Rengini tuvaletinizin rengine uydurdu-
ğunuz taktirde bu biricik karanfil, eli-
nizin zarifliğini en kıymetli bileziklerden
fazla meydana çıkarır.

Üç, dört iri, beyaz (açık renk te ola-
bilir) çiçeği yumuşak bir bağ üzerinde
sıralarsanız, basit bir robunuzu bir ak-
şam elbisesi haline koyabilecek bir gar-
nitürünüz olur. Çiçeklerin birini belinize
iştirir, öbürlerini bağın üstünde tıpkı
ufak bir kuşak ucu gibi sarkıtırsınız.

Yahud da mine gibi ufak çiçekleri
tayörünüzün cebine sıralayınız. Elbi-
senizin son derece şıklaştığını görece-
siniz.

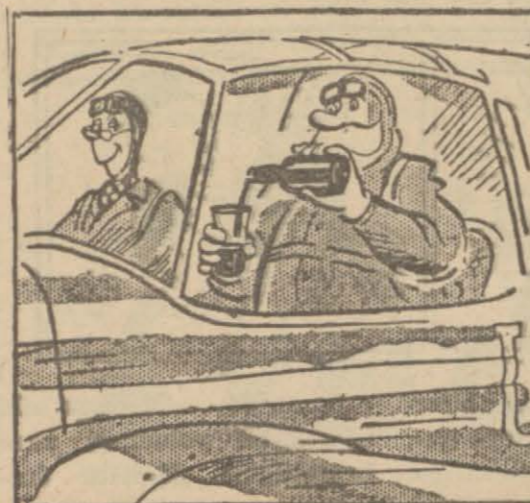
Çiçek, yeni kuşaklar için de her şeyden
daha iyi süslüyor. Dar bir kordelânın ü-
stüne dizilen bir sıra çiçek hâle gibi başın
etrafını sarınca güzelliğine doyum ol-
muyor.

Çiçeği, reverdense, yakaları kapalı
roblarda boyun altına iştirirmek çok da-
ha güzel durur. Yüze daha çok yararlı.
İstenirse bu robun üstünden manto da
giyilir. Bu, roba olduğu kadar mantoya
da yararlı.

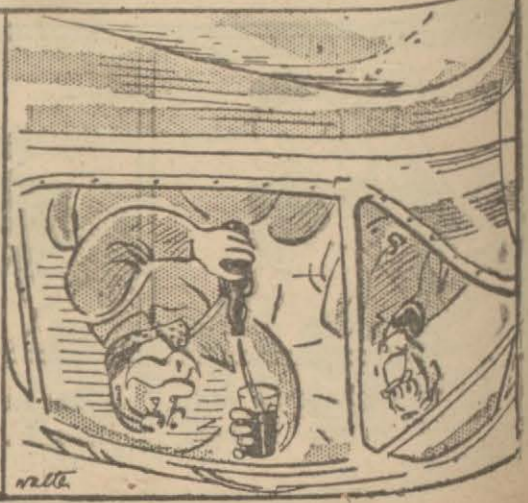
Kaba, koyu renk bir çantayı bile bir
kaç çiçek ilâve ederek akşam tuvaletine
uydurmak mümkündür. Çantanın ağzına
dizilecek bir sıra karanfil veya karanfile
benzer çiçek bu maksadı mükemmel gö-
rür.

Tuvaletinizin omuz askıları üstüne de
bir sıra ufak çiçek dizebilirsiniz. Bu hem
omuzlarınıza, hem de elbisenize bir gü-
zellik katar. Başka bir gece de isterse-
niz, aynı çiçekleri askılarınızdan çıkarır,
başınıza bağhyabilirsiniz.

iki ahbab çavuşlar:

Sarhoş tayyareci

Mahkemelerde

Antakyada amcazadesini öldüren
Tevfiğin muhakemesine devam edildi

Mahkeme suçlunun Hatayda ilân edilen af kanunundan
istifade edip edemeyeceğinin tahkiki için geri kaldı

Antakyada amcazadesi Mehmed Saf-
feti tabanca ile öldüren Tevfiğin muha-
kemesine, Ağırceza mahkemesinde, de-
vam edilmiştir.

Bir şahidin dinlenmesi için, Antakya
Ağırceza mahkemesine yazılan, cevap
gelmediğinden tekidine karar verilmiş-
tir. Bundan başka, son zamanlarda Ha-
tayda negredilen, suçların af ve teciline
aid kanundan, Tevfiğin istifade edip e-
demeyeceğinin tahkiki için müzüm görü-
lmüştür. Zira, bu cihet maktul Mehmed
Saffetin Türk veya ecnebi tabiiyetinde
bulunmasına bağli bulunmaktadı. Mak-
tul, şayed Türk tabiiyetinde ise, suçlu af
ve tecil kanununun bahşettiği haklardan
istifade edemeyecektir.

Muhakeme bu cihetin süratle tahkiki
için, Adliye Vekâleti yoluyla ve telgraf-
la mahallinden sorulmasına karar vere-
rek, duruşmayı başka bir güne bırak-
mıştır.

Bir kız kaçırma hâdisesinin
muhakemesi yapıldı

Erenköyünde vukua gelen bir kız ka-
çırma hâdisesinin, cürmü meşhud kanu-
nuna göre yapılan muhakemesine, Ağır-
cezada dün devam edilmiştir.

Suçlu Cevad ile Hilmi, nişanlı oldu-
ğunu söylediği Orhan isminde bir gençle
birlikte bir otomobilde bulunan Satberk
isminde bir kız, kaçırmağa teşebbüsten,
muhakeme edilmektedirler.

Suçlular, geçen celsede otomobilde bu-
lunan Lisaneddin isminde bir arkadaşla-
rını almak maksadile otomobile yaklaştı-
klarını, yoksa başka bir gaye gütmek-
diklerini söylemişlerdi.

Şahid Lisaneddin ise, mahkemede:
— Ben, bir şey görmedim ve duyma-
dım. Rakı içmiştik, halbuki içkiden son-
ra, bana uyku gelir. Bir şeyin farkında
olmam, demişti.

Bunun üzerine, şahid hakkında da ket-
mi şehadetden takibat icrasına karar ve-
rilmiştir.

Suçlu, kendisinde bu hastalık bulun-
duğuna dair, mahkemeye bir rapor ibraz
etmiş, bu cihetin adli tib işlerinden sor-
ulması için, muhakeme talik edilmiştir.

Vatan vapurundaki kaçakçılık
suçluları sorgu hâkimliğinde

Vatan vapurunda meydana çıkarılan
kaçakçılık hâdisesi etrafında aslıye be-
şinci ceza müddeiumumlîği tahkikata
devam etmektedir. Kaçakçılık işlerinde
alâkaları görülen vapur lostromosu Hü-
seyinle, çarkçı Kenan, ateşçi Niyazi,
Şemsî ve Hızır haklarında müddeiumu-
mlîkçe ilk tahkikat açılmış ve hepsi de
sorguları yapılmak üzere sorgu hâkimli-
ğine tevdi olunmuşlardır.

Bir ihtilâs suçlusu tıbbi adliye
gönderilecek

Ağırceza mahkemesinde, dün ihtilâs-
tan suçlu bir belediye memurunun mu-
hakemesine bakılmıştır.

Erenköy belediye dairesi sabık tahsil
ve ıera memuru olan Seyfeddin, defter
yekünlerinde tahrifat yapmak ve bu su-
retle 170 lirayı ihtilâs suçundan tahtı
muhakemeye alınmıştır. Geçen celsele-
de, hâdisenin bir hesap yanlışlığından
ibaret olduğunu iddia eden maznun,
dünkü muhakemede:

GÖNÜLİSLERİ

Âşık Ömerin
İkinci mektubu

Samsunlu Âşık Ömer bana yazdığı
ikinci mektubunda diyor ki:

«— Benim adımı Son Postaya
Samsunda Bay Ömer diye yazmışsı-
nız. Bay Ömer demekle ben anlaşıl-
mam, Âşık Ömer diye yazınız..»

Âşık Ömerden özür dilerim.

Âşık Ömer bir mektubunda da ge-
çen mektubunda yazdığı macerayı
naklediyor:

«Benim sevdalandığım hanımı
annesini babası İstanbula kaçırdılar:
Şimdi İstanbulda sesini plâklara ve-
riyor:

«Benim kalasın Ömer..»

«Benim olasın Ömer..»

Diye yanık yanık şarkı çağıra dur-
sun, ben de Samsunda duruyorum.

Yahu, vatanımızın on sekiz mil-
yona yakın nüfusu var.. «Çoğusu»
bayan ile kız «azısı» bay ile erkek-
tirler.

Erkekler ev, aile sahibi oluyorlar,
bayanlar da geziyorlar. İşte ben de
erkek olduğum için, tevellüdüm
1329 erlerinden olup hayata atıl-

dim, ev, aile sahibi olmak istiyorum.
Beş sene mektebde okudum. Bana
idare eder. Daha fazla aklım var,
«koyma akıl olmaz idi adım sorar.
1930 tarihindenberi sevda çekerim.
Çok güzeller sevdim amma, beni şu
son seven gibisi yokmuş. Çünkü be-
ni plâklara söyledim.

Öyle dilberin vasfını dil ile tarifi
kabili kâr olmaz. Öfünceye kadar
aklımdan gitmez öylesi.

Öyle amma ben şimdi ne yapsam.
Vatanımızın on sekiz milyona yakın
nüfusundan taksim yapsalar. Bana
da bir taneden fazla düşer amma ben
bire de razıyım.

Ey muhterem bayanlar bu son
mektubumdur.

Son Posta matbaası bu son mek-
tubdur. Güzel yazılarımı Son Pos-
taya yazmanızı rica ederim. Allah
cümlemize çok çok vücud sıhhatliği
versin, âmin.»

Âşık Ömerin mektubu burada bit-
iyor. Bayan okuyucularına söyleye-
ceğim şudur:

— Var mı taliblisi?

TEYZE

Medeniyetin en yüksek mertebelerinden en aşağı derecelerine düşen memleket nasıl kalkınmak istiyor?

Bugünkü Çin

Çinli nasıl adamdır, nasıl yaşar, nasıl düşünür, nasıl görür ve inanır?

Çinde, Çinin «garblaşması» hakkındaki fikirler çok muhtelif. Bir zümre var ki Çinliliğe aid her şeyi gerilik sayıyor ve bu gerilikten utanıyor. «Çinliliğin müdafileri» olan diğer bir kısım, garb medeniyetinin ruhunu inkâr ediyor, yalnız maddî cihetinden istifadeyi düşünüyor. Bu iki müfrit cereyanın ortasındaki kişiler ise garb medeniyetini olduğu gibi benimsemenin yalnız çürük değil, aynı zamanda imkânsız olduğu kanaatinde. Bunlar: «Çin garblaşmaksızın modern hale girebilir» diyorlar ve garb medeniyetinin seçilerek alınacak terakki ve tecrübelerinden, sabır ve azimle, modern fakat «Çinli» kalacak bir Çin yaratılacağını iddia ediyorlar.

Marko Polo on üçüncü asırda şarkı dolusu vakit Çini Avrupa kadar medenî bulmuştu. Bütün Çin imparatorluğunda daha o vakitler kâğıd para ve maden kömürü kullanıldığını görmüştü. «Sobalar, hamamlar adı kömür yerine bir takım taşlarla ısıtılıyor, hamam burada o kadar çok ki mevcut ormanlar ihtiyacı karşılamıyor. Haftada en az üç kere hamama gitmeyen Çinli göremezsiniz. Zenginlerin hepsinin evlerinde birer hususî hamamları var» diyordu.

Bu hamamlar hâlâ duruyor. Zengin evleri gene muhteşem.. Fakat yaşama şartları zamanla hiç te ilerlemiş değil. Modernleşme hareketi sadece kıyılardaki şehirlerde, demiryolu üstündeki muayyen minalara, büyük nehir havzalarına münhasır. Oralarda bile garblı görünüşün arkasında değişmiş pek az şey var. Memleketin bütün öte taraflarında hayat, asırlarca önceki pek benzer.

Japon istilâsı Çinlilerde millî şuuru kuvvetlendirdi, fakat bu uyanış ağır ağır ilerleyebiliyor. «Vatanseverlik» Çin dilinde yepyeni bir söz... «İçtimai fikir», «İçtimai ruh» kelimelerinin ise okuma yazma tabaka için henüz hiç bir manası yok. Bunların bütün istedikleri «bize bugünki yiyeceğimizi verin, bize ve ailemize» den ibarettir. Aile, Çin sosyetesinin özünü teşkil ediyor.

Konfüçyüsün ahlâk nazariyelerine göre bir erkek, ana ve babasını ahlâktan ölmeye bırakmaktansa, çocuklarının ölümüne razı olmaya ve kardeşlerini karısından üstün tutmaya mecburdur. «Ara-banın bir tekerleği kırılırsa yerine yeni birini takmak elinizdedir. Bunun gibi karimiz da ölmüşse bir başkasını alabilir» diyor. Fakat bir anadan, bir babadan doğan kardeşler aynı vücudun elleri ayakları demektirler. Bunlardan biri bir deride tutulursa o acıyı bütün vücut çeker. Konfüçyüs, iyi ailelere dayanan bir milletin kuvvetli bir millet olacağına ina-

Çin kadını ve Çinli çocuk

nyordu. Yüksek mevkidekiler aşağı tabakaya bu cihetten bir örnek oldular mı her şey yolunda gidecekti. Bu sistem muvaffak olamadı. Çünkü: Aile infirada, ferdîyetçiliğe saptı. Konfüçyüs aileler arasındaki münasebeti tayin etmemiştir. İslahatçılar son senelerde onun nazariyelerini bıraktılar, sosyeteyi yeni baştan kurmak için yeni prensipler verecek kaynakları arıyorlar.

Bununla beraber en gençler bile hâlâ aileye pek bağlı. Çoğu, ailedeki yerlerini ve miras paylarını kaybetmemek, kendi kendini kollamaya mecbur bir yabancı haline girmemek için ana, baba ocağını bırakıp başı başına ev açmaktan korkuyor. Çünkü resmî bir işe girerek hayatlarını yalnız başlarına kazanmak üzere eski rejimden ayrılanlar bir daha aile kucağına dönemiyorlar.

Bu eski ve yeni medeniyet daha uzun bir müddet böyle yanyana yaşayacak. Çin vâkıâ günün en büyük hızla ilerliyor. Fakat toprağın genişliği ve tabiatındaki muhafazakarlık bu terakkiyi yavaş gibi gösteriyor. Japonya, sahası dar olduğu, - Çinden alınmış - bir medeniyet içinde yaşadığı için, garb kültürünü daha çabuk benimseyebildi. Halbuki pek geniş bir ülke olan Çin her türlü haricî tesiri tepen bir sevkî tabiîsi vardır. Hal-kin çoğunun eedaddan kalma eski usullere bağlı olduğu bu memlekette, bu vaziyeti ancak tahsil değiştirebilecektir.

Çinde maddî terakki izleri yok değil. En uzak vilâyetlerde bile mühim şehirler memleketin diğer kısımlarına telgraf-la, telefonla bağlı. Haftalık hava postaları var. Elektrik çok yere yayılmış. Fakat elektrik olan yerde bile güneşle ya-

tır kalkanlar bulunuyor, o da başka...

Çinlilerin hemen dörtte üçü çiftçi... Vaktile bütün toprak imparatorundu, şimdi hükümetindir. İstiyen, vergisini verdiği ve ektiği müddetçe bu toprağı elinde tutar. Bazı şartlar dahilinde bu hakını satabilir, köylüye kiralyabilir. Ve buna mukabil ondan mahsulün bir kısmını alır.

Ekim usulleri iptidaidir, modern çiftliklere de tektük rastlanır. Traktör yalnız nümune istasyonlarında kullanılır. Eski ekim an'anelerine bağlılık yüzünden işçi çok ucuz çalır. Çiftçi bambudan yapılmış uzun saplı döğenlerle harman yapıyor, iptidai bir değirmende ya elle, ya da bir öküz veya eşek koşarak çeltik döver, buğdayını öğütür.

Bu iptidailik sade çiftçilikte değil, her meslekte görülüyor. Nakli vasıtalarının en basitleri burada. Çin, son yirmi yıl içinde demiryolu yapmakta büyük bir hızla ilerledi, hava ve deniz vasıtaları da günden güne arttırılıyor ama, yolcuların çoğu hâlâ şehirden şehre yaya olarak gidiyor. Yahud sedye, at, katır, eşek, araba, kayak gibi iptidai vasıtalar dan birleşiyor.

Bugün garbda yaşama ölçüsü o dereceyi bulmuştur ki her ferd kendinin yetecek kadar yiyeceğe, uygun bir yatma yerine, serbestçe tahsile, biraz da eğlenmeye hakkı olduğuna kanidir.

Çinli bu nimetlerin ancak birincisini istemektedir. Ötekileri hadîsata bırakır. Tahsili çocuklarından hiç değilse biri için ister O tek çocuk aileyi sefaletten kurtaracaktır. Eğlence olsa da olmasa da ona birdir. Çünkü almış değildir. Sigana-çağı yere gelince bunda da hususî hiç bir isteği yoktur. Damı saman örtülü evi ister güneşte pişirilmiş tuğladan, ister yağmur görünce eriyiveren topraktan olsun, onca müsavirdir. O, hasır döşeli bir barakaya, milyonlarca eş gibi büyük nehirlerin birinde kayıkta gecelemeyle razıdır. Hatta şimali garbide bir çokları kaya kovuklarında yatıp kalkerlar. Ne-rede yaşarsa yaşasın, eğer ocağını tütürecek bir oğlu, bir erkek torunu yarsa, bütün ailenin yardımile günlük yiyeceğini de kazanabiliyorsa fazlasında gözü yoktur. Çünkü: Çin köylüsü kadere inanır. Başına gelen her felâkete sabırla, güler yüzle dayanır.

Kadere inanmakla beraber, kadere idare ettiğini sandığı ruhların hoşuna gitmeye uğraşmaktan da geri durmaz. Cahil Çinli kütülelerinin bütün hayatında batıl itikadlar mühim bir yer alır. Nehirlerde nakliyatın çoğunu yapan küçük gemilerin kaptanları, günün uğurlu olduğuna inanmadıkça yola çıkmaz. Her gemide boyalı iki göz deliği vardır. Kaptan bu-

(Devamı 10 uncu sayfada)

Ebedî Şef için yapılacak (Anıt-Kabir) nasıl olmalı?

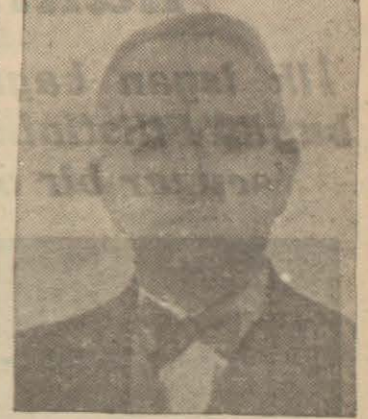
Ercümen Ekrem Talu, mimar Mongeri, doktor Halid Tekin ve Galib Kemali fikirlerini anlatıyorlar

Ercümen Ekrem Talu

Doktor Halid Tekin

Galib Kemali

Eşsiz millî kahraman Atatürk için yapılacak anıt - kabir etrafında umumî bir hassasiyet ve alâka göze çarpmakta - dir. Bu alâka ve hassasiyete bakarak münevverlerimiz arasında bir anket tertib ettim. Onların söylediklerini yazıyorum:

Edib Ercümen Ekrem Talu diyor ki:

«Ankara'da Kaleye müvazi bir Timürlenk tepesi vardır. Bu, şehrin her tarafından ve uzak mesafelerden görünür. Bunun çepeçevre yamaçlarına öteki be-riki derme çatma evler yapılmıştır. Bunların istimliki ve tepenin temizlenmesi kolay olur. Timürlenk tepesinin şehre nazır cephesine bir kaç basamak mermer merdiven yapılır. Sonra tepenin on beş - yirmi metre bir yükseklikteki yeri amuden kesilir. Buraya Ankara taşından yekpare bir levha konur ve üzerine Atatürkün «Siyasî vasiyeti» demek olan gençliğe hitabesi hâkkedilir. Bu kitabenin gene iki yanından merdiven yapılarak ta tepeye çıkılır, oraya gene Ankara taşından düz bir pehle yapılır ki Atamızın mübarek nâşi bunun altına gömülür. Pehlenin üzerinde yalnız bir isim: Kemal Atatürk... Altına üç tane tarih: 1880-1919-1938... Bunlar Atamızın doğduğu, Türk varlığını yeni baştan yarattığı ve ebediyete götüğü tarihlerdir.

Tepenin en üstüne bir volkan ağzı gibi geniş bir menfez açılır ve orada ebedî bir alev işkirtılır. Bu alevi söndürmemek gençliğin vazifesidir.

Kitabenin önünde vücutte getirilecek mermer sofa çelenk koyma vesair merasime mahsus olur. Burada iki er daimî surette nöbet beklerler. Bir nöbetçi de yukarıda medenin başucundadır. Orada yanacak olan alev, trenle gelirken, ta Etimes'uddan, Kayastan ve Başşehirin her tarafından görünür. İşte benim fikrim.»

Mimar Mongeri Giulio diyor ki:

«Atatürk için yapılacak olan (anıt - kabir) üzerinde acele ile fikir beyan edilemeyecek kadar muazzam bir meseledir. Kurulacak olan âbidenin şekli hakkında uzun boylu tedkikler yapmak lâ-zımdır.

Yalnız prensip itibarile, (anıt - kabir) in Ankara kalesi üstünde yapılması taraftarım. Estetik ve inkılâb baskımlarından mana ve ihatası tam bir ifade tarzı bulunmalı, bu fikir üzerinde çalışılmalıdır. Kale, tamamen kolin ile düzeltilmeli ve orijinal bir motif içine gir-melidir.

Bence, (anıt - kabir) in sair kompozisyonu da söylediğim ana hatlar üzerinde vücutte getirilmelidir.»

Adli tıp umum müdürü doktor Halid Tekin diyor ki:

«Ebedî Şefimiz için yapılacak olan (anıt - kabir) etrafında bir çok nokta nazarlar ileri sürülebilir. Vehleten bir fikir beyan etmenin mahzurunu işaret etmek lüzumunu duymuyor değilim.

Vâkıâ, millî kahramanın (anıt - kabir) için, Ankara kalesinin ve Ulus meydanının muvafık olacağını düşünenler var. Fakat, ben, hissi ve tarihî sebebler altında, bu husus için Çankayayı mü-nasib görüyorum. Eğer (anıt - kabir) Çankayada vücutte getirilecek olursa, Atatürkün hem kendisi ve hem de şerefli tarihi, ikametgâhı ile beraber ebedileşmiş olur. Nasil, hayatta iken Çankaya nun makarri olmuş ise, yani fanî Mustafa Kemal nasıl orada yaşamış ise; ebedî Mustafa Keamlin de orada tecessüm ettirilmesi doğru değil midir?

(Anıt - kabir) in kompozisyonuna ge-

lince: Türk Cumhuriyetinin fırkası olan Halk Partisinin 6 umdesini gösteren senbüller bulunmalıdır. Bunlara Atatürk (anıt - kabir) inde yer verilmelidir. Sonra, ta Anafartalardan başlayarak son li-san ve harf inkılâbına varıncıya kadar, bütün inkılâb tarihini, Atatürkün müşehhas muvaffakiyetlerini bariz bir şekilde gösterecek levhalar vücutte getirilmelidir. Bunlar rülye kabarmalar ve fresk resimler halinde (anıt - kabir) e hâkkedilmelidir. Mevzuubahs tezyinat, orayı ziyaret edenlerin derhal gözlerine çarpacak, gönüllerine nakşolacak, hattâ merak uyandıracak kadar orijinal bir ifadeyi taşımalarıdır. Her ziyaretçi, bunların karşısında büyük bir tecessüs içinde ruhunun tahrîk edildiğini duymalıdır. Ben, böyle düşünüyorum.»

Eski Moskova sefiri Galib Kemali Söylemezoğlu diyor ki:

«Ebedî Şefimiz Atatürkün (anıt kabir) i Ankara kalesi üstünde yapılmalıdır.

Çünkü, tren, Ankara'ya geldim, der demez Kale gözükmektedir. Bu tercih sebebinden başka, Kaleyi intihab etmek için ikinci bir saik daha vardır ki o da şudur: Ankara kalesi, zaten tarihî kıymetli olan bir eserdir.

Esasen, Atatürk te Türklerin kalesidir. Onun mübarek nâşi buraya konmalı, Ankara kalesini muhteşem bir Mozole yapmalıdır.

Fkrimce, (anıt - kabir) Türk mimarî tarzında olmalıdır.

Şekil hakkında da şöyle düşünüyorum: Meselâ, Atatürk Türkiyesinden önceki Türkiyeyi, Türkü tecessüm ettiren bir heykel yapılmalıdır. Harab ve mahvolmuş bir vatan ki Atatürk onu kaldırıyor, onun elinden tutuluyor.

Bu büyük heykelin kaidesini, etrafını, muharebelerin ve inkılâb hareketlerinin muhtelif safhalarını gösterir muhtelif pozlarla süslemelidir. Meselâ Atatürkün Samsuna çıkışı, kongreler, Dumlupınar, Başkumandanlık muharebeleri vesaire...

Nitekim, ta kablelmilâd devirlerden kalan ve o zamanlara göre büyük olan adamlara aid bulunan eski lâhidlerde de delâlet ettikleri şahsiyetlerin tarihî muvaffakiyetlerini gösteren freskler yok mudur?

İşte, bu tarzdaki ifadeler orijinal şekiller verilerek inkılâbımızın, Atatürkün Başbuğluğunu yaptığı inkılâbımızın bir çok sembolik ifadeleri canlandırılmalıdır.»

Sabit Alaçam

İngiliz lirası bir mikdar düştü

Birkaç gün evveline kadar 630 kuruş üzerinden muamele görmekte olan İngiliz lirası evvelki günden itibaren 579 kuruşa düşmüştür. Bu sukuta sebel İngiltere ile Amerika arasında yapılan ticaret anlaşmasında dolar kıymetine göre sterlinin de düşürülmesi olmasındır.

İngiliz lirasının düşmesi piyasamızda büyük bir tesir göstermemiştir. İngiltereden alâkadar fabrikalar siparişlerini vermekte devam etmektedirler.

Bir tramvay bir otobüse çarptı

Vatman Şevketin idaresindeki 1153 numaralı Beşiktaş - Fatih tramvay arabası Fatih İstasyonundan hareket ettikten sonra, tramvayın önünden geçmekte olan 297 numaralı Şişli - Fatih otobüsüne çarpmıştır. Çarpışma neticesinde otobüsün arka kapısı kırılmış, suçu vatman hakkında tahkikat başlanmıştır.

CENUB HUDUDUMUZUN ÖTESİNDE

Filistin'in mukadderatına hâkim olan adam

İlk isyan bargağını açan Arif Abdürrezak bugün Filistin'in kahramanıdır ve 15 bin kişilik seyyar bir orduya kumanda etmektedir

Filistin şehrlerinde sokakların hali

Kudüs, 25 (Hususî muhabirimiz yazıyor) — Kimdir bu adam? İki senedenberi Filistin mukadderatı üzerinde hâkim olan, İngiltere gibi büyük bir devleti, nihayet siyasetinde geri dönmeğe mecbur eden, Filistin'i baştanbaşa bir harabeye çevirdiği halde gene arkasından bütün bir memleketin müttehidini yürüdüğü görülen adam kimdir?

Adı Arif Abdürrezaktır. Küçük yapılı, topuz bünyeli, sert ve keskin bakışlı, yarı yüzü, o, sanki bir enerji kutusu, bir akkümülatördür. Bugün değil, daha çoktanberi onu Kudüste ve hattâ bütün Filistin'de tanımayan pek azdır. Bugün, o, asker topluyor, vergi tarh ediyor, bir kayanın dibinde veya bir ağacın gölgesinde mahkeme kurup hüküm veriyor, emir ve kanun neşrediyor, idam kararı veriyor ve baskınlar yapıyor, bankalar soyup evleri ve bağları harab ediyor. Fakat, bugünler gelmezden evvel de o aynı adamdı. İngilizlere ve Yahudilere karşı mücadele bargağını son isyanın başlangıcı olan 936 dan evvel açmış, altışar ay mahkûmiyetle üç defa hapishaneye girmiş ve her defasında çıktıkça işe yeniden başlamıştı. İnâdıcı, yorulmaz, enerjik ve vatanperver bir adam. Sert bir nasyonalist!

Henüz kırk yaşında ve kaç senedir mücadele halinde bulunan bu adam, Tul Karan kazası dahilinde Tayibe köyünde, eşraftan ve toprak sahibi Abdürrezakın oğludur. Şamın askerî mektebinde tahsil ve cihan harbine Osmanlı ordusile iştirak etmiş ve sonra babasının malikânesine çekilerek çiftçiliğe başlamış bir gençti. Osmanlı ordusunda nasyonalizm öğrenmiş, dövüşme zevki almış ve fakat, Arab nasyonalistlerle birleşerek son dakikada onlar gibi hiyanet hareketlerine iştirak etmemiş merd bir Arabdı. Günün birinde İngiliz tekdik heyeti, Baş Müftüye sordu:

— Nasıl bir idare istersiniz?
O da meşhur cevabını vermişti:
— Bize Osmanlı idaresini iade ediniz; başka bir şey istemeyiz!

O gün, Arif Abdürrezak bermutad başmüftünün yanında idi. Bu cevap onu fevkalâde heyecana getirmişti. «Cevap böyle verilir!» diyordu. İşte bu adam, bugün davasının dörtte üçünü kazanmış vaziyette bulunan bu Filistin dağlarının hâkimi, daha çoktanberi Filistin'in istiklâlini, Arabların birleşmelerini ve Yahudilerin Arab

topraklarından sürülüp çıkarılmalarını istiyordu. Herkes, fahiş fiatlarla Yahudilere toprak satarken o «Yahudiye bir avuş toprak veren insan vatan hainidir!» diye dolaşıp dururdu. Babasından kalan toprak üstünde, spor yaparak, avcılığa, yürüyüçülüğe merak ederek çalışan bir çiftçi olduğu müddetçe, ikide bir Kudüse gelir, orada sadakat duygularına baktıkça, nasyonalist fikirler neşreder, herkese kendisini sevdiren ve bilhassa Baş Müftünün yanından ayrılmazdı. Baş Müftü onun için dünyanın en akıllı adamı idi. «Gökte Allah, yerde de Baş Müftü!» derdi.

Arif babasının on üç evlâdından biri idi. Rivayet ediliyor ki, babası, oğlunda Arablığa, insanlığa, dine ve toprağa karşı olan sadakat duygularına baktıkça, onu pek sever ve dermiş:

— Bu çocuk, günün birinde büyük bir adam olacak!

İşte, bugün, Filistin'in ve belki de bütün Arablığın en büyük bir adamı olan bu kahraman, Kudüse gele gide ve orada Elhaç Emin Elhüseyniyi tanıyıp onunla ve taraftarlarıyla konuşa konuşa, nihayet gün gelince, nasyonalizm hareketinin başkumandanlığı ele almış bulunuyor. Ondan evvel, mücadele teşkilâtının başında bizim Osmanlı zabitlerinden Fevzi Kavukcı vardı; o, Iraka çekildiği zaman, Baş Müftünün en büyük mütemedi olduğu için, teşkilâtın idaresini Arife devretti ve Arif te yavaş yavaş bugünkü vaziyeti vücade getirdi. Burada herkesin ağzında dolaşan hikâyeler vardır. Filistin hükümeti, Arifi üç defa hapse atmış, fakat her defasında, çıktıktan sonra ona yüksek mevkiler ve memuriyetler teklif etmiştir. İngilizlerin gizli politika ajanları, irilî ufaklı Lavrenceleri Arife pek çok İngiliz liraları arzetmişler. Fakat, bu sert nasyonalist, bu paralara hakaretle bakmış ve daima reddetmiş. Bugün Filistin'de Arif, her kimden isterse parayı güzellikle veya zorla alıyor ve kendisine mahsus bir Filistin malîyesi yapıyor. Fakat, kimse onun hakkında diyemiyor ki: «Parayı kendisi için almıştır!» Herkesin o kadar emniyetini haiz.

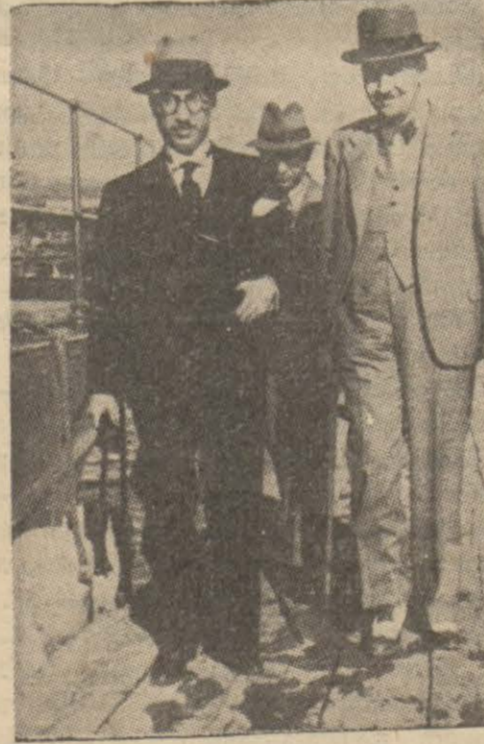
İsyan hareketine başlayışı da kahramancadır. İngilizler, taksim kararını ilân ve muhalifleri tevkife başladıkları zaman, günün birinde Tayibeye gelerek

Paris itilâfı Suriyeyi altüst etti!

Şam, 25 (Hususî muhabirimiz yazıyor) — Nihayet, ramazanın son günlerinde Pariste akdedilen yeni itilâf Suriyeyi altüst eden bir vakia oldu. Fransa ile Suriye arasında akdedilmiş olan istiklâl ve ittifak muahedelerini Fransanın mer'iyet mevkiine koymak için ileri sürdüğü bütün şartları, Suriye bağvekili kabul etmiş bulunuyor. Bu sayede Suriye istiklâline kavuşacak amma, bu istiklâl o kadar şartlara bağlı ve Suriye devletinin en basit haklarını o derecede hükümsüz bırakan ahkâm içinde tahakkuk ediyor ki artık buna istiklâl namını vermeğe imkân kalmıyor.

Bu vaziyeti gören hükümet muhalifleri, Paristen gelen ilk haberler üzerine mühim bir hareket yapmaya karar verdiler. Doktor Abdurrahman Şehbender muhalefet namına büyük bir beyanname neşrederek bunda hükümetin yaptığı son itilâfı şiddetle tenkid eyledi.

Fakat, iş sade tenkid ile kalmadı. Daha ileri gitti ve camilerde vâzlar, sokaklarda nümayişler başladı. Yapılan itilâf mucibince, Suriye dahilindeki bütün mezheplerin himayesi bakımından Fransaya bir takım haklar verilmiş olduğu görülmüyor. Bu şart, Şamda mebzul din ülemasının büyük bir kısmını heyecana geçirdi. «Vay, müstümanlığın himayesi de artık frenklere mi kaldı?» diye bir dedikodu ve hareket meydana çıktı. Bunun üzerine vâizlerden bazıları camilerde muahede, Fransa ve hükümet aleyhinde tenkidlerde bulundular. Hükümet zabıtası, bu gibi tenkidleri susturmak

Suriye Başvekili Cemil Bey

için camilere girdiler, vâizleri tevkif edip götürdüler.

Aynı zamanda gençlik te siyasi nümayişlere girişti. Muhalefetin yaptığı nümayişlere mukabele etmek üzere Vatanî bloku da faaliyete geçti. Hülâsa, Pariste Cemil Beyin yaptığı itilâf Suriyenin altını üstüne getirdi. Alınan tedbirlerle şimdilik sükûnet avdet etmişse de bu vaziyet muvakkattir. Herkes Cemil Beyin avdetini bekliyor. İtilâfın esasları ve teferrüatı tamamen malûm olduktan sonra münakaşa tekrar başlayacaktır.

Arifin akrabasından Selim Bey Errahmanı tevkif ettiler ve Şeriaya götürüp hapse attılar. Arif Abdürrezak onu kurtarmak için yemin etti ve etrafına birkaç kişi alıp Şeria üzerine yürüdü. İngilizlere karşı ilk kurşunu orada attı ve yeminini yerine getirerek Selimi kurtardı. O gündenberi Arif, Filistin'in kahramanıdır. Önce memleketin her tarafında çeteler dolaştırdı. Bugün mükemmel bir askerî talim ve terbiye ile mücehhez on beş bin kişilik seyyar bir ordunun başkumandanıdır. Bu suretle, Osmanlı ordusu Filistinden çekileli yirmi sene oldu; fakat, bu çekiliş sırasında orada bırakılmış olan Osmanlı mavzerleri ve Osmanlı mühimmatı, kâmilan Arifin eline geçmiş, işlemede bulunuyor.

İşte, Filistin kahramanı Arif Abdürrezak böyle bir adamdır!

SİNEMA

Fransızların yeni ve genç bir yıldızı: Mila Parely

15 yaşında tiyatro ile temsil san'atına başlayan Mila Parely tiyatroyu sinemadan yüksek buluyor: "Sinemada para kazanmak, tiyatrodan aklıktan ölmek isterim," diyor

«Sinemada para kazanmak, tiyatrodan aklıktan ölmek isterim!»

Bunu söyleyen genç ve güzel Fransız san'atkârı Matmazel Mila Parely'dir.

Matmazel Mila Parely henüz yirmi bir yaşındadır.

On beş yaşında iken tiyatroya ve bundan altı ay evvel de sinemaya intisab etmiştir.

Şimdiye kadar dört filmde rol almıştır. En güzel rollerini meşhur Fransız muharriri Sacha Guitry'nin «Remontons les Champs Élysées» filminde ve son çevirmiş olduğu (Une Yava) filminde göstermiştir.

Bu güzel san'atkâr hayatını şöylece anlatmaktadır:

— Ben küçükten beri dans ile meşgul bulunmaktaydım. Mektebime de devam ediyordum. On beş yaşına vardığım sırada ailemin vaziyeti çok fenalaştı. Vaktinden evvel san'at hayatına atılmamı icab etti. Tamamile tecrübesiz olarak tiyatroya intisap ettim. Bir çok piyeslerde rol yaptım.

Bundan iki sene kadar evvel Newyorka gittim. Orada tiyatrolarda temsil verdim. Bir sinema mektebine de devam ettim. Sonra Fransaya avdet ettim. Film çevirdim.

Ben hayatı seviyorum. Hayatı anlayarak yaşamak istiyorum. Mesleğime candan bağlıyım.

Beğendiğim rolü yaşatmaktan büyük bir zevk duyuyorum. Bir rolü yaşatmak başlıca zevkimdir. Ben tiyatroyu san'atkârların lâzımı geldiği kadar okumuş bulmuyorum.

San'atkârın çekirdekten yetişmesi lâzım gelmektedir. San'atkâr tam manasile san'atkâr olabilmek için henüz genç iken işe başlamalıdır. Hattâ işe figüranlıkta başlamalıdır. Perde arkasında sahne vâzının yanında insan neler öğrenmez ki...

Bir san'atkâr da şöhrete vassıl oluncu o mevkî muhafaza etmeye çalışmalıdır.

Hollywoodun yeni bir yıldızı

Rita Hayworth

Hollywoodta başlayan yeni altı aylık çalışma devresinin yıldızlarından biri olan Rita Hayworth'dur. Kolombiyanın angaje ettiği bu yıldız bilhassa dramatik filmlerde muvaffak olmaktadır.

Mila Parely

Sinema hakkındaki fikrim şudur: Ben sessiz sinemada san'atkâr olmak isterdim. Şimdi sinemada san'atkâr tekniğinin esiridir. İşte bundan dolayıdır ki tiyatroyu sinemadan çok yüksek bulmaktayım.

Sinemada para kazanmak, fakat tiyatrodan aklıktan ölmek isterim.»

Sinema san'atkârlarının şahıslarına göre müzik tarzları

Nat W. Finston Holivud'un bellibaş şahsiyetlerinden biridir. Yirmi senedenberi filmlerin müzik kısımlarını tanzim eder. Bu müzisyene göre başlıca san'atkârlara müşabehetleri bulunan kadın ve erkeklerin ne gibi müzik tarzlarından hoşlandıklarını tayin etilebilir.

Meselâ Joan Crawford tipi: Konser to ve operalardan hoşlanır.

Myrna Loy tipi: Folklore şarkı ve romanslardan hoşlanır.

William Powell tipi: Operetlerden hoşlanır.

Robert Montgomery tipi: Şen şarkılardan hoşlanır.

Clark Gable tipi: Hissî şarkılardan hoşlanır.

Eleanor Powell tipi: Sürükleyici şarkılardan hoşlanır.

Spencer Tracy tipi: Ağır müzikten hoşlanır.

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 142

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Musul kız rüşdiyesine 16 yaşında bir muallime geldi. Fakat onun da matluba muvafık olmadığı anlaşıldı. Çünkü Halebdenberi aynı kervanla gelen ve ud çalan bir delikanlı ile yolda sevişmişti

Dominiken mektebi bu kadar uzun senelerdenberi gayrimüslim cemaatleri tenvir etmekle beraber bu mektebde tahsil eden kız ve erkek gayrimüslimlerin hocahıkları ile Gildani, Süryani katolik, Süryani ortodoks, Yakubi, Yakobi ve musevi mektepleri ve alehusus yerli kadınlar tarafından idare olunan ana mektepleri cidden gıbtaya lâyık idi.

Dominiken kız mektebinin imtihanlarında bulundum.

İmtihan edilen ve aynı kıyafette bulunan kızlardan bir kaçının müslüman olduklarını, rahiblerin ve bu sebeble mektebin Fransız tabiiyetinden dolayı ev sahibi gibi hareket eden Fransız konsolosu söylemiş idi. On yedi, on sekiz yaşlarında sarışın ve müslüman güzel bir kız için:

— Bu kız, bu havali mahlûkatına hiç benzemez Adetâ bir Normandiya güzeli, demişti!

Son senelerde nasılsa hatıra gelerek Musulda açılmış olan kız rüşdiyesi, hocasının, dahâ Musulda varmadan iştirakim ve (Musul yolunda) başlıklı makalede yazdığım maceralarımdan dolayı kapanmıştı. Bu yüzden, kızlarını rahib ve rahibelerin tedris ve terbiyelerine tevdi etmiş oldukları için müslümanların şifeti gelenlerini muahaze ye dilim vermedi.

Yetmiş yaşlarında tahmin olunan valinin bu hoca hanımla gayri meşru münasebeti gizli, kapalı değil, pek âleni olduğundan infisalından sonra tahtı revanına alarak İstanbula götürmemiş olsa da artık onun hocalık edeceği bir mektebe kızlarını gönderme kimse nin razı olmayacağı tabii idi. Zaten öyle olmuş, hoca hanımın bekâr vali bey efendiye yalnızlık kasaveti çekti mekten başka bir vazifesi kalmamıştı.

Musul sürü haricinde, belediyyeye aid ve epeyce geniş bahçesi de bulunduğu için hastane veya sanayi mektebi itti hazına elverişli olan bir binanın niçin askerî cephanelik yapıldığını bilmünasabe nakib Hasan efendiden sormuş - tum. Nakib efendi;

— Vali, eli, eteği, dili pis bir zat idi. dedikten sonra keyfiyeti şöylece izah etti: «Bir gün hükümet konağı avlusunda aşar müzayedesi ediliyordu. Tabii bütün idare meclisi azası, mütezimler ve bir çok ahalî oraya toplanmıştı. Rüşdiye mektebi hocalığında bulunan genç hanım şemsiyesi elinde tıkr tıkr bu cemaat arasında geçerek harem dairesi kapısından içeriye girdi. Harem dairesinde hanım değil, hizmetçi bir kadın bile yoktu. Bunu görünce vali sabırsızlandı. Beş on dakika sonra kalkıp harem dairesine gitti. Bütün halk havretle, nefretle birbirine baktılar. Dâniş artık orada duramıyarak namaz bahanesiyle savuştum.

Vali bey bu hareketin çirkinliğini sonradan takdir etmiş olmalı ki hoca hanım harem bahçesinin arka kapısından gelip gitmeğe başlamış. Fakat bunda da başka bir mahzur çıkmış. Bahçe kapısının karşısında askerî cephanelik vardı. Bunun muhafazasına memur askerler, bu çirkin macerayı duymuş olduklarından oradan geçemesi, geçerse mümanaat edeceklerini hoca hanıma söylemişler.

Bunun üzerine vali bey bir gün idare meclisinde:

— Askerî cephanelikler, daima şehirlerden uzakta yapılır. Buradaki cephanelik harem bahçesine pek yakın olduğundan bunun tehlikesi bazı kimselerin uykusunu kaçırıyor. Şahsi endişeden başka bu usulsüzlüğü ve tehlikeyi bile bile sükût ettiğimizden dolayı bir kaza vukuunda cümlemiz ağır bir mes'uliyet altında kalırız. Binaenaleyh cephanelerin resmî, hususî binalardan uzak ve belediyyeye aid olan binaya kaldırılması her cihetle muvafık olur. Ne dersiniz? » diyerek evvelce hazırladığı karar müsvedesini okuttu.

Bir aralık yanıma gelen meclis başkâtibi yavaşça ve Arabca:

— Vali bey, muallimenin arka kapıdan gelip gitmesine mümanaata kalkışan askerleri, oradan uzaklaştırmak istiyor, dedi. Vali yazdığı kararı herkesten evvel kendisi imza etti ve sonra da kadıya, defterdara, mektubcuya ve diğer âzaya imzalattı. Müfti ile ben tereddüd ettikse de ekseriyet hasil olduktan sonra bizim muhalefetimizle bir fayda hasil olmayacağından ister istemez biz de birer imza koyduk.

Birinci muallime macerası böyle olmakla beraber, kimbilir hangi paşanın emekdar cariyelerinden olan ve kız rüşdiyesine «muallime-i saniye» diye İstanbuldan gönderilen bir zenciye nin de Musula varışından pek az sonra sarhoş bir halde polis memurlarına karşı silâh istimaline cür'et etmesinden dolayı aleyhinde kanunî takibat icrası için komiser tarafından resmî bir takdir verilmesin mi?

Ecnebi ve gayrimüslim mekteplerinin gıpta ettiğim intizam ve hüsnûhallerine karşı, bizim rüşdiyenin âri mucib olan birinci muallimesinin macerasına ilâveten; polise silâh atan sarhoş kara hocanın mahkemelerde teşhiri hiç de muvafık olmayacağından, onu, bir gün sonra Bağdada, giden keleşe koyarak teb'id etmeğe mecbur oldum.

Emniyet ve rağbeti mucib olur düşüncesile Dominiken mektebinde okumuş müslüman kız ve kadınlardan muallimeler tayin ederek kız rüşdiyesini tekrar açtım. Bu hocaları kimsenin diyeceği olmadığından Dominiken mekteplerine devam ettirilen kızların bir çoğu bizim mektebe gönderildiler. Fakat bu hoca hanımlar Türkceyi okutmadıklarından yalnız Türkce okutmak üzere maarif nezaretinden bir muallime istedim. Rüşdiye mektepleri müdürü Celâl beye de mufassal bir mektub yazarak berhalde yaşlı ve akıllı, uslu bir harâmın mümkün olan sür'atle gönderilmesini rica ettim.

Altı ay sonra on sekiz yaşında bir hanım geldi. Lâkin onun da matluba muvafık olmayan yalnız gençliği değil. Bu kız Halebden beri aynı kervanla gelen ve ud çalan Musullu bir delikanlı ile yolda sevişerek daimi ihtilâta vesile olmak üzere ondan ud öğrenmeğe başladığı anlaşıldı.

Alışveriş için daima çarşıda dolaşmasından dolayı Musul esnafının (Mekteb anası) adını taktıkları ihtiyar validesini hükûmete çağırarak kızının bu yoldaki maceralarına dair şayi olan rivayetleri fillen ve hâlen tezkib edecek surette hareket etmesini ve aksi takdirde İstanbula dönüşlerinde harircih de verilmiyeceği için garib olduklarını uzak bir yerde sefaletle düşeceklerini ihtar ettim.

Gençlik ve aşk her türlü tehlikeyi istihfaf ettirdiği için hoca hanım «ud ustamdır» diyerek genç dostunu mektebdeki odasına kabule başlamış!

Atatürkün hatıratı

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

tülü idi. Herkes, ancak pek zarurî ihtiyaçları için evlerinden çıkabiliyor, sokaklarda hatırlar ve bayale gelmiyen hakaretlere uğramamak için caddelerin duvar diplerinden büzülerek, eğilerek ve korkarak yürüyebiliyorlardı. Bütün ihtiyatlara rağmen gene bir türlü feci teacavüz sahneleri eksik değildi. Koskoca İstanbul ve koskoca İstanbul yüz binlerce halkı sesleri kısalmış bir halde idi, İstanbul ufuklarında yükselen sesler, yalnız düşman sesleri, düşman hakaretleri, düşman bayrak ve şingüleri idi.

Şayını hayrettir, artık adı bir mendil gibi ayak altında çiğnenen bu muhitte hâlâ bir saltanat, bir varlık farzedilenler vardı.

(Arkası var)

Denizci gözü ile son günlerde limanımıza gelen harb gemileri

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

den kruvazörleri vardı. Bu gemi İngiliz ticaretine bir çok zararlar verdiğikten sonra gene bir İngiliz kruvazörü tarafından (Kokoz) adalarında batırılmıştır. Esasen bu ikinci Emden o eski Emdenin hatırasını ihya maksadile yapılmıştır.

Geminin vasıfları şunlardır:

Ağırlık 5400 ton
Top (8) tane 15 santimetrelilik, 3 tane 8,8 santimetrelilik (tavyare için), (4) tane makineli top.

Torpil 4 aded (diğer kruvazörlerin torpillerinden küçüktür.)

Boy 156 metre.
Arz 15 metre
Su kesimi 5,8 metre.
Sürat 29 mil.

Bir defa yüklediği mazotla gittiği mesafe 5200 mil (diğer kruvazörlerde 2500 mildir).

Geminin en iyi vasfı bir defaki mazot yükü ile gittiği mesafedir. Bu mesafe diğer kruvazörlere nazaran iki mislidir. Kruvazörlerde bu miktar çok mühimdir. Çünkü kruvazör (bu mesafenin çokluğu nisbetinde, lmanına dönmeksizin uzun zaman denizlerde kalır ve çok iş görür. Büyük harbe Alman kruvazörlerinin aylarca denizde kaldığı vakidir.

Moskova (Rus)

1936 senesinde, inşa edilip, hizmete giren bu gemi 2900 ton cesametindedir. Şu halde bu gemiyi, muhriblerden büyük ve kruvazörlerden küçük olması dolayısıyla, Fransızların Contretorpilleurs sınıfına dahil etmek icab eder. Yani bu gemi muhrib vazifesinden ziyade, muhriblerin hücumunu himaye edecek veya düşman muhriblerinin hücumunu defetilecek bir tiptir. Zira 2900 ton cesametindeki bir geminin, geceleyin, görülmeden saldırmasına imkân yoktur.

Geminin 35 mil süratı vardır. Bu sürat Karadenizde filosu olan memleketlerin gemilerine uygun yoldur. Ancak harb gemileri katolokları bizim muhribleri - mizin süratlerini daha fazla göstermektedir.

Gemide (5) tane 13 santimetrelilik, 4 tane (3,7) santimetrelilik, top ve 6 tane de torpil kovani vardır. Bundan başka geminin mayın vazifesi de alabileceği umulur.

Hidera (Yunan)

1932 senesinde İtalyada yapılmıştır. Bu geminin İtalyan donanması arasında, bir çok eşleri vardır. Dünya deniz tekniği bu gemilere ideal muhrib diye bakılmaktadır. Gemi 1329 ton cesametine 32 mil süratında ve (4) tane 12 santimetrelilik topa malik bulunmaktadır.

Gemi, bir defa yüklediği mazot ile, 5800 mil mesafe katetmekte ve bu suretle uzun müddet denizde kalmaktadır.

Yunanistanda bu sınıftan 4 tane gemi bulunmaktadır. Gemilerden beheri 40 mayın almaktadır. Bu, (4) gemiden mürrekkebin filonun 160 mayınlık bir vazife alabileceğini ifade eder. Her halde bu gemiler, dünyada mevcut eşleri arasında iyi bir mevkie maliktirler.

Regine Maria (Romanya)

1929 da, Napolide kâin, İtalyan tezgâhlarında inşa edilmiş 1850 ton cesametine bir gemidir. Romanyanın bu sınıftan iki gemisi vardır. Gemiler 38 mil süratindedir. Şu halde bu vasıfları ile gemiler, Karadeniz için mükemmel adedilebilir. Bundan dolayı gemilerin nisf kutur seyirleri 3000 mil olarak, az tutulmuştur. Çünkü 3000 mil Karadeniz için kâfi denecek bir mesafedir.

Buna mukabil geminin silâhlarındaki çokluk göze çarpmaktadır. Regine Maria da (5) tane 12 santimetrelilik, (1) tane 7,6 santimetrelilik, (2) tane 4 santimetrelilik top olduğu gibi 2 tane de makineli top vardır. Bu suretle bu gemiler hem eşlerine nazaran üstün kuvvette ve hem de hava hücumlarına karşı mükemmel bir durum arz etmektedirler.

Gemide (6) tane kovan bulunmakta ve gemi ayrıca (50) tane de mayın alabilmektedir.

A. T.

Etibba odasında bir toplantı

Perşembe günü 13.30 da Etibba Odası konferans salonunda Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti tarafından bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda tetanoz korunması hakkında mesleki konuşmalar devam olmuştur.

Alman - İtalyan Japon askerî ittifakı tahakkuk ederse

YAZAN

General H. Emir Erkilet

Münih anlaşmasına, daha o vakit «mütareke» adını koyarken bugünkü neticeleri az çok görüyorduk. Her mütarekeyi mutlak barış takib etmez. Mücadele veya muharebe tekrar başlayabilir. Münih'ten sonra barışın mutlak surette kurulması için birçok şartlar eksik, talep ve ihtirasların teskin edilmesi lâzım idi.

Almanyanın yalnız Çekoslovakya ile iktifa etmiyeceği zaten belli idi. Onun koca bir «müstemlekeler meselesi» vardı.

Hitler müstemleke işini yalnız bir prestij meselesi telâkki etmiyor, bütün Almanlar eski müstemlekelerin iadesini iltisaden dahi lâzım ve zarurî görüyorlar. «Velâd bir millet genişliyecek toprak ister» nazariyesine bağlanıyorlar ve hülâsa müstemleke sahibi olmayı hayatı bir zaruret addediyorlar. Büyük Almanyanın kurucusu Hitler mutlak cihangir bir Almanya yapmak istiyor ve ona nazaran bu hedef ancak ve en aşağı Fransa kadar müstemleke sahibi olmakla mümkündür, fikrine saplanıyor.

İşte Münih'ten sonra dünyayı yeniden bulandıracak çetin bir mesele. Bunu bilen İngilizlerle Fransızlar bir taraftan bir takım politika dolabları çevirmekle beraber diğer taraftan silâhlanmaya girmişlerdir. İngiltere evvelâ adaları koruyacak büyük bir hava kuvveti edinmekle beraber icabında Avrupada kullanabileceği kara kuvvetlerini arttırmaya çalışıyor, aynı zamanda 1942 donanmasının inşasına büyük bir hız veriyor.

Fransa da kendisini her şeyden evvel iktisadî sahada toparlamağa çalışıyor ve geniş bir teslihat işine hazırlanıyor. Eğer Fransa kendisini toplar ve İngiltereye adım uydurarak her iki müttefik teslihat noksanlarını ikmale ve büyük hava ve deniz donanmalarını inşaya muvaffak olurlarsa Almanyanın müstemleke vesair taleplerine veda etmesi iktiza eder. Onun için Hitlerin Orta Avrupa meselelerini tesviye eder etmez müstemleke işine sarılması ve bunda acele etmesi hem politika ve hem de askerlikçe lâzımdır.

Hitler İspanya harbi müzminleşmiş olduğundan onun neticesini bekliyecektir. Fakat Japonya Haitu işle Kantonu aldıktan ve Çin orduları enkazını gerilere attıktan sonra artık yeni maksadlar için harekete gelebilir.

Onun için sayın okuyucular dünki Son Postada üç taltalter devletin yakında imzalamaları muhtemel siyasî ve askerî bir anlaşmanın tahmin olunan metnini okudukları zaman hayret etmemişlerdir sanırım. Bilâkis bunun tam zamanında yapıldığına kanaat getirmişlerdir. Herhalde ilkbahara doğru dünyanın yeniden tehlikeli bir surette karışmasını beklemeliyiz.

Almanya, Japonya ve İtalya arasında siyasî ve askerî tesanüd esasen yeni bir şey değildir. Habeş harbinde İngiltere İtalyaya hücum etmeğe bunda hiç şübhesiz yalnız Almanyanın yardımı değil, aynı zamanda uzak doğu denizlerindeki Japon donanmasının tesiri olmuştur. Çünkü Büyük Britanyanın deniz kuvvetleri Akdenizde harbe giriş girişme Pasifik Okyanustaki ve hattâ Hind denizindeki İngiliz müstemlekeleri tehlikeye girecekti. Kezalik Japonyanın serbest serbest Çine hücumunu ve bütün şimalden cenuba doğru Çini istilâ etmesini temin eden Avrupadaki Berlin - Roma mihverî değil midir? Batıda Almanya tarafından tehdit olunan Rusya doğuya karşı bir şey yapamaz, İngiliz donanması da Uzaksarka gitmek için Avrupa sularından ayrılmazdı. Eğer Almanya, İtalya ile Japonyanın askerî yardımlarına güvenmeseydi ne Avusturyanın ilhakında, ve ne de Çekoslovakya meselesinin halinde o müthiş rolünü oynayamazdı.

Fransız - Rus - Çek askerî ittifakını sifıra düşüren âmillerden biri uzak doğudaki Japon kuvvetleri değil midir?

Totaliter üç devlet arasında zaten mevcut bir anlaşma ve bir tesanüdü bugün yeniden kuvvetlendirilmesi ve

canlandırılması söze mevzu oluyor. Bunda belki biraz da nümayiş var. Fakat ciddiyetine ve çetin tesirlerine hiç şübhâ etmemelidir.

Yeni anlaşma tahakkuk ederse İngiltereyi pek çok düşündürecek. Çünkü icabında velev Fransaya yardım için olsa Avrupada Almanya veya İtalyaya taarruz ettiği takdirde Alman hava kuvvetlerinin Londrayı bir cehennem haline getirmelerinden sarfınazar, derhal Japonya onun büyük Okyanusla Hind Okyanusundaki müstemlekelerinden beğendiğine ve bilhassa Avustralyaya taarruzunu bekliyebilir. İngiliz donanması 1935 de olduğu gibi henüz bugün de hem Avrupa ve hem uzak doğuda aynı zamanda bir harbi idare edebilecek maddî bir kuvvette değildir. Fransaya gelince: Bu yeni ittifakın en çok onun Afrika müstemlekelerini istihfad ettiği sezilmektedir.

Hülâsa Japonya Çinde işine rahatça devam edebilmek için Rusya ile İngiltereyi Avrupada bağlayacak müttefiklere muhtaçtır. Amerikanın büyük Okyanus ta hareket geçmesi beklenemez. Bu vaziyetten istifade etmeği düşünen Hitler için İtalyanın da müzaheretini temin ettiği takdirde artık harekete geçmesinde bir mâni kalmaz. Görülüyor ki yeni anlaşma Japonya ile Almanyanın hedeflerinin elde edilmesini kolaylaştırmaktadır. Ancak İtalyanın yeni hedeflerinin neler olabileceği merakla değer. Bunların bir kısmı şübhesiz Şimalî Afrikadadır ve anlaşmanın umumî hedefi gene Fransayı tek başına bırakmaktır. Herhalde istikbal hakkında daha kat'î neticeler çıkarmak için biraz daha vazih malûmat beklemeliyiz.

General H. Emir Erkilet

Bugünkü Çin

(Baş tarafı 7 nci sayfada)

radan yalnız yolunu, yolundaki görünür tehlikeleri araştırmaz, deniz ve nehirlerin göze görünmez «ruh» larını da gözetir. Onları memnun bırakmak için denize açılmadan evvel ya biraz piring dağıtır, ya da bir horoz kurban eder.

Çin köylüsü her şeyde iyi ve fena ruhların tesirini arar. Ecdadının ruhu birinci sınıf dahildir. Onlardan iyilik umar. Teveccühünü kazanmaya çalışır. Fena ruhlardan kurtulmak için de bir türlü çareye baş vurur. Kapısının üstüne evleri koruyan ev perisinin resimlerini asar, kötü ruhlar, yuvasına yaklaşmasını diye eşinin önüne eğri büğrü yarıklar, izler kazar. Mutfağında daima mutfağ perisinin resmini bulundurur. Bu perinin bir gün cennete döneceğine ve o mutfakta iyilik mi, fenalık mı yapıldığı haber vereceğine inanır. Günü gelip te resmini kaldıracak vakte kadar, cennette hep iyiliğinden bahsetsin için perinin ağzına her gün bir parça bal dokundurur.

Aynı muayyen günleri muayyen işler için uğursuz sayılır. Hattâ kötü ruhlar isterlerse rastgele bir günü da uğursuzlaştırabilirler. Çin şehir ve köylerinde falci; işi en çok olan insandır. Masanın altına, çarşıda, mabed önünde, yol kenarında oturur. Para ile her istiyenin falına bakar. Ona her çeşid müşteri geliri. O sene mahsulün bol olup olmayacağını merak eden çiftçiler, tasarladığı işin iyi gidip gitmiyeceğini endişe eden tacirler, hastalar, yola gidecekler, evlenecekler, hattâ ölüsünün gömdürecekler... Uğurlu bir gün keşirilemediği için bir ölümün aylarca, hattâ yıllarca toprağa gömülmeyip, bu maksadla yapılmış hususî yerlerde saklandığı çok vakidir.

Bu falcılar yarım, okuyan neslin önünde tutunamayacaktır. Fakat bugün cahil köylünün her hareketine onlar hâkim. İşte Çin böyle bir unsurdan modern bir devlet yaratmaya çabalyor. Bu iş; ancak uygun bir talim ve terbiye, bütün menleketeye yayılacak geniş bir tedrisat sistemi ve hepsinden evvel uzağı gören bir sevk ve idare kudreti sayesinde başarılabılır.

İngiliz membarlarından çeviren
K. Neyyir

Fransada umumî grev gece başladı, federasyonun beklediği neticeyi vermedi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

ması ve umumî intizamın temini hususunda hükümet tarafından alınan sıkı tedbirler sayesinde, umumî grev, federasyonun beklediği neticeyi vermemiştir. Parisin bütün mühim noktaları ve bu meydana metrolar, şimendifer istasyonları ve diğer önemli müesseseleri polis ve asker kuvvetleri tarafından muhafaza edilmektedir.

Yeni kararname

Paris, 29 (A.A.) — Harb halinde hükümete fevkalâde salâhiyetler veren ve bilhassa kabineye bütün vatandaşlar tarafından yapılan servislere vaziyet etmek hakkını veren bir kararname imza edilmiştir.

Grev yapan memurlar müstafa addilecek

Daladier, grev ilân eden bütün hükümet memurlarının, grevden sonra ve kendilerine istifa etmeleri hakkında tebligat yapılmadan evvel işe başlamış olmaları müstafi addileceğini beyan etmiştir. Kabinenin hemen bütün erkânı tarafından imza edilmiş olan bu kararname mucibince hükümet bu fevkalâde salâhiyeti kullanma karar verdiği takdirde gerek mülki, gerekse askerî sahada bütün mesaiyi ve memleketin işesini yüksek nezareti altında bulunduracaktır.

Hükümet, memleketin selâmeti için lüzumlu gördüğü takdirde her nevi teşekküllerin emirlerine kumanda edecektir.

Fabrikalar işgal altında

Fabrikaların daha çok miktarda seyir muhafız elde bulundurmak maksadıyla askerî kütüphaneler tarafından işgal ettirildiği bildirilmektedir.

Öğrenildiğine göre Nord vilâyetinde yarın amelinin işe gidememesi için otobüsler kasden tahrib edilmiştir.

Hükümet, bütün mahkemelerle hakimleri seferber hale koymuştur.

Demiryolları

Paris, 29 (A.A.) — Demiryolları millî federasyonu sekreterleri tarafından Fransanın muhtelif muntakalarındaki muntaka teşekküllerine gönderilen ve şimendifer işçilerini greve davet eden taminin gazeteler tarafından neşri üzerine adliye, hükümetin talebine, bu taminî gönderenler aleyhinde takibata başlamıştır. Buna sebep, mezkûr taminin 1845 tarihli kanun ahkâmına muvafık olmasıdır. Filhakika mezkûr kanun imzalı veya imzasız yazı ile serbest seyrüseferi arzuya uğratanları üç seneden beş seneye kadar hapisle cezalandırmaktadır.

Yeni hadiseler

Paris, 29 (A.A.) — Akşam gazeteleri, grev dolayısıyla Trielle-Valencia-Nues muntakasında vukua gelen yeni hadiseler geniş sütunlar tahsis etmektedir. Hükümet, jandarma kuvvetlerinin azlığı dolayısıyla bu muntakaya askerî kuvvetler göndermek mecburiyetinde kalmıştır. Bunun üzerine muntakavî sendikalar, faaliyetlerini fazlaştırmışlardır.

Grevçiler, sokaklara ve yollarda otobüs ve kamyonları durdurmaktadır. Millî müdafaa için çalışan birçok madenler ve fabrikalar devlet makamlarından yardım talep etmişlerdir. Avesnes civarında Beusies belediyesi birkaç saat grevçilerin elinde kalmıştır. Cambraideki birinci piyade alayına mensub bir bölük, Valenciennes elektrik fabrikasının muhafazasına memur edilmiştir. Triht - Caint - Legerdeki metalürji fabrikalarında çalışma serbestisini, 43 üncü piyade alayına mensub askerî kütüphaneler temin etmektedir.

Blum mebusları çağırıyor

Paris 29 (A.A.) — Sosyalist partisi adına hareket eden Blum, bütün mebuslara birer telgraf çekerek, mebusan meclisinin hükümet tarafından toplantıya çağırılmamasına rağmen, mebusları cuma günü mebusan meclisi binasında Colbert salonunda toplanmaya davet etmiştir.

Yiyecek trenleri

Paris 29 (A.A.) — Nafia Nezaretinin

bir tebliğine göre, grev ihtimalleri sebebiyle yiyecek taşıyan trenlerin bütün yolcu trenlerine tercih edilmesinin hakkında lüzum gelen emirler verilmiştir.

Gazetelerin mütaleaları

Paris 29 (A.A.) — Paris gazeteleri başlıca yarın için ilân edilen grev hareketine meşgul olmaktadır.

Matin gazetesi umumî grevin mevzuu bahsölmeyeceğini yazıyor.

Petit Parisien, demiryolları ameliyâtından ancak yüzde ellisinin bu greve iştirak edeceğini tahmin ediyor.

Epoque gazetesi ise umumî mesai konfederasyonunun tam bir muvaffakiyetsizliğe uğruyacağını hükmediyor.

Sol cenah gazeteleri ise grev hareketini kuvvetle müdafaa etmektedir.

İş federasyonunun Başvekile mektubu

Paris 29 (A.A.) — Umumî iş konfederasyonunun idarî komisyonu toplanarak çarşamba günü umumî grev ilân edilmesine dair verilen kararı teyid etmiştir. Komisyonun Başvekili Daladye'ye bir mektub göndererek mumaileyhin tehdid siyasetini ve memleketi iktisadî sebeplerle çıkan bir grev değil, siyasi bir hareket karşısında bulunduğuna inandırmak hususundaki teşebbüsünü protesto etmiştir. Mektubda, karışıklığın hükümetin sosyal kanunlara ve bilhassa 40 saatlik mesai haftası kanununa tecavüz etmesi neticesinde husule geldiği kaydedilmektedir. Diğer cihetten denizciler federasyonu ile Paris muntakası mürettepleri de grev emrine itaat edeceklerini bildirmişlerdir. Buna mukabil büyük mağazalarda, bankalarda ve sigorta şirketlerinde çalışan memurlar greve iştirak etmeği kabul etmemektedirler.

İşçiler seferber edildi

Lyon'da 3005 şimendifer amelesi, seferber hale konmuştur. Bununla beraber şimendifer işçileri federasyonunun iera bürosu bütün azasına çarşamba günü trenlerde ve istasyonlarda kollalarını kavuşturup oturmalarını emretmiştir.

28 bin amele işten çıkarıldı

Renault fabrikalarının müdüriyeti 28.000 amelesine ayrı ayrı mektub göndererek geçen perşembe günü fabrikaları işgal ettikleri için işten çıkarıldıklarını bildirmişti.

Ecnebililer

Seine valisi Pariste oturarak bütün ecnebilere umumî grev münasebetiyle siyasi nümayişlerde bulunmalarını kat'i surette menetmiştir. Bu emrin hilâfında hareket edenler hudud haricine gönderileceklerdir.

Hükümetin lehinde ve aleyhinde bulunan siyasi rical amele tahrikâtı hakkında beyanatta bulunmağa devam etmektedirler. Komünist lideri Thorez hükümetin çekilmesi lüzum geldiğini, çünkü Münih'te takib ettiği siyasetten Fransanın kâfi derecede zarar gördüğünü, Fransanın emniyeti namına siyasetten mes'ul olanların memleketin mukadderatı ile oynamaktan vazgeçmeleri lüzum geldiğini beyan etmiştir.

Cachin, Evening News gazetesine beyanatta bulunarak komünist partisinin feshine imkân olmadığını, çünkü bu partinin teşkilâta bağlı bulunan 5 milyon işçiden 3 milyonuna hâkim olduğunu söylemiştir.

Komünist partisinin akabeti

Nazir, De Monzie, aynı gazeteye beyanatta bulunmuş ve Fransız milletinin büyük bir kısmı komünist partisinin lâğvedilmesini arzu ettiğini, fakat henüz bu partiyi ortadan kaldırmak zamanının gelmediğini, çünkü komünistlerden kurtulmanın yegâne çaresi bugün bunları bir tahassüd kampına göndermekten ibaret olduğunu, fakat bu tarzı hareketin etkârı umumiyeye tasvib edilemeyeceğini söylemiştir.

Mebus Montigny, parlamento reisi Herriot'ya bir mektub göndererek mumaileyhin teşebbüsü ile akdedilmiş olan Fransız - Sovyet paktını tasvib etmemesini istemiş ve Moskovanın bu paktın ruhuna riayet etmediğini iddia etmiştir.

Halk Partisi Reisliği

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Söz alan sayın Başvekil Celâl Bayar, Ebedî Şefin daimî istirahat mahallinin tayinile yapılacaktır. Anı için teşkil olunan mütehasis komisyonun tanzim edeceği raporun grup tasvibine arz edildikten sonra tatbikatına geçileceğini beyan etmiş, bu beyanat heyeti umumiyeye tasvib olunmuştur.

Bundan sonra, Başbakan, Ebedî Şefin üfûlü ile hâdis olan Cumhuriyet Halk Partisi Reisliğinin intihabı meselesinin halli için Parti Kurultayının yakında toplanmasına lüzum hâsıl olduğunu bildirmiştir.

Ruznamede başkaca görülecek bir madde bulunmadığından celseye nihayet verilmiştir.

Kurultay birincikânunda toplanıyor

Ankara, 29 (Hususi) — Parti Kurultayı birincikânunun ortalarında toplanacaktır. Kurultayda mebuslar, vilâyetler delegeleri, Partiye bağlı hükûmî şahsiyeti haiz teşekküllerin mümessilleri bulunacaktır.

Çinlilerin yeni muvaffakiyeti

Hong-Kong, 29 (A.A.) — Yungşaveyde Çinliler parlak bir muvaffakiyet kazanmışlardır. Çin kıtaatı Japonları bir taraftan sararken diğer taraftan Çin tayyareleri bu kuvvetlerin gerilerini bombardıman ederek takviye kuvvetlerinin gelmesine mâni olmuş ve böylece üç saat süren kanlı bir çarpışmadan sonra Japonlar hemen tamamen imha olmuşlardır.

Diğer taraftan Çin kuvvetleri kara ve deniz yollarla Japonların Kiyangsi-Hupeh-Hunan cebhelerine umumî bir taarruzda bulunmuşlardır. Düşman Hunan'ın şimalinde mütemadiyen taarruz etmekte olan Çin kuvvetleri karşısında rical etmektedir.

Çinliler Çonyangı istirdad ettikten sonra ileri yürüyüşlerine devam etmişler ve bu şehirden 4 mil mesafede bulunan Kıvaşana varmışlardır.

Japonların asıl kuvvetleri Kantonda toplanmaktadır.

Şimdiye kadar Kanton civarında yapılmış olan muharebelerde Japon ordusunun ölü olarak zayıfta on bin kişi tahmin edilmektedir. Mütemadi takviye kutaatı geldiğinden mühim ve uzun sürecek muharebelerin olması bekleniyor.

Çekoslovakyanın yeni Cümhurreisi

Mahkeme reislerinden olan doktor Haha Çekoslovakyanın yeni cümhurreisliğine seçilmiştir. Kendisi 66 yaşındadır.

Beykoz 40 ıncı ilkokulda konferans

Beykoz orta okul öğretmenleri tarafından verilmekte olan konferansların ikincisi, birincikânunun üçüncü günü 40 ıncı ilkokul konferans salonunda verilecektir.

Tramvay şirketi sene başında Nafiaya geçiyor

Bu akşam Ankaraya gidecek olan şirket mümessilleri hükümete kat'i tekliflerini bildirecekler

Tramvay ve Tünel şirketlerinin hükümetimiz tarafından satın alınması müzakerelerinde şirket temsil etmek üzere Belçika merkezi direktörlerinden De Barasi ve Klarens geyrimuze gelmiş bulunmaktadırlar.

İki gündenberi şirketi erkânile temaslarda bulunarak şirketin envanterini hazırlamış ve tesbit etmiş olan merkez mümessilleri, envanter listesiyle mahasebeye aid diğer evrak ve vesaiiki hamilen, bu akşam Ankaraya gideceklerdir.

Ankarada, Nafia Vekâletile yapılacak olan müzakerelerin uzun sürmeyeceği anlaşılmaktadır. Şirketin, yılbaşına kadar kat'i surette hükümete devredileceği muhakkak sayılmaktadır. Bu tarihe kadar müzakereler sona ermediği takdirde, Elektrik şirketine yapıldığı gibi Tramvay ve Tünel şirketleri de hükümete geçmekle beraber, şirket işlerinin tedvirini

yedimin sıfatile muvakkaten şimdiki erkâna bırakılacaktır.

Tramvay şirketinin esas mukavelesi 1942 senesinde sonra ermektedir. Maahaza, bu mukavele hilâfına taahhüdünün büyük bir kısmını ifa etmemiş olan şirket, şimdiki yakasını kurtarmak istemektedir.

Şirket, bütün tesisat ve malzemesinin hükümete devri için henüz kat'i bir teklifte bulunmamıştır. Salâhiyetkar mahfellerin kanaatine göre, mevcut tesisatın sermayesi çoktanberi amorti edilmiş olduğundan, şimdiki değeri ancak bir milyon lira tutarındadır.

Maahaza kat'i rakam, Ankarada yapılacak olan müzakereler neticesinde tesbit edilecektir. Bu netice alındıktan sonra, şirketin Belçika merkezindeki umumî direktör Special'ın, devir mukavelesini imzalamak üzere bir müddet sonra Ankaraya gelmesi muhtemeldir.

Türk tarih ve dil kurumlarının Ebedî Şefe minnetleri

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Bir toplantı yaparak hâmi reislerinin aziz hatırasını tazim ve minnetle anan, sonsuz teessürlerini izhar eden Türk Tarih Kurumu azaları Atatürkün vasiyetini öğrendikten sonra dün yeniden bir fevkalâde toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda tarih ile dilin millî şuurun en kıymetli iki kaynağı olduğunu en iyi kavrayan, kendisinin her şeyden çok sevdiği Türk milletinin dünya medeniyetindeki yapıcı ve müessir rolünü tebarüz ettirmek, ve Türkün bu sahadaki hakkını bütün dünyaya tanıtmak için ömrünün sonuna kadar ve herkesten fazla çalışan kahraman ve dâhi Şefinin ölümünden sonra da tarih ve dil çalışmalarının millî işlerimiz arasında en çok ehemmiyet verilerek devam ettirilmesi lüzum gelen bir millî iş olduğunu tebarüz ettirmek suretile yaptıkları büyük irşadî minnet ve şükranla yâdetmişler ve en büyükerinin bu mukaddes emanetini kendi azalarının ve bütün tarih severlerin gönüllerden çalışmalarile hergün biraz daha ilerletmeyi ve bu suretle kendilerine tevdi edilen bu yüksek vazifenin bütün icablarını yapmayı bir namus borcu telâkki ettiklerini müttefikane ifade etmişlerdir.

Ankara 29 (A.A.) — Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden:

Türk Dil Kurumunu kendi kutsal eylele kurmuş ve Onun çalışmalarını hayatında sonsuz bir ilgi ve sevgi ile idare etmiş olan Türklerin Ebedî Şefi Büyük Önder Atatürkün hayata gözlerini kapadığı 10-11-938 perşembe günü bir yas toplantısı yaparak gözyaşları içinde Onun yüksek hatırasını sonsuz saygı ve acılarıyla anmış olan Türk Dil Kurumu genel merkez kurulu, bugün gazetelerde çıkan vasiyetnamede de kardeş Türk Tarih Kurumu ile birlikte kendisine ayrılan yer düşünerek bir daha toplandı. Genel merkez kurulu, bu toplantıda Atatürkün mukaddes vasiyetinin asıl amacı, Onun kendi açtığı yol üzerinde dil çalışmalarının daimî surette ilerletilmesi olduğunu takdir ederek, hayatında o kadar önem verdiği bu ulusal işte daima Onun izi üzerinde yürümek ve bütün varlığıyla çalışmak andını, derin acılar ve sonsuz minnetlerle bir kere daha tekrarladi.

Onun eylele kurulmuş ve idare edilmiş olmak şerefine, son günlerinde en başlı düşüncelerinden birini teşkil etmek ve öz evlâdlarından sayılmak bah-tiyarlığını da ilâve eden Türk Dil Kurumu, büyük ve ebedî Türk Önderinin yüksek hatırasını daimî bir hizmetkârı olarak çalışmalarına devam edecektir.

Atatürk, 5 Eylülde vasiyetnamesini notere nasıl tevdi etmişti ?

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Bul asliye 2 nci hukuk reisliği, bilâhâre Temyiz mahkemesi azahğında bu lumması, bütün bu vazifelerinde liyakat ve ehliyetle temayüz etmesi, Atatürkün bu şerefli vazife için kendisinin intihabında rol oynamıştır.

Büyük Şef, Noteri huzurlarına kabul ettikleri zaman sıhhi vaziyetleri tamamiye normal bir halde bulunuyordu. Atatürk, Notere bazı sualler sormuşlar, aldıkları izahatı dikkatle dinledikten sonra, esasen kendisi hakkında kâfi kanaat elde ettiklerini söylemişlerdir.

Çok ulvî ve heyecanlı bir şekilde cereyan eden bu tarihî sahnenin sonunda Ebedî Şefimiz vasiyetnamesini Notere teslim etmişlerdir.

Vasiyetnamenin Notere tevdi esnasında dün de yazdığımız gibi tabii müdâvilere Prof. Neş'et Ömer ve Riyaseticümhur Kâtibi Umumisi Hasan Rıza Soyak bulunarak tanzim edilen yazı imza etmişlerdir.

Yunanistanda millî tedrisat

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

dilerine bazı mühim tavsiyelerde bulunmuşur.

Başvekil, nezaret erkânından, son zamanlarda bazı tahrikâta sahne olan kilisenin düzeltilmesi ve diğer taraftan mekteplerdeki tedrisatın millî prensip ve hedeflere uydurulmasına devam hususunda muti bir teşriki mesai talebinde bulunmuştur. Metaksas demiştir ki: «Millî gençlik teşkilâtı benim esermimdir. Bu, kendisine büyük ümidler bağladığım bir devlet teşekkülüdür. Bunu mekteplerde de tatbik ederek her iki teşkilâtın birbirini tamamlaması zaruridir.»

İstanbul valiliğine Manisa valisi Lütfi Kırdar tayin edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

laşarak yüksek tasdvbe arz edilmiştir. Lütfi Kırdar eski mebusur. Manisada kısa bir zaman içinde herkesin takdirini, alâkasını celbeden umran eserleriyle şöhrret kazanmış halkçı, inşacı bir idare şahsiyetimizdir.

İstanbul belediye reis muavinlerinin başka vazifeler nakilleri mevzuubahsattir.

Fatih Halkevinde resim ve müzik dersleri

Fatih Halkevinde halk faydalanması için muhtelif müzik ve resim dersleri açılacaktır. Aynı zamanda kırk kişilik bir koro heyetile bir fanfar da teşkil edilecektir. Parasız olan bu derslere her isteyen iştirak edilebilecektir.

"Son Posta,, nın Hikâyesi

YUMUŞAK BAŞLILIK

Çeviren : H. Alaz

Geçen gün çocuklarımın mürebbiyesi Jüliya Vasilyevnayı odama çağırdım. Kendisiyle hesap görmek istiyordum.

— Oturunuz Jüliya Vasilyevna, dedim. Sizinle olan hesabımızı görelim.. Her halde sizin de paraya ihtiyacınız vardır. Fakat siz o kadar teklif ve tekelife riayetkârsınız ki, ben çağırmadıkça gelip paranızı istemezsiniz! Evet... Biz sizinle ayda otuz ruble üzerinden mutabık kalmıştık...

— Kırk ruble üzerinden.
— Hayır, otuz ruble üzerinden.. Bende yazılı var. Ben her vakit mürebbiyelerime otuz ruble verirdim. Evet, siz bende iki aydanberdir çalışıyorsunuz.

— İki ay ve beş gün...
— Tam iki ay.. Benim defterimde böyle yazılı. Bu miktarın üzerinden dokuz pazarı çıkaralım... Siz pazar günleri Kolya ile meşgul olmuyordunuz! Sadece geçiyordunuz! Sonra aradaki üç bayram gününü de çıkarmak lâzım..

Jüliya Vasilyevna öfkelenmiş ve birdenbire başını kaldırdı. Fakat ...Ağzından tek bir kelime bile çıkmadı.
— Evet, üç bayramı da ilâve edince on iki gün eder ki, hesabdan on iki ruble tenzil etmek lâzım gelir...

Dört gün Kolya hastalandı ve ders olmadı.. Siz sadece Varya ile meşgul oldunuz! Üç gün de sizin dışlarınız ağrıdı; karım öğleden sonraları size izin verdi.. On iki, yedi daha on dokuz eder. Altmıştan on dokuzu çıkarırsak kırk bir ruble kalır, değil mi?

Jüliya Vasilyevnanın sol gözü kızardı ve rutubetlendi. Çenesi titremeğe başladı.. Sinirli sinirli öksürdü; burnunu çekti. Fakat... Tek bir kelime söylemedi!

— Yeni yıl gecesi tabağıla beraber bir çay fincanını kırmıştınız!.. Buna mahsuben de iki rublenizi kesiyorum... Vâkiâ çay fincanının kıymeti daha yüksektir.. Onun alevi bir hatırası var... Fakat neyse... Bizim hakkımız nerede kaybolmadı ki!.. Sonra, sizin dikkatsizliğiniz yüzünden Kolya ağaca tırmanarak ceketini yırttı.. Buna mahsuben de on rublenizi kesiyorum... Sonra, gene sizin dikkatsiz-

liğiniz yüzünden hizmetçi, Varyanın kunduralarını çaldı... Halbuki siz bütün bunlara dikkat etmeğe mecbursunuz!.. Siz aylık alıyorsunuz!.. Neyse, Varyanın kunduraları için de beş rublenizi kesiyorum... İkincikânunun onunda siz benden on ruble almıştınız!

Jüliya Vasilyevna:
— Ben almadım! diye inledi..
— Fakat bende yazılı var!
— Peki, öyle olsun!..
— Kırk bir rubleden yirmi yedi ruble çıkarınca on dört ruble kalır...

Mürebbiyenin iki gözü de yaşla dolu.. Uzun ve güzel burnunu ter kapladı. Zavallı kız!

Jüliya Vasilyevna titrek bir sesle:
— Ben ancak bir defa para aldım.. Ben ancak zevcenizden üç ruble aldım.. Bunun dışında ben para almadım.

— Öyle mi? Halbuki bu üç ruble bende kayıtlı değil!.. Şu halde on dört rubleden bu üç rubleyi de tenzil etmek lâzım: Kalır on bir ruble... İşte yavrum paraları!.. Üç... Üç... Bir ve bir... Lütfen alın!

Kendisine on bir rubleyi uzattım... O paraları elleri ve tiritriyer parmacıklarile bunları cebine koydu ve:

— Mersi! diye mırıldandı.
Kendimi tutamadım ve sordum:
— Bu mersi niçin?
— Paralar için...
— Fakat ben sizi soydum, soğana çevirdim!.. Açıkta açığa hakkınızı yedim!

Şu halde bu mersi de ne oluyor?..

— Diğer bulunduğum yerlerde bana bunu da vermezlerdi!..

— Vermezler miydi?.. Sözüme inanırım! Yavrum, bu benimkisi lâfite idi... Size iyi bir ders vermek istemişim.. Şimdi size hakkınız olan seksen rublenizi vereceğim!.. İşte onlar, zarfın içinde, size verilmek üzere duruyor.. Fakat bu derece yumuşak başlılık olur mu?.. Hakkınızı yediğim zaman niçin protesto etmediniz?.. Niçin itiraz etmediniz?.. Niçin suşuyorsunuz?.. Şimdiki zamanda biraz dışlarınızı göstermeden yaşamak kabil mi?.. Bu derece yumuşak başlılık görülmüş bir şey midir?

Jüliya Vasilyevna gülümsedi. Yüzünde: «Evet bu görülmüş bir şeydir!» diyen bir ifade vardı..

Kendisine verdiğim bu şiddetli ders ten dolayı affını rica ettim. Ve onun büyük hayretleri arasında, kendisine seksen rublelik zarfı uzattım.. Ürkek bir eda ile teşekkür ederek odamdan çıktı..

Ben, arkasından bakarak:
— Bu dünyada kuvvetli olmak çok kolay bir şeymiş! diye düşündüm!

Yazan: A. Çehov

YARINKİ NÜŞAMIZDA:

İlk gençlik hatırası

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

İstanbul Jandarma satınalma komisyonundan

Mikdarı metre	Cinsi	Tahmin bedeli Lira Kuruş	İlk teminatı Lira Ku.
21.000	Bez	6720 00	504 00

1 — Cins, mikdarı, tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarıda yazılı (21.000) metre kurşunî renkte Amerikan bezi 15/B.Kânun/938 Perşembe günü saat 15 de Gedikpaşadaki Jandarma satınalma komisyonunca kapalı zarf eksiltmesile satın alınacaktır.

2 — Nümune, evsaf ve şartname her gün adı geçen komisyonunda görülebilir veya şartname parasız alınılabılır.

3 — 2490 sayılı kanun şartlarını haiz isteklilerin usulüne göre tanzim edecekleri kapalı zarflarını eksiltme günü nihayet saat 14 de kadar makbuz karşılığı, olarak komisyona vermeleri. (8651).

— Haydi, güzel! Sen de iç.. ben de iş İspanya şarap, İspanyol karı, İspanyol marebe başka yer yok.

Herif kadehleri doldurdu. Torik bunlardan bir tanesine yapıştı, dikdi. Pekmez gibi koyu, tatlı, ağdalı bir şarapdı bu. Beğenmedi, yüzünü bu ruşturdu, elinin tersile dudaklarını sil-di; fakat ses çıkarmadı. Nihayet, sinirlerini uyuşturacak, uykusunu getirecek, az çok ispirtolu bir içkiye kavuşmuştu. Kendi kendine şu düşüncüyü yürütüyordu:

— Nerede canım rakı? Kadehin içine döktün müydü, kenarları zincirle-nir, suyu katınca ilkin dibi hafif bulanır, sonra da heyeti mecmuası koyu süt rengini alır.. kaldırıp içerken, dudaklarda belli belirsiz bir yanma, da-makta sert, buruk, şekerlimtrak bir tat.. iki.. üç kadehi parlattım mı idi, dimağda tatlı bir uyusukluk, efkârda lâtif bir «cılâ»..

Torik İstanbulda iken, ekseriya Galata tarafına geçti mi, Ziraat bankasının yanındaki sokaklardan birinde Hamdi babanın lokantasına uğrar, orada kafayı kırışlırdı.

O yer her nedense çok sevmişti. Dükkân sahipleri de, gelen müşteriler de babacan adamlardı. Aralarında tatlı tatlı mübahaseler cereyan eder, can sohbetleri edilirdi. Hamdi Bey feleğin germü serdini görmüş, pişkin, efendiden bir adamdı. Müsterilerine kardeş muamelesi eder, ham ervahları dükkânına sokmaz, diğerlerini tatlı dilile, hüs-nü muamelesile kendine bağlamasını bildirirdi.

Şimdi, şu gurbet diyarında, oracığın hasretini birdenbire gönlünde alevlenmişti. Karşısındaki kıranta, haydutuntusu herifin şekli şemali nazar-

YAZAN: Ercümen Ekrem Talu

larından silinmiş onun yerine Hamdi babanın sevimli siması, kır bıyıkları le, mütebessim ağzı ile tecessüm etmişti. Ah, ona bir ka-deh rakı sunsa, ne olurdu? Acaba, bir daha oraya, Galatadaki o munis muhite kavuşabilecek mi idi?

— Salâhaddin beyağabeyciğim! Şu mezeleri tazeler misin, anam?
Deyip de, temiz yüzü tezgâhtarın elinden, o pek sevdiği mezeleri, midye tavasını, patlıcan kızartmasını, şiş köftesini, sahadna kaşar peynirini tatmak müyesser olacak mı idi?

— Eviva, efendi!
— Eviva!
Bir tek şarab daha yuvarladı. Göğsü, alev yutmuş gibi yanıyordu. Kadehi elinden bıraktı, bir iskemle çekip oturdu:

— Bana bak, azizim! dedi. Ben burada duruculardan değilim. Bu yer beni sarmadı. Sen mademki benim dilimden anlıyorsun, ve bugüne bugün belleyeninin memurusun, bu heriflere anlat da, beni koyuversinler.

Bekçi, bayağı çırpınır gibi bir hareket yaptı..

— Pa.. pa.. pa! Bu dünyada ol-

maz. Ben yok söyle! Ben azar işit sonra.. ben döv.. ben söv.. ben, benim yer kaybet.

— Neden be babacığım? Ben mahpus değilim. Hükumatla da hiç bir alacağım, vereceğim yok. Kimseciklerle vazgeçtim olmadı. O halde beni burada cebren tutmağa kimin ne hakkı var?

— Sen doğru söyle. Anma, yok sen fena adam, büyük toredor. Bir defa sen el geç, bir daha bırakma.

— Hay, dilini eşek arısı soksun! Benden başka senin lâfını anlayan olursa, şu bıyıklarım mundar olsun! Herhalde, görünüyör ki ben nafile yere nefes tüketiyorum: Buradan palamarı çözmeyeceğim.

— Yok.. hayır! İç bir şarap daha!

— Hay koca haydud!
Bu aralık aşağıda bir ayak tıkırtısı oldu. Sokak kapısının önünde birkaç kişi birden geziniyor gibiydi. Topal bekçi kulak verdi:

— Aşağıda var adam; dedi. Ben git, bak!

Tahta bacağı tıkrdata tıkrdata merdivenden indi. Önce kapıyı açtığı, sonra da birisile konuştuğu duyuldu.

— Var burda bir efendi, amma degil balık.. diyerek bir şeyler söylüyordu.

Derken, muhatabının sesi yükseldi:
— Kalk, git tereyağı! Boşuna zev-zeklenip dir dir edoorsan lâftan yana karnımız toktur. Dabanlarımızın dibine kara sular emmiştir burasını bulunca!

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Adanada Seyhan nehri üzerinde yapılacak regülâtör inşaatı, keşif bedeli «2.400.000» liradır.

2 — Eksiltme 4/İkincikânun/939 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat «15» de Nafia Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fenni şartname ve projeleri «50» lira mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «85.750» liralık muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «4358» «7571»

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Erzincan sol sahil bataklıklarının kurutma işleriyle Kirlevik Şelâle suyunun tahliye kanalı ve bu kanal üzerindeki köprüler ve şütler inşaatı, keşif bedeli «299926» lira «99» kuruştur.

2 — Eksiltme 26/12/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat «15» de Nafia Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi Bayındırlık işleri genel şartnamesi, fenni şartname ve projeleri «15» lira mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «15747» lira «08» sekiz kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «4882» «8577»

kıdar. Daha da seni diğneeceğim sa-noorsun?

— Olmaz sen gir. Burda yasak!
— Ne yasağı zo? O yasak, bu yasak. Burası evdir, yoksam Üsküdar tramvaydır? Duvarlarda lefalar eksiktir: Para bozulmaz! Kondoktor ilen laf edilmez! Vatmana işmar olmaz! Yok ebe-nin örekesi! Pek âlya da giririm. Beni ilen beraber iki tane de biçare mah-lûkat getirmişim. Sabahberi tahtaları gevremiştir. Haydi, Gurabi efendi zadem, haydi bayan Gurabi.. buyurun!
(Arkası var)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:
Müflis Alfredo Binakinin İstanbul Balıkpazarında Tütün Gümürüğü Kemerli sokakta kâin mağazada mevcut malları açık arttırma ile 2/12/938 Cuma günü saat 9 da ve ev eşyası (Yeşilköy Şevketi mahallesi Mezarlık sokak 14 No. lu hanede) 10/12/938 saat 10 da Yeşilköyde açık arttırma suretile satılacaktır. O gün takdir edilen kıymetin % de yetmiş beş-ni bulmadığı takdirde mağazadaki yağ ve sabunculuğa aid malların ikinci arttırması 7/12/938 saat 9 da ve Yeşilköydeki eşyanın 16/12/938 günü saat 10 da yapılacağı bilinmek üzere ilân olunur.
(12354)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:
Müflis Niko ve Koço Canbezdeşlerin yapılan sıra defteri ile ikinci toplanmanın 21/11/938 saat 10 ve 10.30 da yapılacağı ilân edilmiştir. Gösterilen gün tatile tesadüf ettiğinden toplanma idare kararile 14/12/938 Çarşamba günü saat 10 a talik edilmiştir. Müflisler alacaklılarına konkurdato teklif etmekte olduğunu istida ile beyan etmişlerdir. Alacaklıların ikinci toplanma ve konkurdato müzakeresi için o gün dairede hazır bulunmaları ilân olunur. (12353)

ZAYİ — Kadıköy sekizinci ilk mektebden aldığım tasdiknamemi zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Kemal Türkmen

"Son Posta"nın macera romanı: 19

İlk Türk kadın casusu

Yazan: Ziya Şakir

Hind hilâfet cemiyeti murahhası

O, sağ elinin baş parmağını kaldırıp sallıyarak adeta beni tehdit eder gibi sözlerine devam etti:

— Dur.. acele etme.. sözlerimi bitirmediğim.. Bu iş, öyle bir işdir ki, yanlış atılan bir adım ile insanın en derin bir uçuruma düşürebilir... Görüyorum ki sen, daima adımlarını yanlış atıyorsun. Daha doğrusu, bir iş görmek, bir muvaffakiyet kazanmak için fazlalıklar yapıyorsun. Adeta, kıldan nem kapıyorsun.. Bak. Şimdi sana, bunu ispat edeceğim. Senin, o şüphelendiğin adam kim, biliyor musun?..

— Hind Hilâfet Cemiyetinin gizli bir murahhası olarak bilhassa İstanbul'a gönderdiği bir zattır.

Aman Allahım!.. Az kalsın, çıldıracaktım. Hind Hilâfet Cemiyetinin İstanbul'a kadar gönderdiği o gizli murahhasın, Luna ile ne alışverişi olabilirdi?.. Ya, bir gramofon plâğı gibi aynen kafamın zaptettiği o konuşma?.. Buna ne denebiliriz?..

Sabredemedim. Öfke ile yerimden fırladım.

— Doktor bey!.. Bu sözlerinizden iki ihtimal çıkıyor. Ben, ya abdalm.. yahud bir yalancıym.. Lütfen söyleyiniz?.. Beni, bu iki sıfattan hangisi ile tavsif etmek istiyorsunuz?..

Doktor, birdenbire duruladı. Hiç şüphesiz ki bu kadar kuvvetle karşısına dikileceğini ummamıştı.

Adeta, kekeleyerek mırıldandı: — Estağfurullah.. size, ne abdal.. ve ne de yalancı diyemem.

— Şu halde.. ne demek istediğinizi açıkça söyleyiniz?..

— Henüz.. bu işlerde acemisiniz.

— Fakat kulaklarım, işittiklerini anlamakta acemi değildir, doktor.

— Evet.. şüphesiz.. fakat, yabancı bir lisan.. Belki yanlış anlamış olabilirsiniz... Bunlar, hep mümkün değil mi?

— Her şey mümkün olabilir doktor. Fakat, İngilizcenin bütün inceliklerini benim kadar iyi bilen bir kız için hata etmek imkânı olamaz.. Size, kat'iyetle söylüyorum, ben, o sözleri işittim.

Ve o sözleri söyleyen adam da, mükemmel bir casustur... Eğer siz, benim bu sözlerimi daha hâlâ bir hakikat olarak telâkki etmezseniz, o zaman ben ne yapacağım biliyor musunuz?..

— Almanların bir istihbarat bürosu varmış. Oraya gideceğim ve onlara hizmet edeceğim... Çünkü ben, öyle bir adım attım ki, artık bu yoldan kolay kolay dönmem.

Doktor, cevap vermedi. Gitti, evvelâ zile bastı. Sonra da kapıyı aralık ederek başını çıkardı:

— Çabuk.. iki kahve..

Diye seslendi.

Ve sonra, oturduğum maroken kanyapede karşıma geçip yerleşti. Halim bir tavırla söze girişti.

— Sen.. sinirlendin, yavrum. Hakkın da, yok değil.. Fakat gene tekrar ediyorum. Yaşın itibarıyla hem bu işde ve hem de hayatta, henüz acemisin. Nasreddin hocanın meşhur bir filcanı kâğıtları hikâyesi vardır bilir misin?

— Evet.

— Hah.. Maksad, odur evlâdım.. Benden sana, nasihat olsun. Gerek iyilikte ve gerek fenalıkta, daima filcanı kâğıtlarına dikkat et. Onları ürktülmü, ettiğin iyilik, on para etmez.

Hele yaptığın fenalık olursa, o zaman bütün, gürlüğe gidersin... Sözlerinin ciddiyetine artık inandım, iman getirdim. Ancak şu var ki, ben bu akşam arkadaşlarla konuşurken, kat'iyen senin sözlerini aynen onlara nakletmişim.

— Nicin?..

— Benim, sana yaptığım gibi bir mukabele karşısında kalırım da, onun için..

— Hayret!..

— Bunda hayret edecek bir şey yok..

«O sözleri söyleyen adam da mükemmel bir casustur.»

Çünkü, Hindli Nizameddin, gerek devlet erkânı ve gerek bu işlerle alâka-dar olanlar arasında o kadar büyük bir teveccüh kazanmıştır ki.. bana inanmazlar, ona inanırlar.. Hattâ delilsiz isbatsız onun casusluğunu iddia edersem, iftira ediyorum diye, belki de beni asarlar.

— Ne söylüyorsunuz, doktor bey.

— Sana, buz gibi hakikatten bahsediyorum, kızım.. sen, geçen cuma günkü gazetenin resmi tebligat sütununu okumadın mı?

— Hayır.. ne vardı?..

— Ne olacak.. Dünkü selâmlık resmi âlisinden sonra, Hind hilâfet cemiyeti erkânından Seyid Nizameddin efendi hazretleri, Huzuru Şâhaneye kabul edilerek iltifata mazhar olmuştur, diye bir fıkra vardı.

—

— E, düşün... Böyle mühim bir mevki almış olan adama karşı çizmeleri çekip de casus diye yürüyüvermek kolay mı?..

Doktor, bana doğru eğildi. Çehresinin bütün hatları, acı bir ifadeyle gerilmişti. Sesinin işitilmesinden korkuyormuş gibi, sözlerine devam etti:

— Nizameddinin casus olmadığını iddia edecek kadar budala mıyım zannediyorum, kızım.. Belki o, belki öteki.. içimizde kim bilir kaç Nizameddin var. Öyle bir zamandayız ki.. Güneşteki gölgemizden, ayınadaki akisimizden bile şübhelenmeliyiz. Fakat gel de, bizim ağalara anlat.. Bir kere bir adama inandılar mı? Artık onların kafasını dört çift manda olsa, öte tarafa çeviremez.

(Arkası var)

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 262

Ziraat ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Aded 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 "	500 "
4 "	250 "
40 "	100 "
100 "	50 "
120 "	40 "
160 "	20 "

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

"Son Posta"nın siyasi tefrikası : 24

GHİLAN HARBINİN ŞARKA AİD KAYNAKLARI

Yazan: Jean Piehon - Tercüme eden: Hüseyin Cahit Yalçın

Rus gemilerinin 1771 de Baltık denizinden Akdenize gelmeleri ve İngilterenin telâşi

1722 de, İranlılar arasında çıkan kavgalara müdahale ederek Astrakhan'a asker çıkardı. Bunları Dağıstana sevketti ve çok geçmeden, Derbende, Baküya, Ghilan'a, Mazendran'a ve Astrabad'a sahib oldu. Bu fütuhat Anna İvanovna zamanında (1730-1740) İrana iade edilmiş de Basra körfezine ve Hind Okyanusuna doğru Rusyanın genişlemesinin başlangıcını teşkil etmekten hali kalmaz.

Çar hükümetlerinin şark politikası o tarihten itibaren şu üç büyük prensibe istinat etmiştir:

— Paléologue'lerin mirasına konmak için Osmanlı imparatorluğunu parçalamak, ortodoks dinini müdafaa etmek, Akdenize çıkmak.

— Basra körfezine ve Hind Okyanusuna inmek;

— İran, Hindistan ve orta Asya ticaretini Rusyaya doğru çekmek.

Bu geniş hırscıcahlar on dokuzuncu asrda İngiltere ile Rusya arasında sık sık diplomasi ihtilâfları tevdi etmiştir. Çünkü Rusyanın bu emelleri Büyük Britanyanın esaslı menfaatleriyle çarpışıyorlardı: Boğazlarda, küçük Asyada, İranda, Basra körfezinde ve Türkistan ile Efganistanda Rus ve İngiliz menfaatleri birbirine zid idiler.

İngilizler, 1771 de, Rus gemilerinin Baltık denizinden kalkarak Akdenize girmelerinin haiz olduğu büyük ehemmiyeti birdenbire takdir edememişlerdi. İkinci Katerina zamanında, Kaynarca (1774) ve İstanbul (1784) ve Paris (1792) muahedemeleri Rusyayı Karadenizin şimal sahiline yerleştirdikleri zaman da daha fazla bir mukabele göstermediler. Fakat Alexis Orloff'un gemilerinin 1773 de bir aralık Berut limanını işgal ettiklerini ve Rusların Mısırda entrika yapmağa başladıklarını gördükleri zaman telâşa düştüler.

Amiens müsalehanamesi neticesinde İonien adalarının Çarın himayesi altına girmeleri Londra kabinesini pek gayri memnun bıraktı. Londra kabinesi İstanbul'a karşı İngiliz ve Rus donanmalarının müşterek bir hareketine hiçbir zaman razı olmak istemedi. Çünkü yalnız İngiltere için faydalı olmayacak bir teşebbüste Ruslara yardım etmekten çekiniyordu. Binaenaleyh, İngiliz nazırları, 1841 de, İonien adaları üzerindeki Rus himayesinin yerine İngiliz himayesini ikame etmeye müsaraaat gösterdiler. Bu ileri mevkiden gemilerinin Moskof entrikalarını kolayca tarassud edebileceklerini ve icabında Çanakale ile Boğaziçine çarçabuk koşabileceklerini düşünüyorlardı.

1815 den sonra, İngilizlerin telâşi git-tikçe arttı. Karadeniz sahillerine yerleşmiş olan Ruslar artık orada bir donanma bulunduruyorlar ve bu donanmayı Boğazlardan geçirmek ve Rusyanın cenub vilâyetleri mahsulleri için Akdenizde mahreçler bulmak hususunda besledikleri emelleri gizlemiyorlardı. 1829 da, Edirne muahedemesi nihayet Ruslara Boğazlardan serbestçe geçmek hakkını verdi. Bunun üzerine, İngiltere Türkiye'nin resmi hâmisî sıfatını takınarak Çarların emellerine açıktan açığa mümanaa-ta başladı. İngilterenin teşviki üzerine, Avrupa devletleri Rusyayı Akdenizden uzaklaştırdılar. 1841 deki Boğazlar mukavelenamesi ve 1856 daki Paris muahedemesi ve 1871 deki Londra protokolü bu maksadı temine hizmet etmiştir.

Fakat, Berlin muahedemesi Bulgaristanı ve Romanyayı yaratmakla Boğazlar meselesinin esaslarını tamamen değiştirdi. Artık Karadeniz kıyılarındaki devletler yalnız Rusya ile Türkiyeden ibaret değildiler. Romanyanın ve Bulgaristanın menfaatleri de Rus hırslarına muhalefet edeceklerdi. Çok geçmeden görüldü ki Boğazlar meselesinin halli beynelmilel bir tekeffülden ibarettir.

Bu andan sonra, Rusya İstanbul üzerinde hiç bir resmî iddiaya kalkmadı. O İstanbulu yalnız araziye müteallik statu quo'nun idamesini talep ile iktifa ediyordu. Arzusu «Rus harb donanması ve ticaret filosu için Karadenizden Akdenize ve Akdenizden Karadenize her za-

man serbestçe girip çıkmaktı.» 1908 de ve 1912 de, Rusya bu serbest geçiş meselesini ortaya attı. Fikir, umumî halinde, her tarafa müsaad bir telâkiye mazhar oldu. Fakat Umumi Harbe kadar hiç bir şey değiştirilmedi. İşte o zamandır ki İngiltere, bütün eski politikasını inkâr eder gibi görünerek, 1914 teğrinisanisinde, Rusyaya, bizimle istişare etmeden, kendiliğinden, İstanbul ve Boğazlara tasarrufunu kabul ve tasdik edeceğini beyan etti.

★

Maamafih Ruslar Akdenize yalnız İstanbul yolile değil, Anadolu'dan geçmek suretile de inmek istiyorlardı.

1829 da, Edirne muahedemesi onlara Anapeden Potiye kadar olan Karadeniz sahillerini verdi. 1878 de, Ayastafanos muahedemesi Ardahan, Karsı, Beyazı ve Erzurumu da az kalsın Ruslara verecekti. Böyle olsaydı bütün Ermenistana hâkim kesileceklerdi. Ve Malatya, yahud Diyarbakır yolile ilerliyerek ihtimal ki İskenderuna varacaklardı. [1]

Fakat İngiltere müteyakız bulunu-yordu. Tasavvur edilen Rus - Türk muahedemesine karşı Avrupayı telâşa verdi ve Berlin kongresinde bunun ilgasını temin etti. Hattâ, iki arada, Babıâli ile 4 haziran 1878 de gizli bir muahedename imzalamaya muvaffak oldu. Bu muahedename mucibince İngiltere Osmanlı imparatorluğunun Asya topraklarını müdafaa etmeye taahhüd eyliyordu. Buna mukabil Kıbrıs yerleşmek müsaadesini alıyordu. Burası birinci derecede ehemmiyetli bir sevkulceys mevzii idi; Fırat yolunu nezaret altında tutmak, İskenderun körfezine hâkim olmak ve Rusyaya Filistin yolunu kapamak imkânını veriyordu. 1856 muahedemesinin ahkâmına rağmen, Çarın mümessilleri Filistinde ortodoks himayesini isteyip duruyorlardı, İngiltere Türkiyeden kendi kontrolü altında Ermenistanda bir islahat ıcrası vâdini de kopardı. Maamafih bu vâde diğer devletleri teşrik etmeğe de müsaraaat göstermiştir. Maksadı da Rusların Ermenistanda yalnız başlarına; müdafaalarına meydan vermemektir. [2]

İngilterenin teklifi üzerine, Berlin kongresi Baküyu serbest liman ilân etti ve Rusların burada hiç tahkimat yapamayacakları şartını koydu. Fakat bu ahkâm üçüncü Alexandre'in, 1885 de, şehrin etrafında bir çok askeri inşaat vücude getirmesine mâni olamamıştır.

(Arkası var)

(1) Ayastafanos muahedemesinin 16 ncı maddesi filhakkı Rusyanın kontrolü altında Ermenistanda islahat ıcrasını tazaman ediyordu. Rus kuvvetleri islahatın fiile çıkarılmasından sonra geri çekileceklerdi.

(2) Ermenistan islahatı Berlin muahedemesinin 61 inci maddesinin mevzuunu teşkil etmiştir.

Ölçü üzerine Fenni Kasık bağları

Mide, barsak, böbrek düşüklüğüne

Fenni Korsalar

İtalyanlara ölçü tarifesi gönderilir.

Emlinönü İzmir sokeği

Tel. 20219 ZAHARYA

Oreopulos Taklitçilerden sakınıniz.

PARİS ve LONDRA'nın En son modellerine göre

BAYANLAR için büyük

ŞAPKA MEŞHERİ

gayet ucuz fiatlarla BAKER MAĞAZALARINDA

ŞAPKA dairesinde satılmaktadır.

«Son Posta» nun deniz romanı: 21

Deniz Şeytani

Türkiye çeviren: M. Süreyya Dilmen

Fırtınalı müdhiş bir gün

— Bahse tutuşabilirsin ki Smutje seni pek iyi hatırlarım.
— Pek güzel!.. Fakat sen nasıl değiştin?
— Fakat.. Smutje.. ben bu akşam yemeğe davetli idim.. lakin yemeği seninle birlikte almağa tercih edeceğim.. haydi gel!

Onu taksiye alarak Hamburgun en mutena ve muhteşem bir oteli olan Atlantik oteline götürdüm. Küçük garsonlar kapıyı açmakta isticial gösterdiler. Bu esnada zavallı Smutje afalla - mıştı. etrafına sersem nazarlar atfediyordu.

— Bu.. pek çok... Phelax?
— Evet Smutje!
— Sen nasıl değiştin Phelax?

Sigara ile birlikte hususî bir odaya şampanya getirilmesini emrettim. Bu odada Smutje ile başbaşa vererek eski günler hakkında konuşmağa daldık. Bir aralık ısmarlanan şampanya ve sigaralar getirildi. Biçare Smutje garsonun muhteşem gece elbisesine kiskanç nazarlar attıktan sonra gözlerini bana çevirmişti, hâlâ:

— Sen nasıl değiştin?

Diye soruyordu. Bir aralık garsonla dostluk tesis etmeyi denedi, lâubalilikle karışık şakalar yapmağa kalkıştı. Fakat kibirli garson böyle bir şahısla konuşmağa tenezzül etmedi, istigna gösterdi, söylediklerini anlamamazlığa geldi ve bana dönerek:

— Başka bir şey arzu buyuruyor musunuz. kont hazretleri?

Dedi.

— He..y Phelax! diyordu, bu garson ne dedi işittin mi? Kont! Yahu sen kont musun be?

— Evet Smutje!

— Phelax! Anlat bana Allah aşkına, sen nasıl değiştin?

Ve sonra bir an düşündü, iki ellerini bana vererek:

— Sen, dedi, benim tam on dört tane keykimi çaldın Phelax! Onu unuttum.. fakat ölünceye kadar müftechir olabildim ki keykilerim bir kont tarafından çalınmıştır.

Caesara gemisi New-Yorka götürmek üzere fiçiler içinde tebeşir ve kış tarafa gene variller içinde üç yüz ton tufarında arsenik hamulesile hareket ediyordu. Arsenik haddizatında ağır bir madde olduğu için üç yüz tonluk miktarda çok bir yer işgal etmiş değildi. Fakat bu hamule çok fena ve müvazenesiz bir şekilde istif edilmişti.

Yeni tayfamıza gelince: Kısmen Hamburgdan gönderilmiş, bir kısmı da İngiltereden alınmıştı. Bu sonrakiler ya gemi ateşçileri veya hiç bir işde sebat etmeyip vakte ve hale göre iş değişiren ve şimdiye kadar da bir yelken gemisinde bulunmamış kimselerden ibaretti. Bunlar ne dümen kullanabilir ve ne de yelken açıp kapamasını bilirlerdi. Bununla beraber bizden daha yüksek ücret alırlardı. Bundan dolayı biz de onlara kaba muamele ediyorduk. Hatta bizim Hamburglu kamarotlar (ki vazifeleri gemicilerin yattıkları yerleri temizleyip intizama koymaktır) bu işlerini, kendilerinden daha fazla bir şey bilmiyen bu acemi gemiciler için yapmağı istemiyorlardı.

Kaptan; evvelce bizim, kasırgaların kaynaştığı mıntakalarda yaptığımız seferden sonra New - York'a geçmenin ilkok olacağını umuyordu. Fakat daha ilk günden itibaren fırtınalar karşlaşmış, ve fırtınaları fırtınalar takip etmişti. Bundan dolayı da umduğumuz gibi yol alamamış, Atlantikte dalgalarla boğuşmakta bulunmuştu. Bilhassa sefer, bu acemi değersiz tayfa ile çok sıkıcı ve tahammülsüz oluyordu.

Noel yortusu gelmişti. Onunla birlikte ilk güzel hava ve iyi bir rüzgâr da geldi. Seferi çıktığımızdanberi bir türlü açamadığımız babafingo yelken

Vazifesi ovasında bulunan dümen ci bora ile felâkete uğramıştı

lerini tekrar açmıştı. Güvertenin tekrar kurduğunu görmek zevkli oluyordu. Bu güzelliklerden neşelenen kaptan:

— Bu, demişti, Cenabıhakkın işareti. Haydi bakalım Noeli adamakıllı kutlulayalım!

Şayarı şükrandır ki bu hasis ve tamahkâr adam, Noel şerefine, kendisinden aslâ umulmayan bir cömerdlikle, masraf yapılması emrini vermişti. Gemici âdetine tevfikân, süpürge sapından bir Noel ağacı yaparak onu renkli kâğıdlarla süsledi. Kaptan bize kocaman bir domuz budu ve bolca miktar da punç göndermişti. Her şey hazırlanıp mumlar da yakıldıktan sonra içimizden ayrılan bir heyet, kaptana giderek Noeli kutluladıktan sonra ken-

disini Noel ağacımızı görmek üzere a - şağıya davet etmişti.

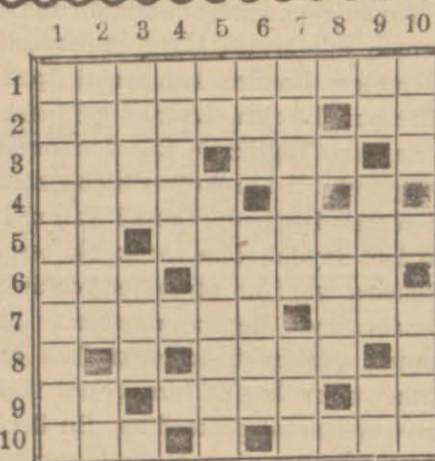
Davetimizi kabul eden kaptan, mesur ve mes'ud bir tavırla yanımıza gelmişti. Gemimizin yeni aşısı punç kabını alarak bir hat halinde sıralanan bizlerin elindeki bardakları doldurmuştu. Bu suretle kaptanın sıhhatine kadehleri kaldırmak üzere bulunuyorduk ki gemimiz bir «ak bora» nm âni bir darbesine maruz kaldı!

Bir bora ki geldiği görünmez, ona «ak bora» derler.

Bu bora tam provadan hücum etmişti. Bu darbe karşısında gemi bir u - cundan öbür ucuna kadar dehşetle sarsılmıştı ve geriye doğru da itilmişti.

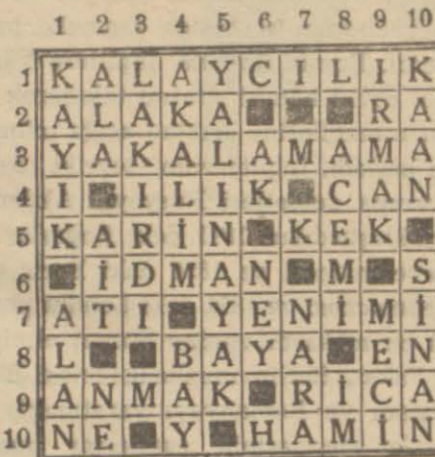
(Arkası var)

Günün Bulmacası

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Meşhur bir kadın sinema yıldızı.
- 2 — Rezillik - Uymak masdarından emri hazır.
- 3 — Ezilmiş - Parlak olmayan.
- 4 — Kuvvet.
- 5 — Kırmızıya benzer renk - Arzu.
- 6 — Atların ağızlarına takılan - Meta - netil.
- 7 — Tenbellik, rüzgâr.
- 8 — Niçin.
- 9 — İşaret sıfatı - Valide - İläve.
- 10 — Bir nevi işleme - Yağın bir kumaş üzerinde bıraktığı iz.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Galatada bakkaliye ticaretille meşgul iken iflâsına karar verilen Dimitri Cumanın alacaklılar ikinci toplanması 21/11/938 tarihinde yapılacağı ilân edilmiştir. O gün tatile müsadir olduğundan ikinci toplanma 14/12/938 Çarşamba günü saat 11 e talik edilmiş olduğundan alacaklıları kabul edilen alacaklıların yazılı günde dairede hazır bulunmaları ilân olunur. (12355)

Bir doktorun günlük notlarından

Çocukların uykusu

Çocuklarımızı uyurken sık sık kontrol ediniz. Bazı çocuklar ağızları açık uyurlar. Bu, burunlarının tıkalı veyahud burun arkasında fazla etlerin mevcudiyetinden ileri gelir. Çocuğun neyünemasına vücude müvellidülhumuzanın gir - mesine mani olur. Zayıf ve kansız kalır. Bir de çocukların gece uyurken sal - yalarının aktığı görülür. Bunun da se - bebini araştırmak lazımdır. Burunlarının kaşınması, ağızlarından salya akması, karın ağrısı, asabiyet, istihyasızlık veyahud fazla tuzlu şeylere karşı istihya gibi âraz barsaklarda solucanların veyahud oksitürlerin mevcudiyetini gösteren al - lâmetlerdir.

Kezalk bazı çocuklar uyku esnasında mütemadi hareket yaparlar. İler, sıkıntılı haller geçirir, bazan haykırırlar, ağlar. Muhakkak korkulu rüya görmüş - tür. Bu gibi çocuklarda da barsaklarda solucanın mevcudiyetini düşünmelidir. Eğer solucan olmadıği tahakkuk ederse o zaman bu asabiyetin gıdal veyahud diğer teşirler ile olup olmadıği araştı - rmalı, tedavisine başlanmalıdır.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yollanmalarını rica ederiz. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şun - lardır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Sarım), Alemdarda: (Sırrı Asım), Beyazıdda: (Asador), Sa - matyada: (Erofilos), Eminönünde: (Sa - lih Necati), Eyüde: (Arif Beşir), Fener - de: (Vitali), Şehreminde: (Nazım), Şehzadebaşında: (İ. Hakkı), Karagüm - rükte: (Kemal), Küçükpazarda: (Yor - gi) Bakırköyünde: (HİAL).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Galatasaray, Garib), Galatada: (Hidayet), Kurtuluş - ta: (Kurtuluş), Maçkada: (Feyzi), Be - şiktaşta: (Ali Rıza).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardekiler:
Üsküdar: (Ömer Kenan), Sarıyer - de: (Asaf), Kadıköyünde: (Saadet, Os - man Hulûs), Büyükdada: (Şinasi Rı - za), Heybelide: (Tanaş).

SPOR

1940 olimpiyadları programı tesbit edildi

Berlin olimpiyadlarında 129 müsabaka yapıldığına göre 1940 olimpiyadlarında 4 müsabaka fazladır

1940 ta Helsingforsda yapılacak on ikinci Olimpiyad için Finlândiyalılar büyük hazırlıklara başlamışlardır.

Programda yapılan birçok yenilik - ler, Olimpiyad oyunlarını pek cazib bir şekle sokacaktır.

1940 Olimpiyad oyunları organizasyonu komitesinin şimdilik tesbit etmiş olduğu programa göre, 133 muhtelif müsabaka yapılacaktır. Programda, el topu, hokey ve polo müsabakaları yoktur. Buna mukabil, kadınlara mahsus 10,000 metre yürüyüş, gülle atma ve 200 metre sürat koşusu ilâve edilmiştir. Bunlardan başka iki tane plânör müsabakası da vardır. Berlin Olimpiyadları - nda 129 müsabaka yapıldığına göre, 1940 Olimpiyadlarında 4 müsabaka fazladır.

İlk günü: 21 temmuz 1940 pazar günü saat 16 da.

100 metre sürat koşusu, ilk eliminyasyon - lar, saat 17 de yüksek atlama, eliminyasyonu, ilk seri ve final, 800 metre koşunun ilk eliminyasyonu, 17/30 da disk atma müsabakaları «kadınlar arasında».

400 metre mánialı koşunun ilk serisi, saat 18 de, 100 metrenin ikinci serisi, 18,30 da, 1000 metrenin finali.

İkinci gün: 22 temmuz pazartesi günü saat 11 de.

Uzun atlama ve çekiç atma, sırıkla atlama, saat 16 da, cird atma «kadınlar arasında».

16,30 da 400 metre mánialı koşunun ikinci serisi, uzun atlamamın finali, saat 16,45 te 100 metre sürat koşunun ikinci serisi, saat 17 de 100 metre sürat koşunun ilk serisi «kadınlar arasında».

17,30 çekiç atmanın finali, 800 metre ko - şunun ikinci serisi, saat 17,45 te 3000 metre mánialı koşunun ilk serisi, saat 18 de 400 metre mánialı koşunun finali, saat 18,30 da 100 metre sürat koşunun finali.

Üçüncü gün: 23 temmuz salı günü saat 11 de.

Saat 11 de disk atmanın finali, saat 16 da 200 metrenin ilk serisi, sırıkla atlama - nın finali, saat 17 de disk atmanın finali, 100 metre sürat koşusu «kadınlar arasında» ikinci seri Saat 17,30 da 200 metre ko - şunun ikinci serisi, saat 18 de 800 metrenin finali, saat 18,15 te 5000 metre koşunun ilk serisi, saat 19 da 100 metre sürat koşunun finali «kadınlar arasında».

Dördüncü gün: 24 temmuz çarşamba saat 11 de.

Üç adım atlamamın finali, saat 17,30 de 50 kilometre yürüyüşün startı, saat 16 da 80 metre mánialı koşu «kadınlar arasında» ilk seri, saat 16,30 da 200 metre koşu ikinci seri üç adım atlamamın finali, saat 16,45 te 110 metre mánialı koşunun ilk serisi, saat 17,15 te 1500 metre.

Koşunun ilk serisi saat 17,30 da gülle at - mak «eliminyasyon ve finali», saat 17,45 te 80 metre mánialı koşunun ilk serisi «kadınlar». Dikkat: İkinci serisi olacak.

Saat 18 de 200 metre koşunun finali, saat 18,10 da 50 kilometre yürüyüşün muvaza - latı.

Beşinci gün: 25 temmuz perşembe saat 11 de.

Cird atmanın finali, saat 16 da 80 mán - alı koşunun kadınlara mahsus finali, 110 metre mánialı koşunun ikinci serisi, saat 16,30 da 400 metre koşunun ilk serisi, saat 17 de cird atmanın finali, 1500 metrenin fi - nali, uzun atlama «kadınlar arasında», saat 17,15 te gülle atmanın «kadınlar arasında» finali, 17,30 da 110 metre mánialı koşu fina - li «kadınlar arasında» saat 17,30 da 110 metre mánialı koşunun finali, saat 18 de 400 metre koşunun ikinci serisi.

Altıncı gün: 26 temmuz cuma saat 16 da.

Dekatonun 100 metre koşusu, saat 11 de dekatonun uzun atlaması, saat 16 da de - katonun gülle atması, saat 16,30 da 200 metre koşunun «kadınlar mahsus» ilk se - risi, dekatonun yüksek atlaması, 400 met -

renin ikinci serisi, saat 17,15 te 5000 met - renin finali, saat 18,30 da 400 metrenin fi - nali, 18,45 te dekatonun 400 metre koğu - su, saat 19 da 200 metre koşunun «kadınla - ra mahsus» ikinci serisi.

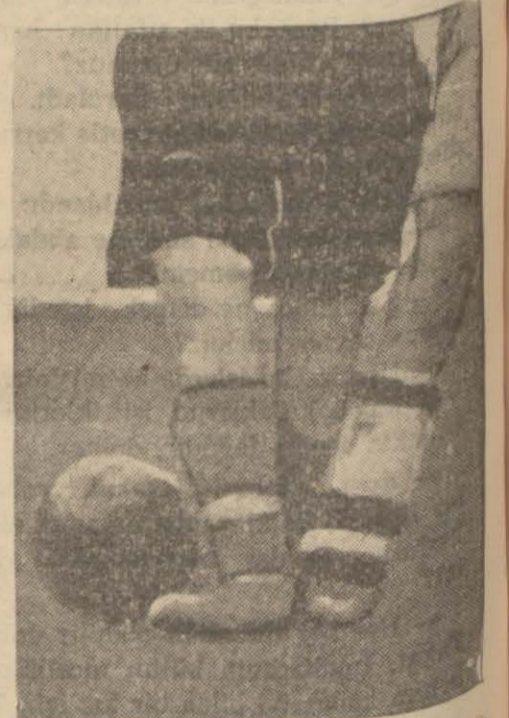
Yedinci gün: 27 temmuz cumartesi saat 10 da.

Dekatonun 110 metre mánialı koşusu, sa - at 10,30 da dekatonun disk atma müsaba - kaları, saat 16 da sırıkla atlama «dekaton», saat 17 de 4X100 metre bayrak yarışının ilk serisi, saat 17,30 da cird atma «dekaton», 200 metre koşunun «kadınlar arasında» fi - nali, saat 18 de 3000 metre mánialı koşunun finali, saat 18,30 da 4X100 metre bayrak yarışının ikinci serileri, saat 19 da 1500 metre koğu «dekaton».

Sekizinci gün: 28 temmuz pazar saat 15 te.

Maraton koşunun startı saat 16,15 te 4X100 bayrak yarışının «kadınlar mahsus» ilk serisi, saat 15,30 da yüksek atlamamın «kadınlar mahsus» finali, saat 14,45 te 4X100 metre bayrak yarışının «kadınlar mahsus» finali, saat 17 de 4X100 metre bay - rak yarışının finali.

İngilterede Kral kupası maçları başlau

229 bin liraya satılığa çıkarılan Matt - usun isimli İngiliz futbolcusu ve ayak - ları top kontrolünü yaparken

Sekiz turdan ibaret olan ve seksen se - kiz klübün iştirakile yapılan İngiltere «Kral kupası» maçlarının birinci turu Cumartesi günü başlamıştır.

Turnuva halinde yapılan bu maça - rın üç turu şimal ve cenup namında iki - ye ayrılan üçüncü lig takımları arasın - da yapılmaktadır.

Birinci ve ikinci lig takımları 26 ka - nuneevelde dördüncü turdan itibaren bu maçlara dahil olacaklardır. Wembley stadında yapılan «Kral kupası» finali 29 nisanda oynanacaktır..

Profesyonel güreşçiler munta - zam bir teşkilât içine almıyor

Yağlı ve serbest güreş müsabakaları ba - ma hususî eller tarafından idare edilmeye - cek ve bu müsabakaların bütün teterrü - tile amatör güreş federasyonu mesgul ol - maktadır.

Profesyonel güreşçiler, bu suretle munta - zam bir teşkilât içine almış olmaktadır.

DENİZBANK

İstanbul Şehir Vapurları Kış tarifesi

Adalar - Anadolu - Yalova hattı Kış tarifesi 1 Birincikanun 938 tarih - den itibaren tatbikine başlanacaktır.

Tarifeler iskelelere asılmıştır.

Telsiz Cihazlarına aid

Teklif kabul müddetinin uzatılması

Bankamız gemileri için satın alınacağını evvelce gazetelerle ifân ettiğimiz telsiz cihazlarına aid teklif kabul müddeti 15.12.938 gününe kadar uzatıl - mıştır.

Fazla Yemek

Bazan insan kendisini tutamıyarak veyahud bir bayram, ziyafet veya davette mutaddan fazla yer ve içer. Fakat çok geçmeden vücudunda ağırlık MİDEDE EKŞİLİK veya kusma etnasıl bir keyif bozukluğu hissedilir. O zaman derhal yarım bardak taze suya bir kahve kaşığı

MAZON
Meyva Tuzu

katarak içiniz; keyifsizlik alâmetleri zail olur. İçilmesi gayet lâtifdir. Tesiri seri, kolay, tabii ve kat'idir. Mazon isim ve HOROZ markasına dikkat.

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Muhammen bedelleriyle miktar ve vasıfları aşağıda yazılı 2 grup malzeme her grup ayrı ihale edilmek üzere hizalarında kayıtlı gün ve saatlerde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Bu işe girmek isteyenlerin her grup hizasında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaik ve teklif ve kataloglarını muhtevi zarfların eksiltme günü saatinden bir saat evveline kadar Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır.
1 — 5 aded 4-5 Kg. karpitlik seyyar yüksek tazyik asetilen cihazı: Muhammen bedeli 1110 lira ve muvakkat teminatı 8325 kuruş olup kapalı zarfla eksiltmesi 15/12/938 Perşembe günü saat 15 de yapılacaktır.

2 — 10 aded 8-10 Kg. karpitlik seyyaryüksek tazyik asetilen cihazı: Muhammen bedeli 2900 lira ve muvakkat teminatı 217½ lira olup kapalı zarfla eksiltmesi 15/12/38 perşembe günü saat 15,30 da yapılacaktır. (8523)

Muhammen bedeli 20.000 lira olan (76) kalem hususi elektrik tel ve kabloları 6/1/1939 Perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1500) lirahık muvakkak teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevki Şefliğinden dağıtılacaktır. (8517)

İstanbul Jandarma satın alma komisyonundan

Miktarı	Cinsi	Tahmin bedeli	İlk teminatı
Çift		Lira	Lira
1.000	Kundura ve yedek pençe	5500	
100	Çizme	900	
		6400	480

1 — Tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarıda yazılı 1.000 çift kundura ile 100 çift çizme birer çift yedek pençeleri birlikte 1/12/938 perşembe günü saat 15 de Gedikpaşadaki İstanbul Jandarma satın alma komisyonunca kapalı zarf eksiltmesile satın alınacaktır.

2 — Şartname ve nümune hergün adı geçen komisyonunda görülebilir veya şartnamesi parasız aldırılabilir.

3 — Şartları haiz isteklilerin 2490 sayılı kanuna göre hazırlayacakları teklif mektublarını eksiltme günü saat 14 e kadar makbuz karşılığı olarak komisyonun komisyonuna vermeleri. (8425)

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

AEONE FIATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
S. Ragıp EMEÇ
SAHİPLERİ: A. Ekrem UŞAKLIGIL

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

I — İdaremizin Yavşan tuzlasına getirilecek tatlı suyun tuzlaya isalesi için şartnamesi mucibince satın alınacağı ve 19/X/938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen ve eksiltmeden kaldırılan 25.000 metre inşaat tülünde 60 M/M kutrunda font ve listesinde müfredatı yazılı hususi aksamına aid şartnamede tadilat yapıldığından yeniden kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli sif Haydarpaşa 25000 lira ve muvakkat teminatı 1875 liradır.

III — Eksiltme 4/1/939 tarihine rasthyan Çarşamba günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Muaddel şartnameler parasız olarak hergün İnhisarlar Umum Müdürlüğü Levazım ve Mübayaat Şubesi ile Ankara ve İzmir Başmüdürlüğünden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyen firmaların fiatsız teklif ve kataloglarını ihale gününden 7 gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü tuz fen şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır. Bu vesikayı haiz olmıyanlar münakasaya iştirak edemezler.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile 5 nci maddede yazılı tuz fen şubesinden alınacak eksiltmeye iştirak vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflarının eksiltme günü en geç saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (8499)

Cinsi	Mikdarı	Muhammen bedeli		Muvakkat teminatı	Eksiltmenin şekli	saatli
		Beheri Lira K.	Tutarı Li. Ku.			
Elektrik motörü	22 aded	70.—	1540.—	115.50	Açık eksiltme	14
Elektrik motörü	5 »	200.—	1000.—	75.—	Pazarlık	14.30

I — İdaremizin İzmir tütün fabrikası sigara makineleri için 22 aded elektrik motörü ile taahhüdünü ifa etmiyen müteahhid hesabına Cibali tütün fabrikası için 5 aded redüksiyonlu elektrik motörü şartnameleri mucibince ve hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 9/XII/938 tarihine rasthyan Cuma günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fiatsız fenni teklif ve kataloglarını eksiltme gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü tütün fabrikalar şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «7856»

Cinsi	Mikdarı	Muhammen B. Beheri		% 7,5 teminatı	Eksiltmenin	
		lira K. S.	Tutarı lira K. S.			natı lira Kr
Toz tütün çuvalı	2000 ad.	—	26. 75	535. —	40. 12	14,15
3/8 200 M/M boyunda Yuvarlak başlı civata	4000 »					
3/8 120 M/M boyunda Yuvarlak başlı civata	8000 »					
3/8 demir pul	12000 »	60 kilo	440. —	33. —	15,15	

I — 2000 aded ince şeyler konabilen standard, Normal sık örgülü toz tütün çuvalı ile Cibali bakımevine yapılacak pilâflorlara lüzumu olan eb'ad ve mikdarı yukarıda yazılı yuvarlak başlı civata ve demir pul ihale edilemediğinden açık eksiltmeleri on gün temdit edilmiştir.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 1/XII/938 tarihine rasthyan perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacağından isteklilerin % 7,5 güvenme paraları ile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8663)

Cinsi	Mikdarı	Muhammen B. beheri		% 7,5 teminatı	Eksiltmenin
		lr. kr.	tutarı lr. kr.		
Elbise ve kasket	195 Takım	21. —	4095. —	307.13	açık 14. —
Palto	69 Adet	15. —	1035. —	77.72	» 14. 30
İskarpin	213 Çift	4. 10	873. 30	65.50	pazarlık 15.

I — İdaremiz müstahdemini için yukarıda cins ve mikdarı yazılı üç kalem eşya nümune ve şartnameleri mucibince hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 15/XII/938 tarihine rasthyan Perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nümuneler de görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8662)

I — İdaremizin kutu fabrikasında halen mevcut olanlarla birlikte mayıs 939 gayesine kadar birikeceği tahmin edilen 20.000 kilo düz kapak tahtası açık arttırma usulile satılacaktır.

II — Muhammen bedeli beher kilosu 3,66 kuruş hesabı ile 732 lira ve % 15 teminatı 110.80 liradır.

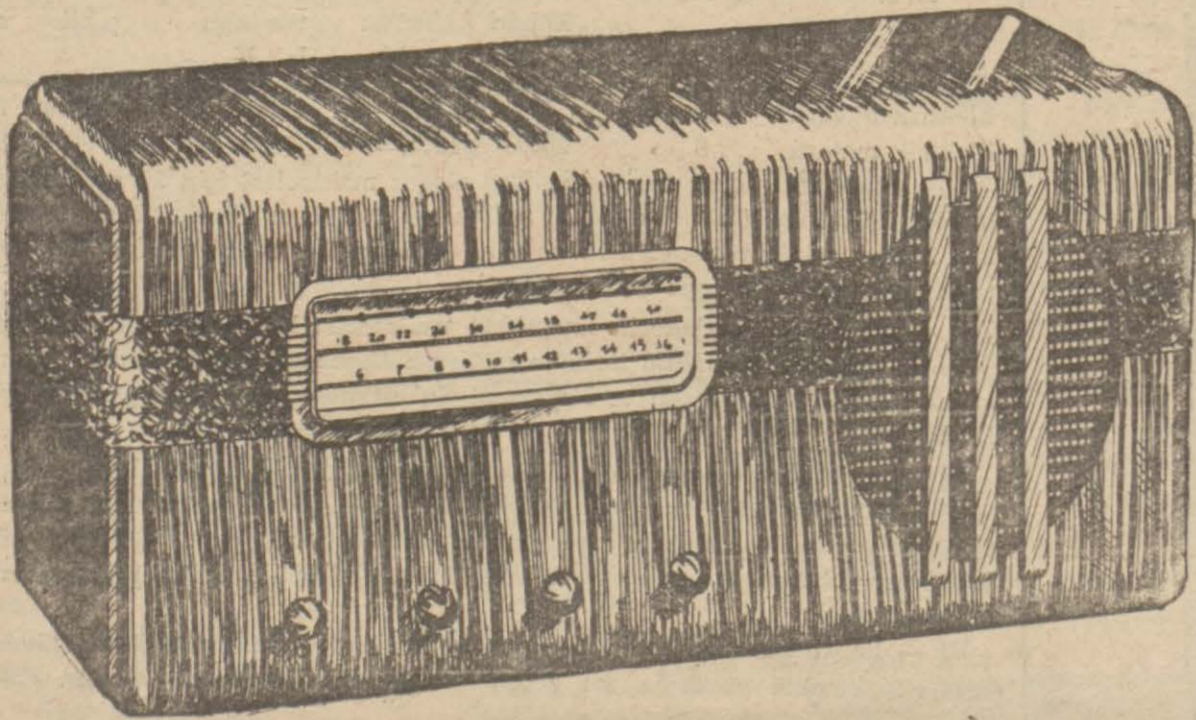
III — Arttırma 15/XII/938 tarihine rasthyan Perşembe günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesinde müteşekkil satış komisyonunda yapılacaktır.

IV — Nümuneler Cibali kutu fabrikasında görülebilir.

V — İsteklilerin arttırma için tayin edilen gün ve saatte % 15 teminatları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8664)

**Evsaf
+ Kudret
+ Ucuçluk
= SPARTON**

548 TIP 5 LAMBALI 100 TL
539 TIP 5 LAMBALI LÜKS 110 TL
748 TIP 7 LAMBALI 140 TL

VERESİYE
SATIŞ

**SAHİBİNİN SESİ
VE ACENTALARINDA**

302 İSTİKLÂL CAD
BEYOĞLU

Kansızlık, kemik hastalıkları, dimağ yorgunlukları ile
vitaminsizlikten doğma bütün zayıflıklara karşı

KANZUK
KUVVET ŞURUBU

VİTALİN

Her annenin bilmesi icab eden bir kuvvet şurubudur. Çocuk-
larınıza Vitalin kuvvet şurubu vermekle onları sağlam, gür-
büz ve neş'eli yetiştirirsiniz.

VİTALİN KUVVET ŞURUBU

Mektep çağındaki gençlerle emzikli kadın veya ihtiyarların
hayatı kudret ve kuvvetlerini artırır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

**DEMİKTİDAR
BEL GEVŞEKİĞİ
DERMANSIZLIK
VÜCUT & DİMAĞ
YORGUNLUKLARI**

SEKSÜLİN

SEKSÜLİN
KUTUSU 200 KURUŞ.

BEŞİR KEMAL ECZANESİ
MAHMUT CEVAT
SİRKECİ - İSTANBUL

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sayfeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında
faclaza miktarda ilân yaptıracak-
lar ayrıca tenzilâtli tarifemizden
istifade edeceklerdir. Tam, yarım
ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı
bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına
aid işler için şu adrese müracaat
edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Sabah, öğle ve akşam yemekten
sonra dişlerinizi

RADYOLİN

Diş macunile fırçalayınız

Ç ü n k ü

Bir defa fırçalamakla dişler temiz
lenmiş olmaz, ağız guddelerinin ve di-
hili uzuvların mütemadi ifrazatı, diş-
ridan mütemadiyen alınan ecnebi mad-
de'ler, mikroblar, yemek, içki, sigara ve
saire dişlere, diş etlerine bin bir mik-
rob aşilar, ârzular husule getirir. Bun-
lar birike birike nihayet dişlerde çürü-
me, etlerde iltihablar başlar. Artık fe-
lâketi önlemek ve durdurmak güçtür.

Vaktinde ihtiyatı elden bırakmıyarak, dişlerinizi
sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
Radyolinle fırçalayınız.

Kulağınızda küpe olsun

**EN MÜDHIŞ
İSTİRAPTAN
SONRA ...**

**TAM NEŞ'E
VE SIHHATE
KAVUŞMAK**

GRİPİN

Kullanmakla kabildir.

Bir hamlede nezle ve gripi geçirir. Harareti sür'atle düşürür.
Baş, diş, sinir, mafsâl, adale ağrıları ancak GRİPİN
almak suretile çarçabuk defedilebilir.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. İsmine
dikkat. Taklidlerinden sakınınız.

VIROZA

Her türlü yanıkları, kan çıbanları, traş yaraları, meme iltihapları ve
çatlakları, koltuk altı çıbanları, dolama, akneler, çocukların ve
büyüklerin her türlü DERİ İLTİHAPLARINI

**EN ÇABUK ve EN EMİN BİR
SURETTE TEDAVİ EDER**

VIROZA

Bir güzellik kremi değil, bir çok fenni araştırmalardan sonra mütehas-
sislar tarafından istihzar edilmiş sihhî ve faydalı bir cild merhemidir.

ODEON
Yeni çıkan Plâklar

270240 No.	— Tango	— Ege
	— Rumba	— Çapkın kız
	NEDİME	
270242 No.	— Hicaz şarkısı	— Fadimeyi ben çok severim
	— Hürmüz şarkısı	— Sivasta bir yar sevdim
	AVANOSLU SALÂHADDİN ERCAN	
270245 No.	— Halk şarkısı	— İki bûlbül hiç bir dala
	— Avanos şarkısı	— Üzerinde cennet gibi
	GAZİANTEBLİ HASAN HÜSEYİN	
270248 No.	— Halk şarkısı	— Yeşil ördek
	— Halk şarkısı	— Ben de şu dünyaya geldim